

FRANCOSKI ŠKOFJE BRANIJO NOVI KATEKIZEM, KI JE BIL NAPADEN — Francoski škofje so po svojem predsedniku, kardinalu Lefevre kratkomalo napravili konec napadom, ki so bili naperjeni po raznih časopisih in revijah proti novemu katekizmu, ki je pripravljen za otroke od 9. do 11. leta. Časopisi in revije so označevale namreč novi katekizem kot modernističen, ker se nanašajo na sveto pismo in 2. vatikanski koncil in pusti ob strani resnice, o katerih je sveta Cerkev govorila na drugih vesoljnih zborih.

iz življenja cerkve

HOLANDSKI ŠKOFJE GLEDAJO NA RAZVOJ CERKVE MIRNO — V skupnem pismu odgovarjajo vsem, ki se vznemirjajo glede razvoja Cerkve na Holandskem, da ne more biti resnične prenovitve v Cerkvi tam, kjer ni ene gotove zmešnjave. Nadalje pravijo, da je svoboden in odprt razgovor za življenje Cerkve nujen. Hočejo tudi znanstveno poizvedeti, kako je z vprašanjem duhovniškega celibata.

CERKEV NA GUINEJI BO ŽIVELA LE, ČE SE ŠTEVILO DOMAČIH DUHOVNIŠKIH POKLICOV POVEČA — Življenje Cerkve na Guineji zavisi od povečanja domačih duhovniških poklicov. Odkar so bili misijonarji izgnani, 40.000 katoličanov ne razpolaga z več kot 19 duhovniki in nekaj redovnicami. Laični apostolat ima malo možnosti, da bi se razvil. Škofje in duhovniki, ki imajo na skrbi, da se tam Cerkev zakorenini in da raste, so

pozvali vernike, naj skrbijo tudi oni, da bo več duhovniških in redovniških poklicov.

SOLUNSKI METROPOLIT ODSTAVLJEN — Grška pravoslavna Cerkev je odstavila solunskega metropolita Mgr. Pandeliona. Kako to, je težko razložiti. Cerkveno sodišče mu očita, da se kot škof ni dobro obnašal. Nasproti vojaški vladi je zavzel sovražno stališče.

CERKEV V MOZAMBIKU PREVEČ ODVISNA OD PORTUGALSKE UPRAVE — „Naša Cerkev je preveč odvisna od portugalske uprave“, so se izrazili duhovniki kakih desetih narodnosti, ki so v deželi. Poslali so na škofe, zbrane na konferenci v Port-Amelia pismo, v katerem jim to odvisnost nakažejo. Duhovniki se tudi pritožujejo, da portugalska cenzura zabranjuje objavo papeških poslanic, kakor tudi dokumentov, ki jih izdajo škofje dežele. Tudi objava njihovih pisma je bila prepovedana.

NOČEJO, DA BI BIL KANON V ITALIJANŠČINI — Združenje „Una voce“ je protestiralo proti kanonu v italijanščini in je za to, da bi ga brali še naprej v latinščini.

4 DUHOVNIKI IZGNANI — Iz škofije San Isidoro, Argentina, so izgnali 4 španske duhovnike; smatrali so namreč, da so šli v svojem govorjenju in učenju predalet.

PETJE PRI MAŠI DELA TEŽAVE — Večina vprašanj, ki so nastala v Italiji zaradi liturgične obnove po koncilu, dobiva ugodno rešitev. Težave pa dela petje splov, posebno tistih, ki naj jih pojejo verniki. Zadnja škofovska konferenca v Italiji je z žalostjo ugotovila, da to drži, čeprav se zdi to v deželi z glasbeno in pevsko tradicijo protislovno. Tajnik škofovske konference msgr. Pangrazio, bivši goriški nadškof, razlaga to dejstvo s tem, da italijansko ljudstvo ne zna peti skupno kot znajo peti na primer german-

ski in slovanski narodi. Razen tega italijanski skladatelji skladajo predvsem za zборе, ne pa za ljudstvo. Pa tudi besedilo, ki je na razpolago, ni še v skladu s sedanjimi predpisi, ki poudarjajo ozir na ljudstvo in njegovo sodelovanje pri bogoslužju.

NOVI ŠKOF V MARQUETTSKI ŠKOFIJI — Iz Marquette, Baragovega škofovskega sedeža, poročajo, da je škof Noa, ki je dopolnil 75 let, odstopil. Papež je njegovo ostavko sprejel in je na izpraznjeno škofovsko mesto imenoval msgr. Karla Salatka, dose-danjega pomožnega škofa in župnika na fari sv. Jakoba v Grand Rapids v Michiganu. Novi škof Charles Salatka je sin litvanskih staršev, priseljencev in je star 50 let.

POMOČ MANJ RAZVITIM DEŽELAM — V New Delhiju je na svetovni konferenci za trgovino in razvoj manj razvitih narodov zastopnik papeške misije dominikanec Henri de Riedmaten ponovil papežev predlog ob obisku v Bombayu: dežele z razvito industrijo naj odstopijo vsaj 1 odstotek narodnega dohodka za razvoj manj razvitih dežel.

ŽOSIST NAJ BI BIL PROGLAŠEN ZA BLAŽENEGA — Nadškof v Rennes, Francija, je napovedal začetek informativnega postopka o življenju in krepostih tiskarskega delavca Marcela Calleja, ki je umrl 19. marca 1945 v zloglasnem taborišču Mauthausen v starosti 24 let. Deset let prej je stopil v organizacijo francoskih krščanskih delavcev (žosistov) in z zglednim življenjem pričeval za krščanstvo.

PODJETNIKI PRIZNAVAJO, DA SO NAPAČNO RAVNALI — „Mi smo žosiste napačno sodili in se opravičim, da smo jih odpustili in smo pripravljene odpustene delavce zopet nazaj sprejeti“, so izjavili gospodarji svetlih tovarn v Kan-Hoa v Južni Koreji. Do tega učinka je, hvala Bogu, prišlo, ker so se vsi katoliški škofje skupno in odločno potegnili zanje.

U tistem času je bil Nazaret brezpomembna vas, sestavljena iz nekaj umetnih votlin na pobočju griča: bolj surove so služile za shrambe, udobnejše in s preprostimi dozidki v ospredju pa za stanovanja.

Studenec v vasi je bila edina mikavna stvar za žejne karavane, ki so potovale mimo. Sicer pa poznamo le prezirljivo opombo nekega človeka iz okolice: „Iz Nazareta more priti kaj dobrega?“

U enem izmed tistih na pol jamskih stanovanj je živela še ne petnajstletna deklica, brez imetja in brez vsake družbene stopnje, nepoznana, zaprta v prav tako nepoznano vasico. Ime ji je bilo Marija. In v tem bednem stanovanju se je odigral tisti čudoviti prizor.

„Zdrava, milosti polna, Gospod je s teboj,“ jo je pozdravil božji sel. „Glej, spočela boš in rodila sina, ki mu daj ime Jezus. Ta bo velik in sin Najvišjega. Njegovemu kraljestvu ne bo konca.“

„Kako se bo to zgodilo, ko moža ne spoznam?“

„Sveti Duh bo prišel nadte in moč Najvišjega te bo obsenčila. In zato bo tudi sveto, ki bo rojeno, Sin božji.“

„Glej, dekla sem Gospodova, zgodi se mi po tvoji besedi!“

Nazareško dekle se povsem zaveda svoje nizkosti, zato imenuje sebe deklo, sužnjo, to je brezpravno stvar, na najnižji stopnji človeške družbe.

In tedaj je Beseda meso postala, božji Sin je postal človek.

Kmalu za tem je pohitela Marija v judovske hribe k Elizabeti. Ta je po božji luči spoznala Marijino skrivnost: Marija bo mati Gospodova. Marija pa je tedaj zapela svojo visoko pesem, polno prekipajočega veselja: „Moja duša poveljuje Gospoda... Blagrovani me bodo odslej vsi rodovi, zakaj velike reči mi je storil On, ki je mogočen in je njegovo ime sveto...“

Pesem je poudarjanje nasprotja med nizkostjo in veličino, med povzdignjeno majhnostjo in ponižano ošabnostjo, med utešenim gladom in lačno si-tostjo. Marija vidi na sebi le nizkost sužnje, obenem

pa razume, da jo je božja roka dvignila iz njene neznatnosti in jo postavila na prestol ter storila v njej velike stvari, in ve, da jo bodo zato blagrovani vsi rodovi.

To mlado prerokinjo bi mogli prijeti za besedo, v gotovosti, da bo že prvi rod postavil njene besede na laž. Vendar ko primerjamo po dvajsetih stoletjih njeno napoved z dejanskim stanjem, z lah-koto ugotovimo, da je imela prav. Danes njo, nezna-

milosti polna

no dekle iz neznanega Nazareta, poveljuje svet neprimerno bolj kot Heroda Velikega, ki je bil takrat gospodar Palestine, in kot Gaja Julija Cezarja Oktavija Avgusta, ki je bil takrat gospodar sveta.

Ko bi samo v naši prelepi Sloveniji poiskali samo glavne cerkve, kjer naše ljudstvo njo časti — da ne omenjamo še ostalih Marijinih božjih poti in prelepil podob in pesmi in črtic — bi jih bila že lepa vrsta. Kako prijetna so vernemu srcu imena teh romarskih cerkva: Brezje in Ptujška gora, Gospa Sveta in Ušarje, Sveta gora pri Gorici in Tri fare v Beli krajini, Zaplaz na Dolenjskem in Marija na Blejskem otoku, Uelesovo in Šmarna gora, Mati milosti v Mariboru in Petrovče pri Celju, Lurška Marija v Brestanici in Rakovnik, Dobrova in Žalostna gora pri Preserju, Nova Stifta pri Ribnici in Žalostna gora pri Mokronogu, Primskovo na Dolenjskem in Trška gora pri Novem mestu, Žeželj pri Vinici in Marijino Celje na Zgornjem Štajerskem, Svete gore nad Sollo in Brban pri Ogleju in še in še...

Marija, naj se tudi mi uvrstimo v nepregledno vrsto slovenskih častivcev, katerim si bila Gospa, Kraljica in Mati!

Kristus bo rekel izvoljenim:

LAČEN SEM BIL IN STE MI DALI JESTI

Če vprašate kateregakoli človeka, celo pogana, celo nekoga, ki je zelo slabo poučen o krščanskih resnicah, naj vam v enem stavku povzame Jezusovo naročilo, kaj bo rekel? Stavim, da vam bo odgovoril: „Jezus je rekel: ‚Ljubite se med seboj!‘“ To je v resnici središče evangelijskega naročila.

Po čem bomo sojeni?

Po čem bomo po Jezusovih besedah končno sojeni?

Ne bomo sojeni po moči. Kristus ni polagal posebne važnosti na moč: „Vsa moč,“ pravi cesarskemu namestniku, ki je predstavljal rimsko moč, „ti je bila dana od Boga, ki ti jo lahko spet vzame.“ Rekel je tudi: „Blagor krotkim in ponižnim, zakaj ti bodo deželo posedli,“ ne pa mogočniki tega sveta.

Ne bomo sojeni po veliki nadarjenosti. Gospod nikakor ne prezira bistrumnosti in človeških darov, saj so od Boga. Gospod vidi v njih predvsem povečano odgovornost za tistega, ki jih ima. Spomnimo se samo prilike o talentih.

Tudi ne bomo sojeni po materialnem uspehu. Jezus pripoveduje zgodbo o posestniku, ki je sezidal velike lope, prostrane skednje in v njih nakopičil ves svoj pridelek, da potem lahko reče: „Duša, sedaj pa jej in pij in bodi dobre volje!“ — „Neumnež,“ pravi Jezus, „še to noč bodo terjali od tebe tvojo dušo! Čemu ti bo torej vse tvoje imetje?“

Prav tako ne bomo sojeni po zunanji kreposti. Jezus je do grešnikov silno prijazen in neskončno prizanesljiv, nasprotno pa se farizejem neprestano

upira. Jezus obsoja tale farizejev greh: „Jaz nisem kakor drugi ljudje. Sem kreposten in ker sem kreposten, imam pravico do posebnega božjega prijateljstva, do katerega drugi nimajo pravice.“

Ne bomo sojeni niti po veri. Vera je sicer prvi božji dar, dar, ki odpre vrata v večno življenje, a nekdo ima lahko vero, pa je vseeno pogubljen.

Ne, sojeni bomo po ljubezni. V 25. poglavju Matejevega evangelija pravi Kristus:

„Tedaj kralj poreče tistim, ki bodo na njegovi desnici: Pridite blagoslovljeni mojega Očeta, prejmite kraljestvo, ki vam je pripravljeno od začetka sveta! Zakaj lačen sem bil in ste mi dali jesti; žejen sem bil in ste mi dali piti; popotnik sem bil in ste me sprejeli; nag sem bil in ste me oblekli; bolan sem bil in ste me obiskali; v ječi sem bil in ste prišli k meni. Tedaj mu bodo pravični odgovorili: Gospod, kdaj smo te videli lačnega in smo te nasitili ali žejnega in smo ti dali piti? Kdaj smo te videli popotnika in smo te sprejeli ali nagega in te oblekli? Ali kdaj smo te videli bolnega ali v ječi in smo prišli k tebi? In kralj jim bo odgovoril: Resnično povem vam, kar ste storili kateremu izmed teh mojih najmanjših bratov, ste meni storili.“

Takrat poreče tudi tistim, ki bodo na levici: Proč izpred mene, prekleti, v večni ogenj, ki je pripravljen hudiču in njegovim angelom. Zakaj lačen sem bil in mi niste dali jesti; žejen sem bil in mi niste dali piti; popotnik sem bil in me niste sprejeli; nag sem bil in me niste oblekli; bolan sem bil in v ječi in me niste obiskali. Tedaj mu bodo odgovorili tudi ti: Gospod, kdaj smo te videli lačnega ali žejnega ali popotnika ali nagega ali bolnega ali v ječi in ti nismo postregli? Tedaj jim bo odgovoril: Resnično povem vam, česar niste storili kateremu izmed teh najmanjših, tudi meni niste storili.“

Pri poslednji sodbi torej ne bomo sojeni niti po moči, niti po veliki nadarjenosti, niti po materialnem uspehu, niti po zunanji kreposti, niti po veri, ampak po ljubezni. Takšno je veliko naročilo, glavno Jezusovo naročilo.

To naročilo blesti tudi v priliki o usmiljenem Samarijanu. Kraj ceste leži človek in mimo gre duhovnik, nato levit, neke vrste cerkovnik. Oba se „umakneta s pločnika“ ter gresta svojo pot. Pomislimo, da gre za krepostna, pravovernna moža, ki gresta po svojih opravkih v oklepu mirne vesti. Nazadnje pride neki tujec, siromak, eden izmed Samarijanov, ki so jih Judje zaničevali kot krivoverce. Ko vidi ranjenca, se ustavi, ga posadi na svojo jezdno žival in poskrbi nego. Samo on je „srečal“ ranjenca, samo on ga je sprejel, ko ga je videl. To je ljubezen: srečati drugega, sprejeti ga, ko ga vidiš, ne ravnati z njim kot s predmetom, ki se ga poslužuješ ali ki ti je v nadlego.

„Ljubite svoje sovražnike!“

No, in tako ponašanje je značilno za Jezusa.

Njegove čudeže je izrabilo trpljenje ljudi, katerim ni nikdar pokazal hrbta. Znal je opaziti tudi najbolj ubogega, takega, kot je slepi berač, ki teče za njim po cesti iz Jerihe in ga učenci pehajo stran, Jezus pa se mu približa in ga ozdravi. Znal je opaziti tudi najmanjše, takšne, kot so otroci, ki jih učenci odganjajo, Jezus pa kliče: „Pustite otroke k meni, zakaj takim pripada nebeško kraljestvo.“ Znal je opaziti tudi najbolj zaničevane ljudi, čeprav so se „dobre“ duše nad tem spotikale: „Vaš učenik se družī s cestničarji in z grešniki.“ Jezus pa jih pobija z močjo in vzvišenostjo: „Poučite se o tem, kar pravi Bog v pismu: ne potrebujejo zdravnika zdravi, temveč bolni. Nisem prišel klicat pravičnih, ampak grešnike!“ Znal je odpustiti sovražnikom: „Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo,“ reče, ko ga pribijejo na križ.

Krščanska ljubezen doseže vrhunec v zapovedi o ljubezni do sovražnikov: „Če ljubite tiste, ki vas ljubijo, kakšno zasluženje imate?“ pravi Jezus. „Jaz pa vam pravim: ljubite svoje sovražnike,“ in ne samo svoje nacionalne, socialne ali politične sovražnike, marveč tudi sovražnika, ki ga srečate v vsakdanjem življenju.

Ta zapoved o ljubezni se v evangeliju neprestano ponavlja. V najtežjem trenutku Jezusovega

življenja, med zadnjo večerjo, ki jo použije s svojimi učenci, pride še enkrat na vrsto v njegovih besedah: „Po tem bodo spoznali, da ste moji učenci, če se ljubite med seboj, kakor sem jaz vas ljubil.“ In še doda veličastno molitev za edinstvo: „Naj bodo eno!“

To naročilo ljubezni še goreče odmeva pri prvih učencih. Sveti Janez v visoki starosti neutrudno ponavlja Kristusove besede: „Preljubi, ljubimo se med seboj, kajti ljubezen prihaja od Boga; in kdor ljubi, Kdor pravi ‚Ljubim Boga‘, pa sovraži svojega brata, je rojen iz Boga in ga spozna. Bog je ljubezen... je lažnik.“

Prav tako apostol Pavel poje slavospev ljubezni: „Ko bi človeške in angelske jezike govoril, ljubezni pa bi ne imel, sem brneč bron ali zvenče cimbele. In ko bi imel dar prerokovanja in bi vedel vse skrivnosti ter imel vso vednost in ko bi imel vso vero, tako da bi gore prestavljal, ljubezni pa bi ne imel, nisem nič. In ko bi razdal v živč vse svoje imetje in ko bi dal svoje telo, da bi zgorelo, ljubezni pa bi ne imel, mi nič ne koristi.“

Ne samo od kruha

Švedski filmski režiser Bergman nam prikazuje v filmu „Divje jagode“ starega moža, ki je na višku uspeha in ki se napoti na jug Švedske, da bi tam prejel najvišje univerzitetno odlikovanje. Toda sta-

„Lačen sem bil in ste mi dali jesti.“

In mi veselo potujemo

Nedeljski obisk pri stricu Lojzu nas je razvedril in naš avto se je spet svetil v pomladanskem soncu.

„Kako lep voz imaš, pravo razkošje! ... Katra, skoči po polič v klet, pa na podstrešje po nekaj prekajenega ... Fant, zdaj se boš pa z družino večkrat oglasil, kajne? Doslej niste prihajali, saj vem, slabe veze, pa še z otroki ... Sedita, sedite, danes na mizo, kar je najboljšega pri hiši ... Katra, pripravi malo potice, pa s tisto kuro opravi, ne bomo je pogrešali.“

In ko smo se krepko podprli in se prijazno poslovili, smo prtljažnik napolnili z dobrotami vseh vrst.

Ueseli smo bili, ker smo obnovili že zrahljane sorodstvene vezi, veseli gostoljubnega sprejema in prijaznega vabila. Moja žena pa ne bi bila moja žena, če ne bi takoj ugotovila še gospodarskega učinka. In ta je bil nadvse ugoden.

Tako smo pričeli.

Zdaj brzi naš avto ob nedeljah širom po lepi deželi. Obiskujemo strice in tete, očke in mamice, taste in tašče, bratce in sestrice, sošolce in sošolke, svake in svakinje, botre in botrice, prijatelje in znance. Povezujemo sorodstvo, krepimo prijateljstva in utrjujemo poznanstva. Razvijamo družabno življenje in poglabljamo zaupanje med ljudmi.

Hočete reči, da so enostranski obiski breme za gostitelje? Nikar tako, tudi mi bi radi sprejemali obiske, a ob nedeljah nas ni doma. Sicer pa obiskujemo le take, ki nimajo lastnega avta.

Ženi res ni treba kuhati nedeljskega kosila. Toda, ali si ne zasluži proste nedelje, edinega dne v tednu?

Sicer pa ne obsikujemo sorodnikov in prijateljev zaradi brezplačnega kosila, ampak zato, da ne bo zamere. Ljudje so občutljivi. Učasih se res zgodi,

da najdemo zaprta vrata. Zastor za oknom pa se premika, kot da bi se za njim skrival radoveden otrok. Toda kdo nima malih slabosti in šibkih trenutkov?

Da, glede jajčk in zelenjave. Sami veste, da v trgovini nikoli ne dobimo tako svežih. Zelenjave in sadja iz hladilnika pa tudi ne maramo primerjati s tistim, kar naberemo na vrtu. Seveda bi nam oni lahko prodali, toda naši ljudje so gostoljubni in nam dajejo zastonj.

In mi veselo potujemo. Iz zatohlih mestnih zidov se vračamo k materi naravi, večnemu viru zdravja in moči. Naberemo si sončnih žarkov, pljuča napolnimo s svežim zrakom, otroci se razigrava. In za živce, kaj je boljšega kot blagodejno pomirjujoče zelenilo!

Zadnjič sem že pogledal na avtomobilskem sejmu, če bi našel kak avto z malo večjim prtljažnikom.

(Opomba: Škoda, da so tudi taki ljudje!)

U. B.

LAČEN SEM BIL, IN STE MI DALI JESTI

ri mož polagoma sprevidi, da je po besedah svetega pisma „vse kakor veter“ ... in da je njegovo življenje prazno. V sanjah se vidi obsojenega, ker ni nikoli ljubil. Tedaj mu postane vse jasno in skuša priti v stik z drugimi, jim odpreti vrata. Govori s svojo vzgojiteljico, napravi nekaj preprostih kretenj, ki nam kažejo, da skuša stari mož prvokrat v življenju gledati na druge ne kot na predmete, ampak kot na sebe.

Ljubezen je naposled edina stvar, ki lahko popolnoma nasiti človeško srce. Vsa gibanja, ki ne zadovoljijo te osnovne potrebe, ne vedo za osnovno razpoloženje človeka, ki je v nevarnosti, da shira od osamljenosti v preveč dobro organiziranem svetu, kjer mu ne izkazujejo pozornosti kot osebi.

Ko urejamo svet, ne smemo pozabiti Jezusovih besed: „Človek ne živi samo od kruha.“

J. B.

Iz Baragovega dnevnika

Peta obletnica mojega škofovskega posvečenja. Žalostna je. Preteklost me žalosti, sedanost muči. prihodnost vznemirja. Neskončnokrat rajši bi bil indijanski misijonar.

o

Ako bi ne želel in ne upal pripeljati na pot zveličanja nekoliko nesrečnih duš, bi za ves svet ne maral ostati tukaj, ker je malikovalstvo z vsemi svojimi hudobijami zelo globoko zakoreninjeno. Skoraj nemogoče mi je opisati, v kakšnih težavah se nahajam v tem nesrečnem kraju. Moje življenje je tukaj v veliki nevarnosti. Vsak večer moram svoja vrata prav skrbno in trdno zapreti, da me ne napadejo.

Pred 50 leti je umrl Ivan Cankar. Odlomki iz njegovih spisov so resnične

slovenske razglednice

Četrta postaja

Med štirinajstimi podobami, ki so se vrstile po mrzlih stenah v mraku in tišini ter se prijazno in odkritosrčno pogovarjale z menoj, kadar sem bil z njimi sam, je bila mojemu srcu najbližja četrta postaja, tista, kjer sreča Jezus svojo žalostno mater.

Tudi ona, Mati božja, je imela otroški obraz. Droben je bil, zelo ozek in bel in dvoje velikih oči je sijalo iz njega, dvoje globokih jezer, v katerih se je trepetaje ogledovalo visoko sonce. Oblečena je bila v dolgo sinjo haljo, prepasano s širokim temnomodrim pasom, in sinjina je odsevala na licih, da so bila še nežnejša in bledejša. Na neki podobi v stari vaški cerkvi je imela srce presunjeno s sedmerimi meči in ko je stopila iz okvira, so se narahlo zazibali in strestili teh možev jekleni ročniki, ki so imeli obliko križa, in kaplja krvi je kanila iz srca.

Ta ozki, beli obraz je pričal brez solz in brez besed: „Čigava bolečina je večja od moje?“

Zdaj v tem času vidim njo, žalostno mater, tisočkrat in stotisočkrat. Človek gre na Golgoto, da bo trpel in umrl in da bo vstal poveličan.

Skrb za svojo čast

V nas Slovencih cvete bujno kakor nikjer drugod vse hvale in vsega priznanja vredna navada, da sedi vsak stan tako trdno in odločno na svoji časti in na svojem dobrem imenu kakor mačka na zapečku: vsčipni jo le za najmanjšo dlakico v repu, takoj pogleda navzkriž in ti pokaže kremplje.

Zapiši, da je tega ali onega profesorja levi brk daljši kakor desni in eno oko krmežljivo, da sta hlačnici bogve katerega hribovskega ali mestnega učitelja neenako dolgi in vrh tega na kolenih in zadaj oguljeni, da ima ta ali oni advokat bradavico na vratu in ščetine v nosnicah, da se gleda katerakoli malo znana učiteljica ali ekspeditorica v vseh izložbah, pa ne vidi drugega kakor šilast nos in koščen vrat, za-

piši kaj takega ali podobnega in iskali te bodo z revolverji po najskritejših luknjah, v četrtil nadstropjih in po kletih. Čakali bodo nate s palicami v rokah na vseh oglih, v vsaki veži, pred cerkvijo in na trgu. Po vseh listih bodo metali nate različne mineralije, polena, odpadke, krompirjeve lupine, gnila jabolka in klopotce.

Celi stanovi se vzdignejo nad te, dokler te ne zmeljejo in ne razdrobe, da se ti bo rogal svobodno in po pravici vsak najnevednejši smr-kavec...

Posebna družina

Na klopi v kotu je sedel človek z dolgimi, kuštravimi lasmi. Z levo roko si je podpiral glavo, desnica pa je ležala leno na mizi.

„A to si ti, Anastazij!“

Uzdignil se je nerodno in mi stisnil roko...

Sedel sem k njemu. Govoriti je začel hitro in glasno.

„Ti si čital svoje dni veliko ruskih romanov in norveških... Glej, tam imam svoje najljubše sorodnike... v teh romanih... Bledi ljudje z velikim duhom in gorkim srcem, onemogli in izsesani od srca... padajo uničeni v grob in protestirajo... To je strašen protest, ki se glasi v zraku že od davnih, davnih časov... nesreča je samo, da se živa duša ne zmeni zanj... Zdi se ljudem, da ta bitja nimajo na našem svetu nikačnega opravka... da so samo interesantni pojavi, ki vstajajo in padajo nejasni in komaj opeženi, podobni sencam v jesenskem večeru... Zanje ni rubrike pri nas, zato so nadležni in svet se jih otresa ter jih odriva v stran... Posebna družina... kadar kdo izmed njih onemore in pogine, ostavi za sabo dokument, da je eksistir-al... to se pravi, če ima časa dovolj. Učinka niti do tega ne pride... Tako so se rodila tista dela, ki jih čita človek opolnoči z vzburkano krvjo in krčečim se srcem... to je duh, ki je podlegel brezobzirni materiji... To, prijatelj, so protesti naše družine...“

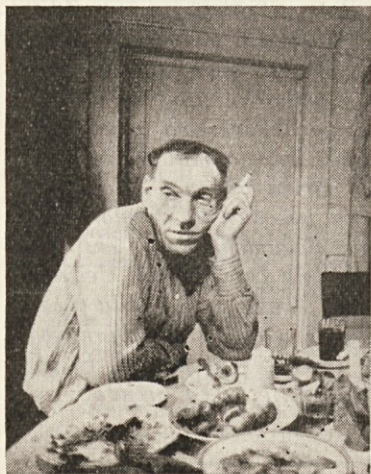
opombe ob rob

Povzeto po dr. K. V. Truhlarja
„Pokoncilskem katoliškem etosu“

Proč z velikanskimi gospodarskimi razlikami!

Današnje velikanske gospodarske razlike združenje z zapostavljanjem naj se čimprej odpravijo. Pri graditvi mednarodnega reda naj kristjani radi sodelujejo, in to tem bolj, ker večji del sveta trpi še tolikšno pomanjkanje, da v revežih Kristus sam tako rekoč na ves glas kliče ljubezen svojih učencev. Na svetu bi ne smelo biti tega pohujšanja, da nekatere države žive v razkošju, vtem ko drugim primanjkuje najpotrebnejšega za življenje in jih mučijo lakota, boleznin in vsakovrstne nadloge.

Treba je pomagati poljedelcem pri povečanju in pri prodaji proizvodnje kakor pri razvoju in doseganju dohodka. Pri delavcih od drugod se je treba skrbno va-

rovati vsakega zapostavljanja pri nagrajevanju ali delu. Vsakemu človeku naj se nudi primerno delo pa tudi možnost poklicne izobrazbe. Zagotovi naj se preživljanje in človeško dostojanstvo tistim, ki so zlasti zaradi boleznin ali starosti v hujših težavah.

Grešna Cerkev

Cerkev sestoji iz udov, ki morejo grešiti in dejansko grešé. To brez dvoma velja tudi za uradne predstavnike Cerkve. In sicer ne le za njihovo zasebno življenje, temveč tudi za delo, ki ga zakonito opravljajo kot organi Cerkve v imenu Cerkve. Saj ostajajo grešni ljudje tudi, kadar vrše svojo cerkveno službo. „Cerkev more po svoji krivdi zaostajati za tem, kar Bog tu in zdaj od nje hoče; in to iz lagodnosti, sebičnosti, vladoželjnosti, lenobe, in tako dalje,“ je izjavil kardinal Döpfner.

Tudi Cerkev v celoti, ne le njeni posamezni člani, mora čutiti svojo grešnost, ogibati se vsakega farizejstva kot ene najbolj protievangeljskih drž. Le tako bo tudi Cerkev kot Cerkev do kraja odprta za milost. In le tako bodo tudi iz življenja Cerkve v celoti vse bolj dihale ponižnost, skromnost, preprostost, iskrenost, pristnost.

Prikljenen na službo

Po osrednji Kristusovi postavi je kristjan večni dolžnik drugih, suženj svojih bratov, je v njihovi službi. Krščanstvo je: biti prikljenen na službo drugim.

Sveti Pavel piše Rimljanom: „Nikomur ne bodite nič dolžni, razen da se med seboj ljubite. Kdor namreč bližnjega ljubi, je postavo spolnil.“ Je dolg, ki bo kristjana vedno vezal, dolg, ki ga mora kristjan vedno in povsod odplačevati, to je ljubezenska služba bližnjemu. To službo je treba razumeti kot neko slovesno pogodbo, podpisano ob vstopu v

krščansko občestvo. Po izpovedi krščanske vere postane kristjan trajni dolžnik svojih bratov.

Sveti Pavel pravi v pismu Galacjanom: „Vi ste namreč poklicani k svobodi, bratje; samo da vam svoboda ne bo pretveza za mesenost, marveč drug drugemu služite z ljubeznijo. Zakaj vsa postava se dopolnjuje v eni besedi, namreč: Ljubi svojega bližnjega.“ Duh svobode vodi kristjana predvsem v službo drugim. Ne pripadajo več sebi, temveč bratom. Ne gre le za to ali ono posamično dejanje, marveč za nekaj trajnega. Kristjan je vstopil v službo drugim.

Jasno je, da tako služenje zahteva trajne odpovedi, stalnega odmiranja sebi.

„Čista in neomadeževana pobožnost“

Služba drugim seveda pomeni obrat k ljudem, obrat v svet. A vendar ohranja hkrati odnos do Boga. Obrat v svet ni tak, da bi

človek v njem Bogu „hrbet obrniti“, da bi se od Boga odvrnil.

Sv. Jakob nastopa v svojem listu proti utvari kristjanov, ki menijo, da so „pobožni“, ker zvesto izpolnjujejo zunanje predpise bogoslužja, a v življenju ravnajo proti ljubezni: „Če kdo misli, da je pobožen, pa ne brzda svojega jezika, ampak vara svoje srce, je njegova pobožnost prazna. Čista in neomadeževana pobožnost pred Bogom in Očetom je: obiskovati sirote in vdove v njih stiski in se ohraniti neomadeževanega od sveta.“

Pod sirotami in vdovami misli apostol Jakob vse, kar je sla-

botno, zapuščeno, brez obrambe, v bridkosti, kar ljudje izkoriščajo, kar teptajo. Vsi ti si v svoji bedi ne morejo sami pomagati. Potrebni so sočutne pomoči. In ta pomoč je čisto in neomadeževano bogoslužje.

Ce služba bližnjemu izhaja res iz ljubezni do bližnjega, potem je dejansko vselej preveta z ljubeznijo do Boga. Saj sta obe ljubezni v svojem izviru eno.

Pot službe — najučinkovitejša pot

Nikjer človek ne zori tako močno kakor v svobodnem odmiranju sebi. In ker je prav ljubezenska služba drugim naravnost prežeta z njim, je prav ta služba najučinkovitejša pot do človeške in krščanske zrelosti.

Ljubezen do bližnjega ureja vsa sredstva posvečenja, jim daje življenje in jih vodi do cilja. Če je temu tako, potem prejema jo vsa sredstva svojo najvišjo življenjskost, svojo najčistejšo silo, svojo smer prav po ljubezni do bližnjega. Ta mora biti kakor koli v njih. Zato pa ljubezensko službo drugemu lahko imenujemo najučinkovitejšo pot posvečenja.

Delo je človek, ki dela

Na začetku industrializacije je delo neredko nosilo pečat brezobzirnega izkoriščanja s strani delodajavca: šestnajst- ali sedemnajsturni delavnik, krivična plača, delovna mesta brez skrbi za higieno in varnost, brez potrebne prostega časa.

Delo je po vrednosti nad proro in nad kapitalom, ki sta tudi prvini gospodarskega življenja. Delo izhaja iz osebe. Delo je človek, ki dela, človek s svojo svobodo, s svojim Bogom, ki se mu daje v delež.

Popolno nasprotje takemu delu je človek, ki je svojemu lastnemu delu usuznjen, kar se večkrat dogaja tudi v naših dneh.

Celotni potek dela — pravi zadnji cerkveni zbor — je treba prilagoditi potrebam osebe in njenim oblikam življenja. Pred vsem se je treba ozirati na družinsko življenje, zlasti kar zadeva mater. In vedno je treba upoštevati spol in starost. Delavcem naj se vrh tega daje možnost, da

razvijejo svoje sposobnosti in svojo osebnost pri samem delu. Vsi morajo imeti tudi dovolj počitka in prostega časa, da poskrbijo za družinsko, kulturno, družbeno in versko življenje. Imajo naj tudi čas za razvijanje tistih zmožnosti, ki jih pri poklicnem delu ne morejo zadostno razvijati.

Zasebna lastnina je skupna lastnina

Vedno je treba upoštevati to, da so zemeljske dobrine določene za vse ljudi. Na svoje zunanje stvari mora človek gledati ne tako kakor da bi bile samo njegove, temveč mora gledati nanje tudi kot na skupne: v tem pomenu namreč, da morejo koristiti ne le njemu, ampak tudi drugim. Lastnina je torej lastniku le tako lastna, da je hkrati skupna last.

Iz tega sledi, da je človek dolžan podpirati uboge, in sicer ne le iz svojega preobilja. Človek jim mora pomagati tudi iz tega, kar sam potrebuje. Kdor pa se nahaja v skrajni stiski, ima pravico, da si iz bogastva drugih priskrbi, kar mu je potrebno, kajti v skrajni stiski je vse skupno.

Ker tolikeri po svetu trpijo lakoto, naj se spomnijo posamezniki in oblasti stavka: „Nasiti tistega, ki umira od lakote, kajti če ga nisi nasitil, si ga ubil.“ Vsakdo naj po svojih zmožnostih res dá na razpolago svoje dobrine, da si bodo mogli posamezniki in narodi pomagati sami sebi.

Človek, ki pristno ljubi, ne more ničesar imeti, česar ne bi hkrati naravnaval v blaginjo drugih.

Ljubite svet

V preteklosti je v krščanski zavesti o svetu prevladalo geslo: „Zaničujte svet!“ Pozornost kristjanov se je v svetem pismu pač bolj ustavljala ob mestih, ki svet predstavljajo kot Kristusovega nasprotnika.

Ob pogledu na 2. vatikanski koncil ugotavlja Pavel VI.: „Val dobrohotnega čustva in občudovanja se je s koncila razlil čez moderni svet... Koncil vrednot sveta ni le upošteval, temveč jih tudi počastil, podprl prizadevanja sveta, prečistil in blagoslovil njih težnjo.“

Koncilna Cerkev se zaveda, da svetu ne le daje, temveč od nje ga tudi prejema. Cerkev ugotavlja, da prejema mnogovrstno pomoč od ljudi kateregakoli sloja ali položaja. Vsi tisti, ki na področju družine, kulture, gospodarskega in družbenega življenja, pa tudi politike prispevajo k razvoju človeštva, dajejo po božjem načrtu nemajhno pomoč tudi cerkvenemu občestvu, kolikor je to občestvo odvisno od zunanje ga sveta.

Če Bog ljubi svet in če morajo kristjani razodevati to ljubezen, potem velja tudi zanje glede sveta: „Ljubite svet!“

Za dom in družino

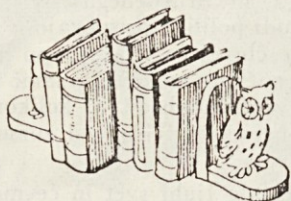
ŠMARNICE DOMA

Mesec maj je posvečen Materi božji. Nad sto dvajset let se že na Slovenskem v tem mesecu obhajajo šmarnice, vsakodnevna pobožnost v Marijino čast.

Tudi v tujini je prav obhajati šmarnice. Ker ni šmarnic po tujih cerkvah, jih bomo obhajali po našah domovih, saj so jih včasih v Sloveniji obhajali tudi izven cerkve: v družinah, na vasi, pri kapelicah in znamenjih.

U ta namen pripravimo v bogkovem kotu šmarnični oltarček z Marijino podobo ali kipom — najprimernejša je kaka slovenska Marija — vedno svežimi rožami in lepo spletenim prtom. Ob primerni uri, verjetno bo to najlažje zvečer, se družina zbere pred ta oltarček in moli, bere in poje Mariji v čast. Po Sloveniji berejo letos Baragove šmarnice. Če teh ni v družini, lahko beremo kakšno drugo knjigo o Mariji.

Ta pobožnost bo za družino mnogo pomenila. To bo najlepša priložnost, da bodo otroci brali, molili in peli slovensko. Ob teh večerih se bo ustvarjala prava družinska skupnost, ki bo trdna osnova za kasnejšo včasih tako težko vzgojo otrok.

Ali imate domačo knjižnico s slovenskimi knjigami?

IN RASTE, RASTE...

Gospodična M. O. iz G. piše: Nesrečna sem, ker sem zadnje dve leti tako zrastle, da sem pri sedemnajstih letih za eno glavo višja od staršev. Ali bi bila operacija možna? Ali je to drago?

Pogosto prihajajo pisma s podobnimi željami. Prvi je premajhen in prosi za sredstvo, da bi postal večji, drugi je prevelik in bi bil rad manjši, tretji je predebel, četrti presuh in vsi pozabljajo, da moramo ostati taki, kakršne nas je narava naredila. Pri Vaši starosti igrajo te zunanosti večjo vlogo kot kasneje. Mogoče je res, da ste za svojo starost zelo veliki. Nikjer pa ni rečeno, da boste še veliko zrastle. Pri marsikomu se rast po letih razvoja ustavi. Ko boste dobili bolj izravnano postavo, tudi velikost ne bo več vzbujala take pozornosti. To reč, glavo pokonci kljub ali prav zaradi svoje velikosti!

ODTUJILA SVA SE

Gospa L. N. iz U. piše: „Dvanajst let sva poročena. Na zunaj je videti najin zakon nedotaknjen, v resnici pa si že dolgo nimava nič več povedati. Prej sem enkrat mislila na ločitev, a po razgovoru z možem sem se premislila. On je na vidnem mestu, najina razporoka bi njemu — in s tem tudi meni — močno škodovala. Poleg tega sem dosti trezna, da vem, da nama denarno izredno dobro gre. Le kako naj to notranjo osamelost, to nenasičenost do konca življenja prenašam? Moj mož ima poklic, ki ga zadosti. On verjetno ničesar ne pogrša. A jaz!“

Pustimo ob strani, ali je Vaš mož v resnici tako zadovoljen. Jaz bi si mislil, da tudi on česa pogrša, saj odtujenost vendar ni stvar nekaj tednov, ampak znamenje dolgoletnega skupnega življenja brez pravega tovarništva. Javno, da ni mogoča sprememba od danes na jutri, a z mnogo dobre volje z Vaše strani bi gotovo prišlo do zblizanja. Mogoče kdaj v preteklosti niste rešili kakega spora samo zato, da bi ostal zakon na videz skladen. Tako se je nabiral kamen za kamnom in lepega dne ste zapazili pred seboj visoko steno, ki je ni mogoče premagati. S pametjo in dobro voljo pa to pregrajo prav gotovo lahko odstranite. Zanimajte se bolj za moža, ne prisiljeno, a tako, da bo čutil Vašo dobro voljo. Obenem si morate tudi sami poiskati neko zaposlitev, ki Vas bo napolnila. Saj ni treba, da ste poklicno zaposleni: na socialnem področju je npr. mnogo možnosti za delo. Če boste začutili zadovoljstvo, da ste nekaj naredili, boste imeli veliko več veselja do življenja. To veselje bo obenem ugodno vplivalo na skupno življenje z možem. Medsebojno razumevanje in prenašanje bo rastlo. Poskusite to pot!

Gospa M. E. iz O. piše: „Devet let sva poročena in imava tri prijetne oroke. Najin zakon ni bil do sedaj nič boljši in nič slabši kot vsak drug zakon. Moj mož je dober družinski oče, a zame ima zelo malo nežnosti. Če bi naj me kdaj poljubil, mu moram jaz prej to reči. Zadnje tedne prihaja k nam z možem neki njegov prijatelj, ki mi zna tako prikupno govoriti. Čeprav ne jemljem tega preveč zares, mi je všeč. Ze sem se zalotila pri mislih, kako boljše bi bilo morda, ko bi bila poročena z njim. Da, včasih se ne morem ves dan znebiti misli na tega tujca. Ob vsem imam svojega moža rada. Kaj naj storim v bodoče?“

Ni vsakemu moškemu dano, biti nežen ali svojo ljubezen pokazati z nežnostjo. To odvisi delno od značaja, delno od vzgoje in vplivov okolja. V vseh teh primerih, torej tudi pri Vas, je naloga žene, to pomanjkanje izpolniti, to je, iz moža te nežnosti izvabiti. Vi imate svojega moža radi, zato boste tudi vedeli, kako ga je treba razumeti. K drugemu vprašanju. Vsekakor bi morali Vi imeti ob prijatnem tujcu svoje misli še bolj na vajejih. Iz takega, v začetku morda nedolžnega dvorjenja je nastala že marsikakšna zakonska kriza. Igrati kavalirja marsikakemu moškemu izredno lahko uspe, v trdem vsakdanjem življenju pa često prav ti možje odpovedo. Ne pustite se torej župavati besedam in omejite nekoliko njegove obiske.

NE MORE SE VEDNO DRŽATI MATERINEGA KRILA

Gospa G. H. iz M. piše: „Od smrti svojega moža živim sama s svojim sedaj 23-letnim sinom. Vedno sva se dobro razumela. Do sedaj je šel redko zvečer ven, a redno se je vrnil malo po deseti uri. Nisem se mogla pritoževati. Pred kratkim pa se je vse spremenilo. Fant gre zvečer pogosto ven, domov prihaja šele proti polnoči ali še kasneje in ko sem nedavno tega hotela vedeti, kam zahaja, mi je odgovoril, da se moram navaditi na to, da mi ne bo kot odrasel človek dajal za vsak korak računa. To je vendar nezaslišano! Prej je vedno pojasnil, če je prišel bolj pozno domov. Bojim se, da hodi v slabo družino ali da se je navezal na kako dekle.“

Verjetno se Vam je sprememba pri Vašem sinu zazdela zato tako močna, ker ni nikdar prej naredil napačnega koraka, ker mu je bilo tesno prijateljstvo z Vami pogodu. Vendar je moral priti dan, ko se je sin zavedel svojega popolnoma osebnega življenja. Ta korak pomeni za starše vselej bolj ali manj neprijetno presenečenje, a gre za povsem naraven proces zorenja, ki ga vsak mlad človek doživi. Gotovo je sinovo spremenjeno ravnanje v zvezi s kakim dekletom. Jasno, da ni ravno razveseljivo, da prihaja vedno tako pozno domov, a 23-letniku končno človek ne more prepovedati prijateljice. Kolikor manj prahu boste ob vsej stvari dvigali, toliko prej bo med Vama spet vzcvetelo razumevanje. Sedaj ne bi smeli preveč poudarjati svoje materinske oblasti, sicer se Vam bo sin še bolj oddaljil. Bodite prepričani, da se bo ta doba nerazumetja nekega dne uredila in mogoče tako sama od sebe prenehala, kot se je začela. Bodite čim bolj mirni, tudi če Vam je to težko, prenehajte z očitki. Tako bo Vaš sin gledal v Vas „moderno, širokosrčno mater“, ki jo ima človek rad, ki ji more človek zapupati. Na tej osnovi je mogoče spet vse urediti. Vaš sin ni nič drugačen kot drugi v tej starosti, le Vi ste bili ob njegovi veliki odvisnosti malo razvajeni.

Otroška igra se spreminja in preoblikuje skladno z otrokovim razvojem. Vsaka starost zahteva posebne vrste igrac. Katere igrace so primerne za posamezno dobo?

Od prvega do drugega leta: votle kocke za sestavljanje, kolesčki za natikanje, vedrce, lopatke in sito — vse to najboljše iz plastične snovi, ker jih otrok rad nosi v usta, pa se z njimi ne more raniti. U poštev prihajajo še razne živali na kolesih, po možnosti tesene, pa medvedek in druge igrace za ljubkovanje.

Pri treh letih: enostavne kocke in lesen zabojček, v katerega jih lahko spravlja; barvasti papir, ki ga reže in guba; velike kroglice, ki jih niza na nitko; kroglice in plastični žebeljčki za sestavljanje mozaika; tablica in barvne krede za risanje; lutka.

Pri štirih letih: matador, kocke za gradnjo, plastelin, barvast papir.

Pri petih letih: enostavna železnica (električna je zanj še prezahtevna), modeli raznih avtomobilčkov, vodene barvice, magnet.

Pri šestih letih: razni modeli za izrezovanje, pribor in predloge za šivanje, barvni svinčniki.

Od sedmega do devetega leta: majhni konstruktorji, po možnosti iz lesa in kovine, orodje, žagice, električna železnica, različen material za oblikovanje.

Od desetega leta dalje: razne tehnične igrace, fotoaparat, povečevalno steklo, mikroskop, mladi kemik, električni pribor, radijski tehnik.

U narodnih običajih se ohranja slovenski duh.

Znamenje

O, znamenje sredi vasi, preprosto, lepo znamenje ki posvečuješ delo človeških rok in povzdiguješ očete in matere v svečenike!

Cerkev in znamenje — kakor velika maša in očenaš.

Nihče ne ve več, kdaj so ga postavili in po kakšni zaobljubi, in v nobeni knjigi ni to zapisano. Najbrž so preprosto rekli: „Jezus in Marija morata biti sredi med nami, ne v cerkvi zaprta, temveč v znamenju sredi vasi, da ju vidimo, ko gremo na delo in se vračamo domov in ko si povemo pametno besedo. Bedela bosta nad nami in našimi otroki, ki se jima bodo igrali ob nogah...“ Tu je zapela tista preprosta duša, ki je izsanjala v svojem otroštvu legende o Jezusu in Mariji in svetnikih, tako domače, da so nebeščani sami prevzeli naše navade in naše kretnje in v njih sama ljuba Mati božja hodi po naših stezah.

In ljudje so šli ter postavili znamenje. In gora je rekla: „Vzemite moje kamenje!“ in reka „Vzemite moj pesek!“ in gozd: „Vzemite moj les!“ Ko je ob sobotnih popoldnevih človeško telo že zahtevalo počitka, so njih roke postavljale rezan kamen na kamen in opeko na opeko ter dvigale sredaj dva stebriča, da je bilo kakor v cerkvi pri oltarju. Nad stebričkoma so razpeli zidan lok ter naredili streho iz skodel, iz belih macesnovih skodel, kakor jih imajo pastirske kočve v planini — ob močnem soncu meče streha stene kapelice zobčast trak sence — in na vrh so pritrdili železen križ. Da bi bilo znamenje še lepše, so poklicali slikarja, ki mu je z živimi barvami poslikal stene s podobami svetnikov in z rožami. Prav lani pa je prišel nekdo in narisal na južno plat ob stebričku veliko rdečo markacijo, da je videti, kot bi imela kapelica veliko ptičje oko.

Potem pa še kip Marije z Jezusom!

Ta je moral biti še prav posebno lep; vaščani niso bili zadovoljni kar s prvim, ki bi jim prišel pod roke. V vasi še pomnijo, da so ga šli stari očete iskat nekam čez gore, ker doma ni bilo umetnika, ki bi znal izrezljati dovolj lepo Marijo. Ko so prinesli kip v vas, je bil tako lep, da so vsi rekli, da še v cerkvi ni lepšega. In res ima Marija kakor roža zaspanček modre oči, lase rjave kakor kostanj, ki se je pravkar zvalil iz lupine, ustnice rdeče kakor divji bezeg, polt pa kakor mleko in kri. Je-

zušček, ki ga Marija drži v rokah, na lahko kakor jabolko, pa ima kakor pšenica zlate lase. Lazurno-modro žezlo se sveti Mariji v desnici in otrok blagoslavlja z dvema prstkoma desnice. Človeku se zdi, da bi rada vse ljudi objela in vsem pomagala.

Še danes sta prav taka kakor pred sto leti ali dvesto leti, samo čez staro, iz lesa izrezljano obleko, ki se ji je oluščila barva, so jima oblekli obleko iz blaga...

Tako živita Marija in Jezus sredi med nami ter poslušata, kako nabija kovač po nakovalu in kako drdra krojačev šivalni stroj; vidita čevljarja, ki vleče dreto skozi podplate, spremljata kmeta, ko hodi z zarjo na njivo ter se vrača z mrakom; sledita žene, ki hodijo v hlev in k studencu, pastirje, ko zaspano gonijo živino mimo znamenja in se vselej nerodno prekrizajo... Še celo prešernim fantom prisluhneti zvečer, ko vriskajo po vasi, čeprav je rožni venec že zdavnaj zaklenil hišna vrata, in dekletom, ki počasi odpirajo okenca, da bi jih ne slišala oče in mati... O, znamenje pozna naše ljudi in ima veselje in potrpljenje z njimi — in tudi z menoj, ki sedim na njegovem pragu ter kažem Mariji hrbet.

Vsako leto na dan svetega Alojzija pride tod mimo procesija prvoobhajancev, teh lepih božjih otrok, ki imajo polne oči luči in pričakovanja. Kakor nerodna čreda ovac gredo od šole do cerkve in dva ministranta neseta pred njimi evharistični banderi. Grede po vasi, mimo domov, kjer stoje na vratih matere v praznjih oblekah z molitveniki v rokah. Pri znamenju pa se ustavijo in zapoje v prvi pozdrav Bogu, ki jih že nestrpno pričakuje v cerkvi...

Dekleta poklekajo zvečer pred Marijo, preden v

cerkvi podajo roko možu, da se čež leto in dan spet vrnejo kot mlade matere, ki prinašajo Mariji kazat svoje otroke, in komaj začne otrok opazati svet, že stega roke po Marijinem plašču . . .

Tu je kraj slovesa — vsi hišni pragovi se tukaj končujejo.

Gospodar, ki je živino prodal, prinaša svoj novčič v puščico ob znamenju, kajti Bog je dal, Bogu gre del človeškega zaslužka.

In na zadnji poti, ko človeško truplo poslednjič roma čez vas in polja tja gor na zadnjo njivo, ki mu jo je Bog še podelil, se mora posloviti od vasi in znamenja, saj ga je spremljalo vse življenje in mu delilo blagoslov — poslednje zemeljsko slovo od Matere božje in sovaščanov.

V lepih nočeh, ko se spušča veter z gora, oplojen z vsemi vonji zemlje, zapoje Marija v znamenju svojo veliko pesem. Tedaj, ko vsi človeški otroci spe, Marija še vedno pestuje svoje Dete v znamenju sredi vasi in veter se lovi med stebri kakor otrok okoli zapika. Tedaj pojeta božji veter in božja Mati svojo lepo hvalnico pod zvezde.

E. Cevc

Krka je bila voda iz sanj

Škotski diplomat in pisatelj Bruce Lockhart je v knjigi „Umik iz slave“ takole opisal našo Dolenjsko:

Še en dolg je, ki ga imam do S. Š.: da me je seznanil s Krko. Ta sladka slovenska reka teče skozi majčkeno vas, v njeni brezmadežni snagi skoraj bajki podobno, ležečo kakih sto čevljev nad morjem v podnožju Julijskih planin. Čeprav je tako visoko, je vendar krajina bila uporna zmešnjava barv tisti junijski dan, ko sem jo prvič obiskal.

Razen katoliškega duhovnika in zdravnika so vaščani kmeti. Prijaznejših, preprostejših ljudi nisem nikdar srečal na nobeni svoji poti. Kakor večina gorjancev so krasnih postav. Moj nosač, od vremena zdelan star vojščak, je stal tako ravno ko mlada breza. Ne poletna pripeka, ne zimski mraz ga nista držala pod streho in pri šestdesetih letih je še vedno lahko koračil po dvajset kilometrov na dan.

Krka sama je bila voda iz sanj in ko sem se utrudil ribarjenja, sem legel na travnati breg in bral, da bi prihranil moči za večerno veselje, o katerem so mi pravili čuda. Vse je bilo tako, kakor so mi pripovedovali, da bo, in ko sem nehal loviti, me je bilo kar sram zaradi velikosti plena in njegovega števila.

Večerja v majhni leseni krčmi je bila veličastna pojedina. Moje grlo je bilo izsušeno, toda sveže postri, okusno kuhani krompir in domači kruh z maslom sem odplavljal z obilnimi požirki belega vina iz kraja. Jed je spremljala čudovita podoknica s piščalmi, ihtečimi goslimi in petjem. Niti na Ruskem nisem slišal prijetnejše godbe, kakor pa so bili glasovi teh slovenskih kmetov, ki so pluli iz doline v mesečini pod nami skozi odprto okno v sobo.

Po kavi smo se pridružili vaškim gasilcem, ki so imeli letno veselico. Vino je razvezalo jezike in slišal sem strahotna pripovedovanja o preganjanju Slovencev pod tujo oblastjo. Te zgodbe so vžigale plamene v dremajočih očeh teh trdih gorjancev in takrat sem bliskoma, bolj kakor iz sleherne vojaške strokovne knjige razumel, kako je avstrijska armada, navidez razdvojena po plemenskih nasprotjih, lahko zmagovala v prvi svetovni vojni.

Ko smo vstali, da gremo, je vaški zdravnik, gospod pri šestdesetih letih, ki je za to priliko oblekel zastarelo in zelo oguljeno salonsko suktnjo, vstal ter dvignil kozarec, rekoč: „Fantje, naj živi Anglija!“ „Naj živi!“ je v zboru zagrmela požarna bramba. Anglija je bila zelo srečna, da še živi, toda spala je večino poti do Zagreba . . .

Po tistem sem ob raznih prilikah spet obiskal svoje slovensko zatišje. Njegov čar ni nikoli nič zbledel. Ne poznam kraja na svetu, ki bi v mojem srcu tako obujal tisto občutje, ki ga je Byron izrekel v besedah:

„Ne živim sam zase, marveč postajam del vsega, kar je krog mene.
In visoke gore so mi sreča,
a šum in hrum človeških mest muka . . .“

In tja bom prihajal sleherno poletje, če se bom kdaj rešil vezi svojega mestnega žitja in bitja, da bom pisal knjige in lovil v teh čistih, prosojnih slovenskih vodah. Sam sebe imam za nepristransko pričo o evropski pokrajini. Sem tisto, čemur bi Lytton Strachey dejal „hladen opazovavec zlate sredine“. Toda Slovenija ima v mojih čustvih posebno mesto med ljudmi in stvarmi; in dokler ne bom zatisnil oči, bom zagovornik slovenske kulture. Nisem edini Škot, ki je našel drugi dom v tem spokojnem zavetju. Polkovnik James Blair, ki si je med prvo veliko vojno v Rusiji prislužil križ Svetega Jurija in ki je bil najskromnejši junak, kar sem jih kdaj srečal, je po vojni prišel za vojaškega odposlanca sem. Tudi on je bil velik ribič, in ko je umrl, so ga na lastno zahtevo pokopali v srcu Slovenije.

kaj pravijo doma in po svetu

Z izrezki in izvlečki iz slovenskih revij in časopisov, ki izhajajo doma in po svetu, skušamo zasledovati dogajanje v Sloveniji. Za utemeljenost komentarjev in mnenj ne odgovarjamo. Iz podane snovi naj si bralci sami ustvarjajo sodbo o življenju slovenske družbe.

SVOBODNA SLOVENIJA

ESLOVENIA LIBRE

ZA ENAKOPRAVNOST

Uprašanje enakopravnosti narodov in republik Jugoslavije, ne na papirju, ampak v vsakdanjem odnosu republik do federacije in obratno ter življenju narodov in njihovem pravičnem zastopstvu v zveznih organih, je doma vedno bolj pereče. Posamezne gospodarske ustanove zlasti v Sloveniji in na Hrvaškem nastopajo proti nadaljnjemu izrabljanju na eni strani, na drugi strani pa proti zastopavljanju, ki prihaja do izraza v najrazličnejših oblikah centralističnega komunističnega gospodarstva. Proti zastopavljanju slovenščine se dvigajo kulturne ustanove, zlasti oblikovalci lepe slovenske besede. Jasno je, da spričo vsega tega ne more molčati sedanja komunistična uprava, če hoče še obdržati količkaj zvez z ljudstvom.

Usa ta vprašanja so neprestano na dnevnem redu ter so predmet razprav tudi v zvezni skupščini v posameznih zborih. O tem priča zasedanje organizacijskopolitičnega zbora zvezne skupščine dne 31. januarja, na katerem je bil v razpravi predlog sklepa o ustanovitvi zvezne komisije vseh zborov zvezne skupščine za ustavna vprašanja.

Predloženi sklep o ustanovitvi zvezne komisije za ustavna vprašanja je poslanecem pojasnjeval ter utemeljeval najnost njegovega sprejetja podpredsednik zvezne skupščine dr. Marjan Breclj v daljšem govoru. V njem je navajal, da je predsedstvu zvezne skupščine predlog o ustanovitvi zvezne komisije za ustavna vprašanja narekovala potreba po ustanovitvi telesa, ki bi skrbno pazilo, kako se izvajajo ustavna določila zlasti glede družbeno-politične skupnosti, zakonodaje in njenega izvajanja. Tako komisijo po izjavah dr. Breclja terjajo problemi, katerih rešitev ni več moč odlašati. To so odnosi med federacijo in republikami. Ugotoviti je treba, kako se v praksi izvaja načelo federativne države kot temeljnega ustavnega sistema. Za izvajanje tega načina je posebno važno, kako so republike zastopane v sestavi zvezne skupščine, kakor tudi položaj, v katerem so republike in njihova vloga. Natančno je treba določiti, kakšne so funkcije fe-

deracije in kakšni so in kakšni morajo biti odnosi do republik. Use te probleme je treba pretehtati z vidika nadaljnjega razvoja federacije.

Po Brecljevem ekspezeju se je razvila debata, narkar je bil predlog o ustanovitvi zvezne komisije za ustavna vprašanja sprejet. — Svobodna Slovenija, Buenos Aires, 29. febr. 1968, str. 2.

Katoliški GLAS

„RAZDUAJANJE MLADINE“

Tednik „Dolenjski list“, ki izhaja v Novem mestu, takole modruje:

„Po podpisu protokola med SFR Jugoslavijo in Vatikanom čutimo oživljeno delovanje duhovščine. Niti najmanj nas ne moti njena verska dejavnost, toda vse pogosteje se srečujemo s poskusi političnega delovanja duhovščine med mladino. Uedno več je srečan „katoliške“ mladine, plesov, izletov, taborjenj in raznih oblik športa, kjer se pojavljajo duhovniki. Tudi na Gorjancih je bilo lani poleti več taborov „katoliške mladine“. Priča smo poskusom, da bi neki krogi radi ustvarjali posebna športna, izletniška in podobna katoliška mladinska društva. Komu naj koristi tako razdvajanje mladine? Tudi šoli, ki se trudi vzgajati mladino po enotnem, uzakonjenem programu (beri: marksistično-ateistično, op. ur.), ne more biti useeno, da skuša nekdo na nesprejemljiv način vsiljevati oz. propagirati verouk ter ustvarjati v razredu dve skupini učencev: eno, ki hodi k verouku, in drugo, ki ne hodi. To kviri razpoloženje v razredih, moti pouk in povzroča šolnikom samo odvečno delo.“

In nato pride licemersko vprašanje: „Mar ne diši vse to že po protiustavnem razpihovanju verske nestrpnosti?“ — Katoliški glas, Gorica, 22. febr. 1968, str. 1.

„OSEBNI PRAZNIK“

Svetniška imena so bila komunističnim oblastnikom v Sloveniji od začetka trn v peti. Z moderno besedo bi rekli, da jim povzročajo močno alergijo. Zato so se hitro spravili nad krajevna imena, ki so „mistično“ zvenela in jih zamenjali z „nemističnimi“, npr. Št. Vid pri Vipavi v Podnanos, Sv. Peter na Krasu v Pivko, Sv. Lucijo pri Portorožu v navadno Lucijo in podobno.

Tudi beseda god jim ne leži. Je pač poznana s praznovanjem svetnika, čigar ime smo prejeli pri sv. krstu. Te dni sta morala zato radio Ljubljana in Koper v oddaji „naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo“ delati naravnost komplicirane besedne akrobacije ob tolikih Jožetih, Jožicah, Pepcah, Josipih, da sta se izognila besedama god ali imendan. Najpogosteje je bilo čuti „osebni praznik“ ali „dvojni praznik“, če je šlo hkrati za rojstni dan. Res smešno postaja, kako se napovedovalci trudijo, da bi obšli besedo, ki jo pozna ves svet, samo zato, ker je povezana z našo versko tradicijo. — Katoliški glas, Gorica, 28. marca 1968, str. 2.

KAJ SPRAŠUJEJO ŠTUDENTJE?

U sedANJI ureditvi po lani sprejetih amandmajih k zvezni ustavi se je položaj zbora narodov močno spremenil, toda še vedno čutimo, kot da bi „stali na eni nogi“. Tako je okarakterizirala sedanji položaj zbora narodov njegova predsednica Uida Tomšič na predavanju, ki ga je priredila fakulteta za elektroniko na ljubljanski univerzi.

Predavateljica je obširno razložila, v kakšni smeri tečejo razprave za spremembo ustave glede položaja zbora narodov.

Posebej zanimiva so bila vprašanja poslušalcev. Med njimi so bila tudi takale: kako potekajo volitve glede na to, da imamo samo eno partijo, ali bo v LJA ostala uporaba samo enega jezika (odgovorila je, da ni predlogov, da bi glede tega ustavo spremenili, da pa je po sedanji ustavi raba srbohrvaščine le v poveljevanju in v administraciji, vtem ko nastajajo zdaj glede na to, da si prizadevajo, da bi vse večji odstotek vojakov služil kadrovske rok na območju svoje republike, realne možnosti za uporabo njihovega jezika v medsebojnih odnosih). Dalje, ali lahko imamo muslimane v Bosni in Hercegovini za etnično skupnost, ali se poslanci bore proti sprejemanju zakonov po hitrem postopku, ali imajo komunisti in nekomunisti enake možnosti za družbeno delovanje, kako daleč so priprave na zakon o dohodku in še drugo. — Delo, Ljubljana, 14. marca 1968, str. 12.

OBSOJEN UREDNIK VERSKEGA ČASOPISA

Občinsko sodišče v Zagrebu je obsodilo na 9 mesecev zapora glavnega in odgovornega urednika časopisa „Sveti Antun Padovanski“ Ivona Čuka zaradi neresničnega prikazovanja vere in verskih skupnosti v socialističnih državah, kakor tudi položaj nacionalnih manjšin in značaj vojne na Srednjem vzhodu ter v Vietnamu. Prav tako je negativno ocenjena moralna vrednost socialističnega sistema izobraževanja.

Glavni in odgovorni urednik „Sv. Antuna Padovanskega“ je odgovarjal pred sodiščem zaradi člankov v 12. številki tega časopisa: „Dve uri v prepepu“, „Neobičajen spopad v OZN“ in „Pisma mladincū“.

Ivan Čuk je po oceni sodišča kot verski predstavnik zlorabil svobodo opravljanja verskih poslov z namenom, ki je v nasprotju z ustavo. — Delo, Ljubljana, 7. marca 1968, str. 12.

NE ZNAJO RAZLOČITI MED VABLJENJEM IN SILJENJEM

U zadnjem času večkrat berem o povečani aktivnosti posameznih slovenskih duhovnikov, ki večkrat ni v skladu s temeljnim zakonom o položaju verskih

skupnosti. Po mojem sodi med te duhovnike tudi sevniški župnijski upravitelj Leopold Kavčič. Zakaj menim tako?

Omenjeni župnik me pozna, saj stanujem prav blizu župnišča. Ve tudi, da sem član zveze komunistov — kljub temu pa poskuša, da bi me pridobil za svoj tabor. Že za novo leto 1967 je hodil od stanovanja do stanovanja in občanom voščil novo leto, hkrati pa blagoslavljal stanovanja. Ker me takrat ni bilo doma, mu je sosednja stranka povedala, kdo sem. Odgovoril ji je: „Ni važno, kdo je, zame so vsi enaki.“

Dne 28. II. pa mi je po nekem otroku poslal v kuverti vabilo na sveti misijon. Ko sem gledal to vabilo, nisem vedel, ali se naj jezim, ali smejim. Kljub temu sem ga iz radovednosti prečital. Pri tem sem postal pozoren na nekaj točk, ki so bile v programu misijona:

— Kam gre naša pot

— Kako se v strup preobrača — mladina

— Zavoženo in spet rešeno življenje

— Življenja dvojna pot: vera — nevera

Kaj poslušajo farani pod temi temami, ne vem. Vem pa, da nihče ne sme nikogar siliti na kakršenkoli način, da pristopi v kako versko skupnost. Če bi se naš župnijski upravitelj po tem ravnal — in to bi bilo zaželeno, se mu ni treba bati, da bi prišel navzkriž z našo ureditvijo. — Delo, Ljubljana, 21. marca 1968, str. 2.

ZLORABA VERSKIH ČUSTEV?

Konec minulega tedna so lahko Pirančani ponekod, zlasti pa na nekaterih cerkvenih vratih, prebrali obvestilo:

„U nedeljo, 25. II. ob 5. uri, vesela prireditve za otroke, ob 19. uri zabavni večer za odrasle v veroučni dvorani. Uabljeni.“

Čeprav na teh vabilih ni bilo napisa, kdo prireja veselo prireditve in zabavni večer, pa je bilo po tem, da sta obe prireditvi v veroučni dvorani, in da so lepaki s cerkvenih vrat vabili ljudi, vsakomur jasno, da so prireditelji predstavniki piranskega župnijskega urada.

Po naši ustavi je zajamčena svoboda veroizpovedi, pa tudi opravljanje vseh cerkvenih opravil. Toda, ali spada organiziranje maškerad in pustnih večerov tudi v domeno cerkvenih opravil?

Določeni cerkveni krogi so nekdanj, ponekod pa bi radi še danes, povezovali religiozno pripadnost tudi z nekaterimi družbenimi dejavnostmi. Verska opravila jih ne zadovoljujejo, hoteli bi, da bi imela cerkev tudi v civilnem življenju, če ne odločilno, pa vsaj vplivno besedo. Ta pot pa vodi k razdorju med ljudmi glede na njihovo religiozno ali ateistično prepričanje.

Organiziranje različnih družbenih prireditev v okvirju različnih veroizpovedi zato v današnjih pogojih ne more biti nič drugega, kot zloraba verskih čustev in tudi zloraba z ustavo določenih pravic do svobode veroizpovedi. To je dejanje, ki ga ni mogoče spraviti v sklad s cerkvenimi opravili. — Delo, Ljubljana, 1. marca 1968, str. 6.

odgovarjamo

ŽENA ME VARA

Sem že tri leta v Nemčiji na delu. Doma imam ženo in otroka. Ker sem na Bavarskem, imam možnost, da grem večkrat domov na obisk, gotovo trikrat ali štirikrat na leto. Pri zadnjem obisku za božič lanskega leta sem opazil, da z mojo ženo nekaj ni v redu. Zdelo se mi je močno spremenjena. Prej je bila vedno vesela in pozorna, zadnjič pa se mi je zdelo nekam zadržana in odtujena. Nisem silil vanjo, naj pove, kaj ima za bregom. Rečem le eno, da prazniki niso bili prav nič veseli. Kar oddahnil sem se, ko sem spet prišel nazaj na Bavarsko. A tu me je šele čakalo razočaranje. Iz domovine sem dobil nepodpisano pismo, da me žena vara, da stalno hodi k nekemu moškemu oziroma nepoznani moški k njej. V srcu me je zabolelo, da ne morem povedati kako! Mislim na vse mogoče, a za noben korak se ne morem odločiti. Naj ji pišem, da je nočem več videti? Da naj gre z njim kamor hoče? Naj grem domov in jo trdo primem, dokler mi vsega ne prizna? In kaj potem? Naj se ločim od nje? Kaj bo z otrokom? Pomagajte mi, če morete! — L. P., Nemčija.

Počasi, ljubosumni mož! Najprej je treba odgovoriti na vprašanje, če so obdolžitve v pismu sploh resnične! Kako ste mogli tako hitro verjeti, da Uam je žena nezvesta? Ali še nikoli niste slišali o ljudeh, katerih največje veselje in zadoščenje je, da iz zavisti z obrekovanjem druge spravljajo v nesrečo? Le kako ste mogli verjeti n e p o d p i s a n e m u pismu?

Na ta vprašanja boste verjetno odgovorili: „Pismo bo držalo, saj se je pri zadnjem mojem obisku tako čudno obnašala!“ Na to Uam moram spet ponoviti: počasi, ljubosumni mož! Premisliva najprej, če pri zadnjem obisku morda niste bili vi spremenjeni, drugačni kot sicer. Nataktnjeni in sitni, brezobzirni, nerazpoloženi in brez posebnega zanimanja za ženo? Zahtevni in zadirčni, ker Uam morda pred prazniki v Nemčiji ni vse šlo, kakor bi Vi hoteli? In ste potem svojo sitnost stresali na ženo in otroka?

Pa recimo, da tega ni bilo. Morda je res samo žena bila spremenjena in imate prav, kar trdite. Možno je, da je žena do Uas bila spremenjena, ker njej pred prazniki ni vse tako šlo, kot je hotela. Morda je tudi ona dobila podobno pismo iz Nemčije kot Vi iz domovine z izmišljenim obrekovanjem, da jo Vi v Nemčiji varate? In se Uam je bala vse to povedati? — Na žalost poznam take primere, niso novi!

Udite, vsa ta še nerazčiščena vprašanja Uam branijo, da bi karkoli storili proti ženi.

Pač morate sedaj nekaj ukreniti s k u p a j z njo. Čimprej pojdite spet domov na obisk. U razgovoru

ji obzirno povejte, da se Uam je pri zadnjem obisku zdelo nekoliko spremenjena. Povprašajte jo za vzrok. Po vsej verjetnosti bosta ugotovila, da sta bila oba nekoliko spremenjena, krivdo za to pa sta valila drug na drugega. Tako je po navadi v življenju: redko je eden popolnoma nedolžen in drug popolnoma kriv!

Kaj pa, če bi ugotovili, da Uas je žena res varala? To bi bil za Uas hud udarec.

Prvo, kar Uam svetujem, je naslednje: ohranite mirno kri! Ne storite nepremišljenih korakov, ki bi Uašo nesrečo še povečali! Ničesar ne storite iz razburjenosti!

Drugo pa je tole: ko se nekoliko pomirite, skušajte uso zadevo trezno premisliti. Skušajte se priboriti do razumevanja žene, ki se je tako spozabila. Saj jo do nezvestobe gotovo ni pripeljala načrtna zloba, temveč občutek osamljenosti in pomanjkanja zakonskega življenja. Morda ste proti njeni volji odšli na tuje in se niste ozirali na njene želje? Morda Uas je rotila, da ostanete doma, Uas pa je želja po boljšem zaslužku gnala stran od nje? Pa tudi če bi z njenim pristankom odšli v Nemčijo, ali niso nevarnosti za zakonce, ki živijo in delajo ločeno, povsod enake? Ste Vi v tujini bili vedno spoštljivi do tujih deklet in žena? In če si res nimate ničesar očitati, morate vedeti, da smo vsi ljudje iz mesa in krvi, da zakonska zvestoba, ki se obljubi pred oltarjem, ni gotova stvar, temveč naloga, ki ostane za vse življenje, kljub morebitnim padcem.

Zato je edino pameten odgovor z Uaše strani, da ženi ta njen korak na stranpot odpustite in znova z njo zaživite zakonsko življenje. Z Uaše strani bo zato potrebno, da jo boste iz Nemčije pogosteje obiskovali, čeprav bodo denarni izdatki višji. Srečno zakonsko in družinsko življenje je neprimerno več vredno kot kupi cekinov! Premislite tudi, če ne bi kazalo, da se čimprej za stalno vrnete domov, oziroma da žena z otrokom pride k Uam v Nemčijo. Prava ljubezen do žene Uam bo narekovala pravo odločitev!

ZASMEHOVANJE VERSKEGA PREPRIČANJA

V sobi, kjer stanujem, večkrat pride do verskih debat. Pravzaprav to niso verske debate, temveč zasmehovanje vere. Sostanovavci delavci mojih odgovorov sploh ne vzamejo resno. Norčujejo se iz mene, kar rečem ali storim, jim je povod za zabavljanje. In če na moj odgovor ne najdejo drugega izgovora, pa smešijo kar na splošno moje versko prepričanje. Sam ne vem več, kako naj se ponašam. Včasih me prime jeza, da jim kaj v obraz zabrusim. Potem me pa ponovno dražijo z očitkom, da nisem dober vernik, ker se jezim. — K. G., Slovenija.

Preberite v prejšnji Naši luči članek o umazanem govorjenju. S potrebnimi spremembami velja za Uaš položaj isto, kar je tam zapisano. Torej včasih molk, kdaj morda protest. Učasih bo dobro, da se s tistim, ki Uam dela največ težav, osebno pomenite. Najbolj bo pa pomagalo, da si dobite zaveznika, s katerim bosta skupaj zavračala očitke in zasmehovanje, kadar bo potrebno.

Posebno pazite, da se boste obvladali. Uša jeza je več kot razumljiva, a je napačna reakcija. Kar poveste, povejte premišljeno, dostojno in mirno. Pazite, da sami ne boste zasmehovali nevernih! Poglobite svoje versko znanje! Morda je v Ušem kraju duhovnik, kaplan ali župnik, do katerega imate zaupanje. Obrnite se nanj in v osebnem razgovoru razčistite vprašanja, ki jim ne veste odgovora.

Najboljši odgovor na zasmehovanje pa bo Uše verno življenje kristjana, ki ljubi tudi svojega nasprotnika. Bodite do tovarišev kolegialni, pomagajte jim z uslužnostmi in pozornostjo. Pozablajte na poniževanja, z veliko vero in ljubeznijo jim pomagajte, kjer morete. Potegnite se zanje pri predelavcu, vodstvu podjetja, če bi kdaj bilo potrebno. Išcite prilike, kjer bi jim lahko pomagali. Priznam, da tak „odgovor“ na njih odnos do Uas ni lahak, a je edini res prepričljiv. Naenkrat tega ne boste zmogli, počasi pa bo šlo. Z zavestno gojitvijo verskega življenja, z rednim prejemanjem zakramentov boste uspeli.

Še zadnji nasvet: svojega položaja ne jemljite preveč „tragično“! Usakdo, kdor hoče res živeti iz vere, bo vedno znova zaradi vere od družbe ali posameznikov doživljal posmeh, zasmeh in zapostavljanje. Uzemite to pot nase kot hojo za Kristusom!

PROTESTI PROTI GROZODEJSTUOM V VIETNAMU

Dnevno beremo v našem časopisu o protestih proti zločinom v Vietnamu. Studentje in delavci protestirajo proti Amerikancem in Južnovietnamcem, proti nečloveškemu bombardiranju in strahotam, prizadejanim ujetnikom in civilnemu prebivalstvu. Protesti in javno obsojanje po časopisu in radiu pa ni samo pri nas, temveč, kot lahko zasledujem, tudi po vsem svetu, tudi v tako imenovanih kapitalističnih deželah. Imam občutek, da je vse to dostikrat vodeno od oblasti in raznih skupin. Protesti in demonstracije po mojem bolj služijo njim, kot pa Vietnamcem. Kaj pravite? — R. G., Slovenija.

Protesti in demonstracije so lahko dobro in upravičeno sredstvo, če se z njimi zavzemamo za resnico in pravičnost na svetu. Usak človek ima pravico in včasih celo dolžnost, da tudi javno izrazi svojo zavzetost, če vidi, kako sta resnica in pravičnost teptani.

Da pa se more po pameti za oba ideala res zavzeti, mora poznati vso resnico o aktualnih dogodkih, obenem pa biti pravičen do vseh strani.

Da lahko spozna resnico, mu morajo biti dostopne informacije, in to ne samo od ene strani, temveč od obeh. Slišati je treba obe plati zvona. Prav tako mora biti pripravljen protestirati in demonstrirati proti vsem krivicam, zločinom in grozodejstvom, ki jih vrši ta ali ona stran. Sicer bi sam grešil proti pravičnosti.

Iz povedanega Uam ne bo težko priti do pravilnega odgovora na Uše vprašanje.

Kjer oblasti ali interesne skupine resnico o dogodkih prikrivajo, in sicer s tem, da objavljajo vesti

le ene strani, kjer se ustavljajo privatna mednarodna sodišča, ki naj obsodijo ravnanje le ene strani, kjer demonstrirajo proti grozodejstvom le ene strani, na lastni strani pa jih nočejo videti, tam vse resnice ni, tam so demonstracije in protesti le sredstvo, ki naj pomaga le eni strani in ne vsem, ki so prizadeti od grozodejstev.

Prava ljubezen do ljudi zaobseže vse, „dobre“ in „slabe“. Zato protestira in demonstrira, če je potrebno, proti vsem krivicam in proti vsakemu krivljenju resnice, pa naj pride od te ali one strani. Še več: prava ljubezen do trpečih ljudi se ne ustavi le pri protestih in demonstracijah, temveč aktivno pomaga vsem prizadetim od grozodejstev, pa naj bodo pravtako iz te ali one strani.

ZAMORCI V STANOUANJU

Včasih se mi zdi, da je današnja mladina tako daleč od nas, starejših, ali pa da smo mi tako daleč od današnje mladine, da so mostovi med nami strašno težki. Nešteto takšnih povsem nasprotnih mnenj in okusov in nazorov bi lahko naštela. Zdaj mislim na moderno glasbo. Moja hčerka se uči klavir. Rada žrtvujem to zanjo, čeprav ne bo postala kakšna umetnica, lahko pa ji bo v življenju koristilo. Kar precej je že napredovala in sem zadovoljna, toda nenadoma jo je obsedla moderna glasba. Od navadnih vaj, ki bi jih morala igrati za šolo, mi kar naprej uhaja v razbijanje in meni je, kot da mi kliče zamorce v stanovanje. Tudi radio ni nikdar varen pred njo, da ga ne bi zasukala tako, da bo odmevala zamorščina po hiši. Povejte, kako naj ji dopovem, da bo prenehala s tem in spremenila okus. — M. S., Nemčija.

Razumem Uas, gospa. Toda svetujem Uam, da ne govorite zaničljivo pred dekletom o moderni glasbi, ker bi bil učinek prav nasproten. S tem je ne bi prepričali, da je lepa romanca več vredna kot vsi ti ritmi. Zanj je ta glasba del okolja, ki ga doživlja kot svoj svet, del njenih sanj, saj se v njem gibljejo njeni „vzori“, ki jih srečuje v revijah, filmih in televiziji. Ker je dekle v razvojnih letih, potrebuje poleg tega neke sprostitivne, razelektrenja, kar verjetno nahaja prav v divjem ritmu moderne glasbe. Pa še to: Prepričani bodite, da bo tudi od te moderne glasbe kaj ostalo kot resnična umetnina.

Ne pozabite pri vsem na to, da preskrbite hčerki tudi klasične umetnine, bodisi v obliki gramofonskih plošč, bodisi tako, da jo peljete s seboj k filmu, ki je prepleten z resnično umetniško glasbo. In zakaj bi kdaj ne povabili na razgovor z njo koga, ki je strokovnjak v glasbi in ki bi ji znal povedati, kaj je umetniško in kaj ni.

ALI NAJ GREM S FANTOM NA POČITNICE?

Fant me vabi, da bi šla z njim na večdnevni izlet, ko bova imela nekaj dni prostih. Vendar imam pomisleke, da bi šla sama z njim. Ali imam prav? — C. B., Nemčija.

Popolnoma prav. Če bi bil to skupni izlet mešane družbe, v kateri imajo vodstvo in skrb resni in odgovorni ljudje, bi bilo to nekaj drugega. Tako pa gotovo ne pojdite.

BENEČIJA

Občinska uprava v Trbižu v Kanalski dolini je sklenila, da popravi znamenito romarsko pot na Svete Višarje. Res se danes večina obiskovavcev tega svetišča poslužuje moderne žičnice. Vendar pa je stara pot, po kateri so včasih romali ure in ure na goro, vredna obnovitve, saj stoje ob njej umetniške postaje križevega pota. Poleg tega pa odkriva po-

bilo le upor revoluciji, ki je prinesla našemu narodu toliko gorja.

Koroški igralci so pod vodstvom Vinka Zaletela tudi v goriškem Katoliškem domu gostovali z Vombergarjevim Martinom Krpanom. Dvorana je bila do zadnjega mesta zasedena. Gledavci so ob gledanju slikovitih prizorov in poslušanju duhovitih domislic doživeli tri nepozabne ure razvedrila. Bili so hvaležni koroškim

v tem, da je Vombergar v celoti ohranil Levstikovo zgodbo, a jo je spretno predelal, dopolnil in ji dal dramski napon. Pri tem je ohranil pristen Levstikov jezik, ki je zelo ljudski.

Slovenska katoliška skupnost, politična organizacija slovenskih katoličanov na Tržaškem, je imela v Trstu občni zbor. Na njem so sprejeli nov program, ki v luči smernic vatikanskega cerkvenega zbora usmerja politično delovanje slovenskih katoličanov. Spremenili so tudi ime in uvedli novo Slovensko ljudsko gibanje. Poživljen nastop slovenskih katoličanov v političnem življenju je izzval razgibano razpravljanje v vsej slovenski tržaški javnosti.

Slovinci ob meji . . .

potniku tudi obilo naravnih krasot.

Velik problem beneške Slovenije je izseljevanje prebivavstva, ki na trdi, skromni domači zemlji ne najde dovolj kruha. Še leta 1947 je n. pr. dreška fara štela 750 ljudi, letos jih je komaj še 280. Cele družine zapuščajo domove in gre do v svet. Na zimo pa se večina izseljencev vrača domov na dopust. Oni, ki so našli zaposlitev v bližnji Furlaniji, imajo lepo navado, da se na prvo postno nedeljo vrnejo v domači kraj, kjer obiščejo grobove svojih dragih.

GORISKA

Slovensko katoliško akademsko društvo (SKAD) v Gorici nadaljuje predavanja o sodobni slovenski zgodovini. Zelo zanimivo je bilo predavanje Franca Jeza iz Trsta o zadržanju Slovencev med zadnjo vojno. Predavatelj je sodeloval v Osvobodilni fronti. Prikazal je nastanek OF in njen razvoj, ki ga označuje brezobzirno izključevanje vseh drugače mislečih z vodstvenih mest. Tragika OF je bila v tem, da je postala golo orodje komunistične revolucije. V drugem delu predavanja je predavatelj osvetlil vlogo slovenskega domobranstva, ki ga propaganda doma krivično prikazuje samo kot zavestno sodelovanje z okupatorjem, ko pa je

gostom za to našo najnovejšo in mojstrsko igrano ljudsko igro.

Eden najstarejših denarnih zavodov v Gorici je Kmečka banka. Obenem pa tudi eno najstarejših slovenskih gospodarskih podjetij, ki je prestalo obe vojni ter vse krize.

TRŽASKO

Stoletnico krajevne čitalnice so proslavili v Škednju pri Trstu. Klic škedenjskih prednikov, izobražencev, veljakov in duhovnikov „Bog in narod“ ni naletel na odprta srca. A obe gesli sestavljata enoto, ki naj tudi danes vodi vse delo za narod. Kot vstopnico je dobil vsak udeleženec lepo brošuro.

Študentovski glasbeni ansambel Rokovnjači iz Ljubljane je gostoval med rojaki na Tržaškem. Nastopili so v Finžgarjevem domu na Opčinah, nato v Bazovici in v Dolini. Povsod so imeli zelo lep uspeh, saj imajo na programu same narodne melodije, med glasbenimi točkami pa pripovedujejo vesele dovtype. V Bazovici je bil njihov nastop združen z nastopom domače mladine, ki je pripravila Dan staršev.

Dramska skupina iz Koroške je dosegla velik uspeh tudi med tržaškimi rojaki. V Rojanu so gostovali z Vombergarjevim Martinom Krpanom. Odlika te igre je

KOROSKA

Martin Krpan vedno znova navdušuje rojake na Koroškem. Po odlično uspeli krstni predstavi v Mestnem gledališču v Celovcu in lepem uspehu v Št. Jakobu je dramska skupina gostovala še v Železni Kapli in v Pliberku. V obeh krajih je bila farna dvorana popolnoma zasedena. Udeleženci so nagradili igralce, zlasti Martina Krpana, z navdušenim aplavzom.

Osutek programa, ki ga je objavil Narodni svet koroških Slovencev, je še vedno v središču zanimanja koroške javnosti. Katoliško kulturno-politično glasilo Naš tednik objavlja v vsaki številki dopise, ki izražajo najrazličnejša mnenja v tej zadevi. Razgibana debata dokazuje, da je zanimanje za te probleme veliko.

Koroška dijaška zveza, ki zastopa dve tretjini koroške slovenske študirajoče mladine, je priredila v Št. Petru pri Št. Jakobu seminar o šolskem vprašanju. V zaključni resoluciji izjavlja zvestobo slovenskemu narodu in svoji državi. Prav zato se zavzema za pravično ureditev slovenskega šolstva na Koroškem.

Pevsko društvo Jakob Gallus-Peteln je priredilo v Železni Kapli in v Pliberku koncert slovenske umetne in koroške ljudske pesmi.

ARGENTINA

V Buenos Airesu je izšel Zbornik Svobodne Slovenije za leto 1968. Nad 50 slovenskih znanstvenikov, publicistov, pesnikov, pisateljev, slikarjev, kiparjev in drugih javnih delavcev sodeluje v tej knjigi, ki obravnava sodobna slovenska vprašanja. Knjigo krasijo 12 strani umetniške priloge s fotografijami del slovenskih slikarjev in kiparjev v izseljenstvu.

Osrednje društvo slovenskih izseljencev v Argentini, Zedinjena Slovenija, je imelo svoj 21. redni občni zbor. Glavne naloge društva so: skrb za ohranitev dobrih odnosov med slovenskimi izseljenci in njihovimi ustanovami, skrb za ideološko jasnost ter prizadevanje za ohranitev slovenske mladine.

V Našem domu v San Justo so na cvetno nedeljo igrali misterij Slehernik.

Slovenska hranilnica v Ramos Mejia je z občnim zborom zaključila uspešno poslovno leto.

V Slomškovem Domu v Ramos Mejia so imeli uspelo tombolo. Po tomboli je bilo klicanje številke za dobiček za šolsko mladino iz slovenskih šolskih tečajev. Slomškov dom je otrokom v tečajih na področju Velikega Buenos Airesa dal brezplačno tablice za to otroško tombolo.

Občni zbor društva Slovenska vas v Lanúsu je bil dobro obiskan in zelo živahen. Vršil se je v skoraj dodelani društveni okrepčevalnici novega Hladnikovega doma. Novi odbor bo zastavil vse sile, da bo Hladnikov dom čimprej dograjen. Stari dom je društvo prodalo novoustanovljenemu slovenskemu kovinarskemu podjetju.

Slovensko-argentinska odprava na južni kontinentalni led pod vodstvom bratov Jureta in Petra Skvarča sicer ni mogla doseči glavnega cilja, ki si ga je zastavila, namreč dveh trdovratnih vrhov Cerro Norte in Cerro Boy, je pa osvojila tri druge vrhove na področju kontinentalnega ledu: Cerro Pintado, Cerro Cristal in Cerro Campana.

KANADA

Pod pokroviteljstvom Slovenske šole Marija Pomagaj je naša mladina v Torontu pripravila pomladanski festival. Dvakrat je slovensko in kanadsko občinstvo napolnilo dvorano pri Mariji Pomagaj. Poseben del programa je mladina posvetila spominu škofa Friderika Barage. Tudi čisti izkupiček te prireditve so poklonili v prid Baragove zadeve.

Slovenci v Windsorju, Ontario, so tudi začeli Baragovo leto. Slovenski šolski tečaj Friderik Baraga in Mladinski klub sta priredila akademijo v počastitev velikega misijonskega škofa. Program je bil skrbno pripravljen. Pri njem je sodelovala skoraj vsa slovenska mladina.

Slovensko gledališče iz Toronta je gostovalo med rojaki v Hamiltonu. V dvorani slovenske župnije sv. Gregorija je predvajalo veseloigro Moj otrok.

ZDA

Slovenska telovadna zveza v Clevelandu priredi vsako pomlad telovadni nastop. Tako je bilo tudi letos in sicer v dvorani pri sv. Vidu. Nastopili so posamezniki in skupine s prostimi in simboličnimi vajami ter na orodju.

Slovenska župnija Marijinega vnebovzvetja v Collinwoodu je

nekaj tega življenja in preteklosti.

V New Yorku so „Fantje z Osme“ priredili svoj drugi koncert slovenskih pesmi. Da so že na prvem koncertu vžgali, je dokazalo številno občinstvo, ki jih je prišlo poslušat. Program je vseboval pesmi iz različnih slovenskih pokrajin.

Odbor staršev slovenske sobotne šole pri sv. Vidu v Clevelandu je pripravil skupen obed v šolski dvorani. Odbor se prizadeva, da pritegne k sodelovanju čim več staršev, saj je skupni cilj, ohraniti slovensko besedo in za vest v mladini, dosegljiv le s skupnimi napori.

10. marca so vse vršile v Windhamu, New York, slovenske smučarske tekme v slalomu. Tekme je vodil in nadzoroval veliki slovenski gornik in smučar Dinko Bertoncelej iz Argentine.

Slovenski dom na Holmes Avenue v Collinwood v vseh ozirih lepo napreduje. Dvorana je preurejena in prenovljena, odbor pa je sklenil, da bo prenovil tudi spodnjo dvorano. Že pred leti so preuredili in modernizirali kuhinjo in točilnice.

Kot že dvakrat prej so se tudi letos zbrali člani in prijatelji Slovenske pristave k družabnemu večeru Pristavska noč. Okusna večerja, pester program in melo-

... in po svetu

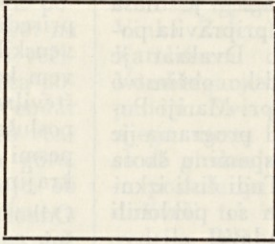
slovesno praznovala desetletnico blagoslovitve sedanje župne cerkve. Celotni stroški gradnje so znašali preko 720.000 dolarjev.

Igravci društva Lilija so na odru Slovenskega doma na Holmes Avenue priredili igro Grče. Po Savinškovi povesti je igro dramatiziral Novak. Mlademu rodu, ki v tujini ne pozna življenja, ki je bilo v domovini, igra približa

dije Veselih Slovencev so ustvarili prijetno razpoloženje. Družabno prireditev je obiskal tudi ameriški senator Frank J. Lausche.

Društvo Lilija je priredilo igro Vaška Venera, ki je ljudje kar ne morejo pozabiti. V pustnem času pa so igralci istega društva poskrbeli za dobro voljo z igro Grče.

otroci sonca

Geometer Poznik sreča na poti s hribov v dolino družbo: posestnika Koširja s hčerama Heleno in Slavico, njihovega strička Feličaja, učitelja Sivca in bogoslovca Tineta Jamca. Družba ga potegne s seboj v veselo Rebrnikovo gostilno. Tu pride na dan lepa in globoka ljubezen med Poznikom in Heleno, ljubezen, ki se je pletla že dve leti, ki pa ju ne more pripeljati skupaj, ker si Helena v svoji resnobi napačno razlaga njegovo veselost.

Učitelj Sivec naslednjega dne po veseljačenju vstane ves bolan in zbit. Živahna Koširjeva Slavica ga hudomušno opazuje in se dela, kakor da ne razume njegovih zaljubljenih pogledov.

Čudaški stric Feliče gre na obisk k mlinarju Janetu.

„Zase imam,“ odvrne Helena. „Dala ji bom oni po francosko vezani zvezek opernih arij.“

Slavica se nakremži:

„Note? Hm!“ Nato žubori: „Helena, veš kaj? Dobro! Ti ji daj note. A meni odstopi tisto čašico, saj veš, tisto —“

Helena se nasmehne:

„Kako vendar? Čaša je vendar tvoj dar meni.“

„Kupim ti drugo, Helena. Bodi dobra! Saj vidiš, da sem v zadregi.“

„Pa vzemi!“

„Hvala stokrat! Zdaj se pa napravi. Jaz hitim samo še k papanu. Mora mi dati steklenico likerja. Kaj bi s samo čašo! Hiti, pravim. Jaz bom v petih minutah gotova.“

Obletela je vso hišo, izprosila liker, našla strica Feliksa in ga ustavila:

„Striček, danes boste kavalir. Ali ste dostojni dovolj za posete? Čakajte no, da vas ogledam.“

Stric se je dobrodušno smehljaj, ona ga je dvakrat, trikrat obrnila in menila:

„Izborno, striček. Tukaj čakajte!“

Nekaj minut pozneje sta krenili deklici s stri-

cem Feličem preko trga proti Tonejcu. Striček je nosil v okusnem rožnatem košku voščilne darove z vizitkami in zaprto kuverto gospoda Koširja. Pred vrati Tonejčevega stanovanja so našli učitelja Sivca v fraku. Rokavice in nekaj skrivnostno v papir zavitega je bil položil predse na ozki tlak in si zavezoval trak pri sviticah. Ko je zaslišal korake za seboj, se je naglo dvignil in ves zardel. Nerodno je snel strašno nemodni cilinder.

„Gospod Sivec!“ je vzkliknila Slavica. „Isto pot?“

„Isto, isto, isto,“ se je klanjal in ga je bilo sram. Čutil je, da traku ni dobro zavezal.

„Idimo,“ je rekla Slavica. „Čim več nas je, tem bolje.“

Vstopili so v vežo, ki je zaudarjala po zatohli plesnobi, in šli v dveh izgledanih stopnicah v prvo nadstropje. Tonejčevi so jih sprejeli na ozkem hodniku. Vstopili so po vrsti v domačo sprejemno sobo z nizkim stropom in mahjnimi okni. Okoli velike okrogle mize je sedelo že nekaj voščilcev: Mlakarjev Albin, koncipient Povšič, gospa notarka in stari kaplan Pencin. Na mizi je bila narezana na velik krožnik praška gnjat; poleg mesa je bil pleten košek medene potice. Na servisu ob steni je bila na podložnem čipkastem papirju velika linška torta in ob njej nekaj steklenic istrskega refoška. Ko so vstopili Koširjevi z učiteljem, sta se dvignila Albin in Pencin in se začela poslavljati z notarko vred. Koncipient je vstal, a spet sedel. Svetnik Tonejec je odkazal, prisiljeno se kretajoč, gostom sedeže. Njegove hčerke, Avrelija, Veronika in Alma so se kretale živo in vzklikale. Veronika se je ljubko smehljala. Učitelj je stal v mučni zadregi ob strani, stric Feliče je nihal z druge strani nekam gledališko. Učitelj je našel srečen trenutek in oddal svoj dar. Veronika je vzela čistih kozarcev in jih nalila. Avrelija je prinesla linško torto na mizo, Alma je ponujala potice. Tonejec je prijel krožnik s cigarami in ga nudil učitelju.

Tiho so jeknile čaše.

Z dobrohotnim, razmišljenim pogledom je šla Helena od obraza do obraza, od predmeta do predmeta. Čutila je tiho idličnost sobe, ki je že davno pogrešala gospodinjske materinske roke in so jo kitile tri hčerke, sirote. Tonejčevi so se zelo ljubili. Vidno jim je bilo v obrazu in govorilo jim je iz besed. Živeli so skromno. Pohišstvo je bilo starikavo. A vse je dihalo mučno čednost in čistost, rahlo zatohlo sicer, morda zaradi nizkega stropa, morda zaradi majhnih oken. Občutje nekake mehke bolesti je dahnilo v Heleno, da je iskala z očmi, čemu in odkod.

Veronika je bila igraje odprla zlato vezano knjigo in učitelj Sivec je vzkliknil patetično:

„Francosko? Ah, gospodična, čitajte malo!“
Veronika se je nekako narejeno sramežljivo ustavljala.

„Pa daj, Veronika!“ je rekla Alma kraj mize.
In Veronika je brala.

„Hier la Primevère
A fleuri dans les champs,
A fleuri la première
Au retour du printemps,
Je l'entends qui m'appelle,
Qui m'appelle tout bas:
„Viens me chercher“, dit elle...
„Maman, n'entends-tu pas?“³⁹⁾

Čudno je ganilo Heleno. Bila je edina, ki je umela besedilo.

„Lepo,“ je dahnila in stisnila Veroniki roko. In tedaj je videla, odkod ji čustvo žalosti in pomilovanja. Veroniki je brala v očeh. Veroniki je bil obraz čudno nerazmeren. Kazilo jo je levo oko, ki je gledalo rahlo križem. Od Veronike je pogledala Helena na Almo in je videla tudi nje-

³⁹⁾ Po poljih včeraj je zacvela
trobentica, rumeni cvet;
iz tal je prva priklopela,
ko k nam pomlad prišla je spet.

In slišim, ko me kliče, vabi —
tako je tih ta njen ukaz:
„O, pridi pome! Ne pozabi!
Li slišiš, mamica, moj glas?“

(Prevod Ljubke Sorlijeve)

no telesno hibo: desno rame je bilo višje od levega. In potem je bila še Avrelija, drobna, sloka osebnica, sama vase zamišljena, molčeča, kakor da boleha za neznano boleznijo, odljudna. Helena je čustvovala: Uboge deklice. Niso lepe, niso bogate. Nikoli ne bo potrkal ženin na njihova vrata. Ali ga sploh čakajo? Ali sploh upajo? Ali imajo sploh koga, ki mu morejo potožiti svojo bol? Očetu? Težko. Oče je možki in možje, kaj vedo možje o srcu dekliškem! In matere nimajo! Devet, deset, dvanajst let že ne več.

„Maman, n'entends-tu pas?“

Silno je prevzelo Heleno in je govorila sebi:

„Nimajo mamice, kakor je tudi jaz nimam. Še manj, še manj! Uboge deklice! In jaz jih doslej nisem poznala, nisem mislila nanje —“

Sredi teh misli je vprašala Veroniko:

„Včasih je pač pusto pri vas, Veronika?“

„O ne,“ se je nasmehnila deklica. „Prav nikoli. Igramo klavir, gospodinjimo in včasih se z papanom dajemo, ker je strašna surovina. Je-li, papa?“

Sestre so oživele in govorile druga čez drugo.

„Da veš, papa. Sinoči si zaigral petinpetdeset vinarjev, a dal jih še nisi.“

„Jih tudi ne bom.“

„Saj imamo zastavo.“

„Seveda.“

„Ne dobiš pipe nazaj.“

„Danes je ne rabim, imam cigare.“

„Slepariš.“

„Tiho, Tonejčeve gracije!“

Brezje — kraj
kjer se stikata
nebo in zemlja.

za smeh

Prodajavec igrač je bil zelo zaposlen s kupci, ko je opazil fantka, ki si je z velikim zanimanjem ogledoval igrače.

„E, fantč, imam vtis, da poskušas vzeti kako igračo.“

„O ne, molite se. Prav poskušam, da bi nič ne vzela.“

Na cesti se neki gospod bliža drugemu gospodu in ga nekaj sekund radovedno opazuje.

„Kaj me tako gledate?“ vpraša drugi.

„Oprostite mi,“ odgovori prvi, „če odmislim brke, ste na las podobni moji ženi.“

„Saj nimam brk.“

„Ui ne, moja žena pa.“

U različnih deželah imajo različno izraženo prepoved govoriti s šoferjem.

U Nemčiji: „Absolutno prepovedano govoriti s šoferjem.“

U Angliji: „Govoriti s šoferjem ni korektno.“

U Izraelu: „Kakšno korist imate, če govorite s šoferjem?“

U Italiji: „Poskušajte, da s šoferjem ne bi govorili.“

U Marseillu: „Šoferju je prepovedano govoriti s potniki.“

„Zakaj te ni bilo v nedeljo v cerkev?“ vpraša katehet šolarja.

„Saj sem bil,“ odgovori ta.

„Kdaj si pa prišel v cerkev?“

„Takrat, ko je še ena sveča gorela.“

Mož ženi: „Kaj res ne moreš ohraniti neke skrivnosti zase?“

„Jaz lahko. Hudo je, da pridem med druge ženske, ki ne znajo držati jezika.“

Med zajtrkom odpira mož pismo.

„Od koga je prišlo?“ vpraša žena.

„Zakaj moraš vedeti?“ odgovori mož.

„To si radoveden!“ zaključijo žena.

Oče otroku:

„Ko sem bil jaz toliko star kot ti, sem bil mnogo bolj priden.“

„Nikar, nikar! Jaz bom isto pravil svojemu sinu.“

Fant z nezaupanjem dekletu: „Tvoj oče dela vtis, kot da misli, da sem jaz idiot.“

Dekle nežno: „Počakaj, dragi... on te komaj pozna.“

„Tomažek, rekli so mi, da kadiš moje cigarete.“

„Ni res. Mi niso všeč. Le včasih ti vzamem kako cigaro.“

„Kako lepe lase imaš, Tomaž!“

„Prav take je imel moj ata.“

„Kdaj ti je pa ata umrl?“

„Saj ni umrl, ampak plešast je postal.“

„Kaj je rekel oče, ko je videl račun od modistinje?“

„Ali naj vse povem, ali naj grde besede izbustim?“

„Grde besede izpusti!“

„No, potem ni nič rekel.“

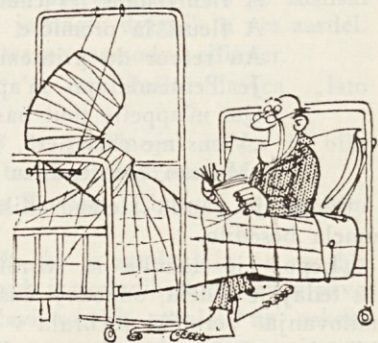
„Blaž, koliko let ima človek, ki je bil rojen leta 1908?“

„Moški ali ženska?“

„Dobro, Petrček. Že sem požagal drevo, da si sedel. Že sem posnemal opice, da bi se ti smejal. Že sem se vrgel v vodo, da bi te razveselil. Ali bi sedaj hotel pojesti tortico, ubošček?“

„Ali ti je všeč, Marček, kakor sem te ostrigel?“

„Ne, pustite mi lase malo daljše!“

„Ne boš šel v kino,“ je rekla mati otroku, „ker ta film ni za mladino!“

„Vem,“ je ta odvrnil, „sem bral roman, po katerem je film narejen.“

„Ali bi mi dal en dinar, ata?“

„Kaj te ni sram prositi en dinar?“

„Saj res, ali mi daš sto dinarjev?“

„Zakaj tako jokaš, Lojzek?“

„Ker sem sanjal, da je šola pogorela.“

„Saj ni pogorela, revček.“

„Saj prav zato jokam.“

Mož ženi: „Marjana, krožnikov ne bom več brisal. Otrok mi že pravi ‚mama‘ namesto ‚ata‘.“

„Kako je s stvarjo? Ali si prvi ali zadnji v razredu?“

„Kdaj? Ob vhodu ali ob izhodu?“

„Moj oče mi da dva dinarja za vsako žlico ribjega olja, ki ga spijem.“

„Potem moraš imeti že precej denarja.“

„Ne preveč, ker jaz dam en dinar Tončku, če ga on spije namesto mene.“

smeh od doma

DOBRI ALI SLABI GOSPODARJI? — Apoteka v Golubcu se je hotela iznebiti starega papirja. Prodala ga je „Odpadu“ za 12.000 dinarjev. Za prevoz tega papirja do „Odpada“ pa je plačala 18.000 dinarjev. (Delo, 21. 3. 68)

BILANCA — U štirih letih je bilo v vsej Jugoslaviji porabljeno 205 milijard starih dinarjev za šolanje 177.000 mladih strokovnjakov, 177.000 mladih ljudi je lani zaslužio kakih 350 milijard. Toliko pa znaša tudi izguba našega gospodarstva, ker so ti strokovnjaki, ko niso dobili dela doma, odšli za kruhom v tujino.

Seveda ta bilanca ne odgovori na vsa vprašanja. (Delo, 22. 3. 68)

DRAGO GOVORJENJE — Na Bledu že nekaj časa živahno (včasih tudi ostro) razpravljajo o tem, kako bi najbolje uredili komunalno službo. Povod za to je novi odlok, ki ga je decembra lani sprejela občinska skupščina Radovljica. U komunalnem podjetju so izračunali, da znaša vrednost izgubljenih delovnih ur, ki so jih predsedeli na sejah, že 2 milijona starih dinarjev.

Kljub temu pa blejska komunalna organizacija še ni urejena in bodo potrebne nove seje. (Delo, 29. 3. 68).

EKSPEDITIVNO — U naših zunanjetrgovinskih podjetjih delajo tudi ljudje, o katerih ne bi mogli reči, da so kaj prida strokovno podkovani. Usaj kar zadeva sekretarko nekega velikega tovarstvenega podjetja, je stvar precej jasna: brez pomisleka je izdala nalog, naj vzorce tega in tega tekstilnega blaga pošljejo po telexprinterju... (Delo, 30. 3. 68)

PROBLEM JE REŠEN — Ne-ki Beograjec je leta in leta iskal stanovanje. Zdaj stanuje v Studentskem domu. Upisal se je namreč na pravno fakulteto. Mož ima 59 let. (Delo, 31. 3. 68)

POSLANEC IN IZVOLJENEC — Uolilna komisija republiške konference SZDL je nedavno tega razpravljala med drugim tudi o tem, kako bi še bolj demokratizirali volilni sistem. U zvezi s tem so postavili tudi vprašanje, kaj je pravzaprav poslanec in kakšna je njegova funkcija v delegatskem sistemu.

Najbolje bi bilo, če bi mu rekli „izvoljenec“, je dejal eden izmed udeležencev seje — spričo tega, da imamo v Jugoslaviji tudi volilne enote brez volivcev.

Tega pa ni povedal na glas. (Delo, 1. 4. 68)

Šef je enojka, ki ima tem večjo vrednost, čim več ničel ima za sabo.

Šef je vol, ki je pozabil, da je bil včasih tele.

Šef je kot strelovod. Use strele prenaša navzdol.

Šef je človek z oblizanimi petami.

Upanje so olupki, s katerimi krmijo ljudi, kadar jim ne morejo dati več kruha.

Politika je sredstvo, s katerim lahko nekaj posameznikov pokvari spanec celemu narodu.

Ekonomija je veda, ki nas uči, kako prihraniti krono, pa čeprav nas to stane sto kron.

Ekonomija je veda, ki nas uči, kako zapraviti celo tisto, česar še nimamo.

Po Delu

Inženir: „Strokovni sestav v podjetju ni primeren, v proizvodnji prevladuje obrtniška miselnost, v tehnologiji zaostajamo za sodobnim razvojem. Potrebne so hitre in korenite kadrovske spremembe, tovariš direktor.“

Direktor: „Povsem se strinjam. Koliko časa boste potrebovali, tovariš inženir, da si boste našli drugo službo?“

Bedaki ne poznajo neuspehov.

Privatne lastnine ne grajamo tako kot privatno mnenje.

Kdor ne dela po službi doma, ima visok osebni dohodek.

Kdor molči, službo obdrži.

Standard in reforma — oba sta enako borna.

Da prideš na linijo, ne potrebuješ tablet za shujševanje.

Z besedami je moč storiti marsikaj, le resnico je večkrat težko povedati...

Nekateri menijo, da je reforma zmaj, ki bruha ogenj. Naše tovarne so samo še pogorišče.

Lesno-predelovalna industrija je prišla na zeleno vejo — zaradi velikega povpraševanja po stolčkih.

Po Pavlihi

Mrtva usta ne govorijo, a kljub temu včasih kričijo.

Če se človek utaplja, je še najbolje zanj, da si naroči limonado s slamico.

Žarko Petan

Slavica tlesne z rokami:

„Avrelija, k vam pridem. Pri vas je veselo!“

Stric Feliče je, mirno zavarovan predse v rjavo linško torto. Koncipient Povšič se je obrnil k Heleni.

„Gospodična, kje ste se naučili francosko?“

„V samostanu,“ odgovori deklica in pogleda vstran.

„No, pa daj, Veronika, zdaj jim pa še malo zaigraj,“ pravi brez vsega prehoda Tonejec.

Helena je opazila, kako mučno je to kmetištvu očetovo dirnilo hčere in kako so se spogledale v zadregi.

„Dà, dà,“ je mislila, „mame nimajo in moški so čudni. Tako čudni.“

„Kadar jim branim,“ govori Tonejec vedro, „tolčejo za stavo, kadar pa prosim, nočejo.“

„Ah, molči, papa!“ vzklikne Veronika, „Ti muzike sploh ne razumeš.“ Nato se obrne k Heleni:

„Ali bi ti hotela peti? Napravili bomo veselico za Prešernov spomenik. Gospod geometer bo pel ‚Mornarja‘. Ne veš, kako čudovit bariton ima.“

Helena povesi oči.

„Morda bi pela, a kaj?“

„Kar izberi. Iz Prešerna samega bi bilo najpripravnejše.“

„Prav.“

„O vas, gospod učitelj, smo tudi že govorili. Vi morate govoriti!“

„Nisem govornik, gospodična, nisem govornik,“ se opravičuje učitelj.

„Čelo pisatelj,“ vzklikne Slavica. „Pomislite, že devetnajst dnevnikov je napisal in eno razpravo, o, o, o, — o čem že, gospod Sivec?“

„O herbariziranju,“ odgovori pohlevno Sivec.

„O herbariziranju,“ ponovi po svoje deklica, „in devetnajst dnevnikov.“

„Samo šest,“ se nasmehne učitelj, dvigne čašo v zadregi in pije, da se mu zaleti. A Slavica v smeh...

Helena vstane, da pojdejo. Učitelju buši kri v glavo. Čuti, da se mu je trak pri sviticah znova razvezal. Ves zmeden se poslavlja. Sili prvi skozi vrata in odhiti.

Slavica kliče za njim; ne sliši več. Koncipient Povšič gre ob Heleni in govori:

„Poštenjak od nog do glave, ta Tonejec, ampak starina, gospodična, in nekoliko netakten, kar ste gotovo opazili.“

„Nič nisem opazila,“ meni hladno Helena.

Na vratih so skoraj zadeli ob Poznika.

„Povsod sem zadnji,“ se nasmehne in pozdravi.

Helena mu pomoli roko. Poznik jo prime in burno stisne. Tako čudno naglo se je vse to zgodilo, da koncipient ni niti opazil. Poznik pa gre in premišlja:

„Ali mi je stisnila roko v slovo ali v spravo?“ In je zaključil:

„To pa je! Jaz sem prehudo stisnil.“

Razmišljeno je potrkal pri Tonejcu. Odprla je Alma. Sestre so ga radostno vlekly v sobo. Bil je videti še višji in še močnejši v nizki sobi.

„Dobro, dobro,“ se je smejal. „Ena goduje, samo to mi še povejte, katera?“

„Izbiraj,“ se smeje Tonejec, „kateri boš dal jabolko?“

„Saj nisem Páris,“⁴⁰ se brani Poznik, „da bi jih cenil.“

„Páris in njegova sodba!“ buši Tonejec v smeh. „Frane, to bo nocoj še smeha pri Zofiji. Párisova sodba!“

Dekleta so zardela.

„Papa, surovež si!“

„Ne kvantaj!“

„Ali si se ga že nabral?“

„No, no, no,“ jih pogovarja oče. Dve tihi solzici je opazil Veroniki v očeh. Postalo mu je tesno in se je nerodno sklonil nad njo in jo poljubil na čelo...

*

Ko so ostali sami, so dekleta razgrnile Koširjeve darove in našle kuverto z denarjem.

„Papa!“ vzklikne Veronika razvneto. „Glej!“

„Tisto daj meni, bom dal k doti,“ meni Tonejec.

„Papa, doto hraniš?“ vzkliknejo.

„Ali vsem?“

„Vsem.“

„Koliko, papa?“

„Tega ne povem.“

„Tàk povej no, papa!“

„Koliko imam jaz?“

„Pet hrušk.“

„Pa jaz?“

„Pet bušk!“

„Pa jaz?“

„Pet uši!“

In zopet vse tri v zboru:

„Papa, surovina si!“ —

Tisto uro je zaključil učitelj Sivec takole in je rekel:

„Pravzaprav je sramotno, da se s francoščino nisem še kar nič ukvarjal.“

*

Geometer Poznik se je sprehajal ob bregu in ogledoval jez in vodo. Inženirski posel ni bil sicer njegova stroka, nekaj je pa le vedel iz svojih prvih študij. Tudi je bila nekaka objestna slabost

⁴⁰ Paris, sin trojanskega kralja Priama. Ko je pasel črede svojega očeta, so prišle k njemu nekega dne boginja Hera, Atena in Afrodita, da bi razsodil, katera je najlepša.

v njem. Rad je ugovarjal domačemu tovarišu „pemcu“⁴¹) Kvapilu, čigar govorica mu ni pela.

Prehobil je bil ves kraj, odmeril razdaljo med bregovi in nekako doumel položaj. Ni pa mu bilo popolnoma jasno, kako bi šlo s Koširjevim električnim projektom ob povodnjih, ki sežejo do šest metrov visoko. Videl je zapreke v skrajni tesnobi bregov niže doli po reki. Ti bregovi zavirajo vodo, če naraste, da se jezi daleč po dolini navzgor. V svoje načrte zamišljeni geometer ni opazil Slavice, ki je prišla z vrta po lazu. Zleknil se je v travo in si zažgal cigareto. Previdno je stopila deklica možu za hrbet in mu zakrila z rokami oči in se popačila v basu:

„Kdo sem?“

„Sanskilot,“⁴²) se je nasmejla.

„Kako to,“ je pozabila deklica svojo igro. Ni umela besede. On ji je iztolmačil, da je brezhlakarica. Razgrela se je v vesel smeh:

„Dobro, da vem! Odslej bom imenovala vse moške samo še hlačarje.“

Nato je sedla k njemu in moral je zviti cigareto.

„Zakaj jih sami vijete?“ je vprašala.

„Tako,“ je odvrnil, „navajen sem.“

Prešla sta v veder pomenek. Očividno jo je imelo, da bi kaj izvedela. In on je pripovedoval iz svojih mladih let o dijaških časih, ko je začel

kaditi prvi tobak, o šolskih prepovedih, o profesorjih, o maturi, o vsučiliških dneh in svoji sedanji službi. Prav nič ni vedela, s čim se ukvarjajo zemljemerci. On je tolmačil in se smejal:

„Ampak, gospodična, ali niste še nikoli opazili v papanovi sobi velike stenske karte? Tisto karto sem narisal vašemu gospodu papanu jaz. Mapa, gospodična, mapa je moje življenje.“

„Oh,“ se je namrdnila, „to mora biti strašno dolgočasno delo.“

„Zakaj?“ se je začudil.

„Morda ni,“ je menila. „Zato mislim, da ni, gospod geometer, ker ste vedno tako dobre volje.“

Geometer se je zasmejal:

„V tem sva si pač precej podobna. Ali si nisva?“

„Saj,“ je prikimala veselo. „In da povem po pravici: žalostnih ljudi ne maram. Še Helene ne! Veste, je kakor nuna, kar vsa trapist.“

„Trapist?“ se je nasmehnil geometer.

Deklica je začela gostoleti o svojem razmerju do sestre, o njeni resnosti, o njeni tihji osebnosti, o svojih majhnih sporih z njo, o Heleninih intimnih navadah. Zdaj pa zdaj se je previdno oglasil hudobec iz njenih besed, otroška hudomušnost, čudno naravno prikrita in vendar razumljiva misel: prav me razumi, če si tič. Ne govorim kar tako. Lej, vem, da ljubiš Heleno in da te tudi ona ljubi. Samo tega ne razumem, kaj tako skrivata, kaj se ogibata drug drugega, kakor se ne bi poznala. In to mi tudi ni kar tako, kaj je tisto, kar vaju muči; tako otročja pa tudi nisem več,

⁴¹ pemec, Čeh; kdor je doma s Češkega.

⁴² sanskilot, mož brez kratkih hlač; beseda sanskilot je znana iz francoske revolucije; sanskiloti so nosili dolge hlače, da so se ločili od plemičev; sanskilot je v revoluciji pomenilo isto kot republikanec, revolucionar, demokrat.

da ne bi smela vedeti. Ali vama ne želim dobro? Helena je že taka, da od nje ne izvem nič; pa si ti človek in mi boš povedal.

Zamišljeno se je smehljajl geometer, ko je poslušal deklico. Toplo mu je prešinjalo vse osrčje. Dvakrat je čutil svojo moč v sebi, veselje svoje duše in veselje ob pesmi, ki je lila iz deključjih besed. Stegnil je roko po njej in vzkliknil:

„Moja sestrica bi morali biti, gospodična, ali pa vsaj ptičica. V kletko nad svoje mape bi vas zaprl in tam bi mi žvrgoleli ves ljubi dan.“

„Ptičica nočem biti,“ je odvrnila, „in sestra ne morem biti. Ampak nekaj drugega sem lahko —“ Pogledala ga je nagajivo in se sladko in otroško zasmejala:

„Ali me hočete za posestrimo?“

„Slavček,“ je vzkliknil. „Pa takoj!“

Preden se je zavedala, jo je poljubil na vesele ustnice in na ročice. Pa prav mirno je rekel:

„Zdaj pa reci lepo: France, moj pobratim.“

„France, moj pobratim.“

„In od zdaj se tikava, Slavček.“

„Saj!“ je zažuborela vsa vedra, kot vir iz cvetnih tal. Kakor da sta zmlada rastla skupaj, sta si bila zaupana.

Nista opazila mlinarja Janeta, ki je ležal na mlinski strehi pod grivo in ju gledal, kakor bi ju pil, in govoril, omočen od žganja, blodno ime:

„Mežnarčeva, Mežnarčeva!“

Nista vedela, kako se mu je skremžil obraz, ko je videl, da sta se poljubila, in kako se mu je hrbet vzbočil kakor divji zveri za sovražen skok...

Vstala sta in odšla po lazu navzgor. Šele gori v vrtu se je domislil Poznik, da je pozabil na bregu svoje merilo, in se je vrnil. Ni mogel takoj najti. Ko je našel in se pripognil, da pobere, mu je nenadoma leglo dvoje močnih rok ob telo, ga vzdignilo in hitelo z njim navzdol proti vodi. Takrat je geometer nagonsko zaslutil nevarnost, potegnjen sapo vase, dotikal se tal, razklenil roke in videl mlinarja — ki je odletel v travo. Pijanec je buljil vanj s strupeno sovražnimi očmi.

„Kuš, bebec!“ je vzkliknil Poznik. „Si morda res že tako nekoga sunil v vodo? Pa bi rad vedel, kako bi drugi udaril? Kar še poskusi!“

Kakor potuhnjen pes se je zavlekel mlinar z grive v svoj mlin.

„Kje denar dobi, da toliko pije?“ se je vprašal Poznik. Nekakšna groza ga je stresla, pomislil je na svoj browning v uradni sobi med mapami. Ko je bil v sobi, ga je izvlekel, ga ogledal in zopet spravil. Potem je začel delati načrt za delo prihodnjih dni.

„Bo,“ je vzkliknil in govoril sam s seboj:

„Jutri na Trato, s Trate v Cvetje, v Lom. Od

Loma do vrha Cvetja je poldruga ura in pol ure navzdol po drči. Botre Katre, Bog ji zdravja daj, že dolgo nisem obiskal. Prav. Imam ves dan prostega časa. Spodobi se, da skočim zopet enkrat na Polico.“

Začel se je odpravljati k Zofiji.

Sklenil je, da ponese botri nekaj buteljke vina in konjaka pa ogrsko salamo, ki ji gre tako v slast.

Vesel je spešil k Zofiji. Bil je sam s seboj zadovoljen in vesel, da je zdravo lačen in žejen.

Pred gostilnico je postal, se spomnil mlinarja in se nasmehnil:

„Hudiča, da je res. Vsakega drugega bi bil vrigel pod breg, preden bi se bil zavedel. Mene pa ni!“

Povečerjal je, se zamudil do polnoči v družbi, legel ob eni spat in krenil ob šestih zjutraj za delom v rovte in hribe...

*

Ves razgret in znojen je drsel po strmi drči sredi planinskih senožeti. Kamenje se je trkljalo z njim in pred njim. Včasih mu je izpodrsnilo, da je drsel omotično naglo, se ujel za negnojev grm in spuščal nato previdneje. Že nizko doli se je ustavil, zaukal preko bregov in senožeti. Kosci in grabiče, ki so bili tam, so se dvignili iz sence, kjer so počivali, in pogledali sem čez.

„Bog daj! Štruklje ste seveda že vse požrli?“ je vpil in pozdravljajl robato.

„Smo. A v grmovju smo nekaj odložili. Poberi!“

„Smo že pravi in se poznamo,“ se je zasmeljal in vprašal:

„Kaj pa mati Katra? Ali so še kaj živi?“

„Še, samo gluhi so vedno huje.“

„Nič ne de, bom pa bolj vpil.“

„Le!“

„Ali je kaj kislega mleka pri hiši?“

„Bog pomagaj!“

„Pa kruha?“

„Rženega in ječmenovega, če se ga niste odvadili.“

„Ne še! Pa pastirja, vidim, imate novega.“

„Lojzek se je ubil.“

„Obritek nesrečni! Kaj pa je delal?“

„Pod skale je zletel.“

„Bog ga vzdigni v nebesa.“

Za trenutek umolknejo. Pa vpraša geometer: „Ali naj grem pomagat?“ Brhka grabiča se zasmije.

„Katera je tista, ki se rezgeta?“ vpraša geometer. Vpije in oni drugi tam onstran globoke zareze vpijejo sem čez. Deklina, ki se je smejala, se je potuhnila med tovarišice.

„No, ali ne bom zvedel? Katera je tista posmehljiva?“

„Tista ko včeraj,“ odgovore.

„Salamensko dekle, grem pa pogledat.“

V nekaj drznih skokih je geometer pri koscih, jim sega v roke in se šali. Potem se malo umirijo; posedli so in govorijo pametne reči. Dekleta so postala čudno tiha in resna in vleko in skrivajo bose noge pod krila. France pa gostí kosce iz močne posode s konjakom, dekletom pa je nalil vina. Fantom nasuje v prgišče tobaka, sam pa si je zažgal viržinko, da bi bil postavnejši. Beseda da besedo: o vremenu in delu, o čebelah in o zadnjem živinskem sejmu, o kravi, ki je povrgla, in o ljudeh, ki so zadnji čas pomrli. Potem so vstali po vrsti in šli brez slovesa za senom. Geometer pa se je spustil niže in niže in prišel v vas. Pri najvišji hiši je zamukal kakor krava in potem v drugo pri drugi. Stara ženska je planila na vrata in se ozrla gor in dol po klancu in menila:

„Šentaj! Žival! Slišim jo, pa ni ne repa ne rogov.“

Geometer je zamukal v tretje.

„Hudirjev dedec,“ je vzkliknila osupla žena. Nato pa je zijala, ga spoznala in zavpila:

„Mati Katra! France je prišel.“

Trenutek pozneje je prilezla iz hiše osemdesetletna ženica, sicer pa še prav krepka in živa in na ves glas vpila:

„Galjot galjotski! Kako je zrasel! Kakšen hlapec bi bil. Pa so rekli, da se bo vrgel po očetu in materi in da bo mlad umrl. Pa sem ga le zredila in sem ga —“

„Tak roko mi dajte, mati, roko!“ je vpil tudi France.

In žena je iztegnila svoji suhi, z rumenimi pegami pokriti roki in se oprijela njegove; gledala mu je od spodaj gor v obraz in se smehljala in govorila:

„Zdaj se bom vsaj malo pogovorila. France, tebe še slišim, drugih nič več, naj še hujje lajajo vame. Ne razumem jih.“

On ji je rahlo položil levico ob pas in jo vzdignil čez prag v hišo; peljal jo je v izbo mimo stare, zveste, neomožene dekle, ki je ob ognjišču stala in si s predpasnikom brisala solzne oči. Potisnil je staro svojo botro za belo orehovo mizo, snel nahrbtnik, ga razvezal, vzela kozarček, ga nalil in nesel starki na ustnice. Žena pije, oči se ji orose. On pa začne izlagati na mizo pred njo vse, kar jo je moglo še veseliti, kavo, salamo, rum, konjak in vino, strašno drago vino, kakor verjame žena, gosto vino, sladko in črno ko kri.

Nato začne govoriti prevzeta in srečna:

„France, moj galjotski fant. Nisem te nosila pod svojim srcem in hudo si mi naredil, ko nisi

hotel peti nove maše, in prav jezna sem bila! V božjem imenu, naj bo za verne duše. Nič se ne boj! Nisem več huda. Vidim, da imaš srce. Zato pa sem hotela in sem rekla in so zapisali, da boš imel vsaj kot do smrti v hiši.“

„Bog vam plačaj, mati!“ se zahvali geometer, ki se ga loteva toplo ganotje. Ona pa govori in govori in se naposled zmerja, da je vsa trapasta in pijana, naj ji ne zameri prehudo. Potem pa hoče:

„Zdaj pa poklekni! Blagoslovila te bom. Ne vem, kdaj se vrneš. Mene morda ne bo več na svetu.“

Geometer zdrkne na kolena. Nič prisiljenega ni v njegovi kretnji, nobene neresne misli, dasi ga žena blagoslavlja že v peto.

Tako je navajena govoriti:

„France! Priden bodi, Boga se boj in duhovnika spoštuj, ker je božji hlapec. Kadar se boš ženil, ne glej na denar. Prav brez nič pa tudi ne jemlji babe. Po svojem stanu jo zberi in rada se imejta in otroke ljubi, kakor sem jaz tebe, četudi nisi bil moj.“

„Bom, mati,“ zavpije France in vstane...

V.

Gospod Lovrencij Košir je povabil za večer pred svojim godom znanca in prijatelje na majhno večerjo. Prišli so vsi in šele, ko je omenil zdravnik Živko, da bogoslovec Jamec silovito hitro peša, so se spomnili, da ga niso vabili. „Ah,“ je vzkliknila Slavica, „brezsrčneži! Helena, takoj jutri ga obiščemo in mu poneseemo od vsega dobrega, kolikor bo mogla naložiti Meta. Ti pa nas boš spremil, France —“

„Ne bom mogel,“ je odgovoril mirno geometer.

„Helena, si čula? Brani se. Lep pobratim to.“

Helena je povesila obraz, a ga je takoj dvignila in vprašala hladno:

„Kako pa, da ne morete, gospod geometer?“

„Ne morem!“ je odgovoril kratko in nejevoljno.

Koncipient Povšič, ki je živahno rdel od dobrega vina, se je poklonil deklici čez mizo in rekel:

„Dopust si izprosim, če želite, gospodična. Odreči pa ne bi mogel.“

Geometer se je nekoliko popačil. Helena je videla. Čudna ljutost jo je obšla.

„Dobro,“ je rekla hripavo, „ker gospod Poznik ne mara. Vzemite si dopust.“

„Hvala!“ se je poklonil Povšič.

(*Dalje na strani 33*)

Slovenci po Evropi

Anglija

† **M. Marija od Križa:** 24. marca je umrla v Londonu č. mati Marija od Križa, ki je nosila pred vstopom v benediktinski red ime Ivana Hristič, sestra Anice, ki je toliko Slovincem pomagala. Bila je hčerka polkovnika Ljubomira in Elizabete O'Brien. Njen brat Nikola Hristič je bil tudi general. Vse življenje je preživela v znanem samostanu Tyburn sredi Londona. Naj v miru počiva! Njeni sestri naše iskreno sožalje!

Šmarnice. — V Bedfordu bodo šmarnice v soboto, 4. in v soboto, 25. maja, ob 16. uri, v Rochdale pa v soboto, 11. maja, ob 19. uri.

Avstrija

Salzburg. — Zadnje dni v aprilu je bil sprejet med viteze božjega groba naš rojak dr. Janez Rupnik. Sprejel ga je kardinal Fürstenberg, ki je prišel iz Rima. Kolikor nam je znano, je on edini živeči Slovenec, ki je član te družbe, izvirajoče iz časov križarskih vojsk. Novemu vitezu iskreno čestitamo!

Tenneck. — V marcu je postal po krstu božji otrok Karmen Katarina Binder. Obredu so prisostvovali vsi rojaki, ki so bili prej pri maši. Upamo, da so vsaj nekateri ob tem pomislili, kako drže krstne obljube. Potem smo se zbrali v pevski sobi. Med petjem narodnih pesmi nam je hitro minil večer.

GORNJA AVSTRIJA

Linz. — V začetku aprila so prišli sem prvi sezonski delavci. Po veliki noči jih pričakujemo še več. Vsem, ki so spet prišli med nas, izrekamo slovenski rojaki pristrčno dobrodošlico.

V maju bo naša skupnost priredila našim materam v čast materinski dan. Prirediteljev bo v župnijski dvorani v Kleinmünchenu. Točen dan bo oznanjen v cerkvi.

Slovenski duhovnik v Linzu naproša rojake, da mu pomagajo pri delu s tem, da obveste svoje znance in na novo prišle, da je slovenska božja služba vsako nedeljo ob devetih v uršulinski cerkvi na Landstraße. Prav tako prosi, da mu sporočite naslove Vaših znancev in prijateljev.

Belgija

CHARLEROI-MONS-BRUXELLES

Tokrat le nekaj novic: v 72. letu starosti je 13. marca **umrl** g. Franc Strašek iz Chatelineau, lepo spravljen z Bogom. Nad 30 let je delal v rudniku in sedaj več let užival zaslužen penzijo. Rad je šel v slovensko družbo in se je često udeleževal naših romanj. Večje število rojakov oziroma rojakinj ga je spemilo na zadnji poti v soboto, 16. marca, in mu kupilo krasen venec. — Pokojni se je rodil leta 1896 v Topolovu pri Celju. Njegovi ženi Evi Klinko in otrokom naše iskreno sožalje. Pokojni naj počiva v miru!

24. marca je bil **krščen** v Monsu (klinika St. Jor-ge) mali Ivan-Jožef, sin g. Vincenca Ifčiča in ge. Marcelle, roj. Ghisgant iz Frameries. Srečni družini, ki ima poleg hčerke Natalije sedaj še vrlega sinka, naše čestitke!

V zadnjih mesecih je med nami več **bolnikov**, oziroma **bolnic**: V Centre A. Dewandre (Hospital Civil) v Charleroi-Nord se zdravi ga. Marija Plešnik-Vek iz Dampremy. Lažjo operacijo je prestala v bolnici St. Joseph v Gilly ga. Marija Bezenšek iz Chatelineau. Omenjenima in ostalim bolnikom želimo okrevanja.

Letošnje **slovensko romanje** bo prvo nedeljo v juliju, to je 7. julija, k Lurški Materi božji v Quaregnon, ob 20-letnici prvega slovenskega romanja v ta romarski kraj v Belgiji. Prvikrat so namreč poromali v Quaregnon-Lurd Slovenci iz Zapadne Belgije 26. septembra 1948.

LIEGE-LIMBURG

Vljudno vabimo na šmarnice, ki bodo skozi ves majnik v kapelici sredi Eisdena-Cité.

Glede „mladinskega dne“ glejte obvestila in vabila v prilogi. Kot smo že zadnjč poročali, nameravajo naši najmlajši nastopiti v Eisdenu tretjo nedeljo. v Waterscheju pa četrto nedeljo v majniku.

Naši bolniki: Ga. Terezija Brečko, ki se je zdravila v bolnici v Genku, je sedaj v domači zdravniški oskrbi. Želimo ji skorajšnje okrevanje!

Francija

PARIZ

Sveta maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v kapeli Montcheuil, 35 rue de Sèvres, Paris 6°, métro Sèvres-Babylone.

Slovenska pisarna (7 rue Gutenberg, pritličje-levo, Paris 15°, métro: Charles-Michels, telefon 250-89-93) je odprta vsak torek in vsak četrtek popoldne.

Gospod Tone Stres, ki je bil lani posvečen v diakona, je bil pred belo nedeljo posvečen v duhovnika in bo **opravil svojo prvo daritev med nami** v nedeljo, 12. maja, ob petih popoldne v naši kapeli. Ljubezen in spoštovanje do **novomašnika** bomo najbolj pokazali s svojo udeležbo pri njegovi prvi daritvi med nami.

Po zakramentu svetega krsta so postali božji otroci: Robert Kernc, sin Franca in Drage, roj. Kranjc; Danijel Perenič, sin Alojzija in Marije, roj. Žitko; Danijel Silvan Okroglič, sin Stanislava in Marjete, roj. Bakan.

V zakramentu svetega zakona so posvetili svojo ljubezen: Janez Merlak iz Horjula in Vladimira Cerar iz Zagorja ob Savi; Nikola Kekič iz Radatovičev pri Karlovcu in Irena Sukič iz Grada v Prekmurju; Franc Posega z Malega Ubeljskega ter Valerija Kovač z Malega Polja pri Colu. Vsem želimo obilo sreče.

BONCHELAY

Pred oltarjem sta potrdila svojo ljubezen Karlo Prosen iz Trpčan pri Podgraju in Lidija Nemeč, ki je kljub svojemu imenu Slovenka, doma iz Ilirske Bistrice. Pa še hčerka Ines je po krstu zaživela božje življenje.

LA MACHINE

V nedeljo, 19. maja, bomo imeli Lamašinčani veliko veselje, da bo med nami novomašnik g. Tone Stres, ki ga sicer dobro poznamo in radi imamo, in bo daroval svojo prvo mašo v La Machine.

5. marca smo položili v grob, kjer čaka večnega vstajenja, Marijo Dragan, roj. Kumelj. Pokojna je bila rojena v Loki pri Zidanem mostu. V Francijo, kjer je dočakala starost 83 let, je prišla leta 1929. Vedno tudi zadnja leta, je z največjim veseljem prebirala slovensko čtivo. Vzgojila je sedem otrok, od katerih jih še pet živi in ki so ji bili v oporo in tolažbo, posebno odkar je leta 1961 zgubila svojega dobrega moža. Naše sožalje gospé Mariji, Tončetu, Lojzetu, Cirilu in Henri-

*Pokojna Marija
Dragan iz La Machine.*

ku. Skupaj bomo molili za njo v nedeljo, 19. maja pri sveti maši, ki bo darovana zanjo.

PUY-DE-DOME

Slovenski duhovnik bo obiskal rojake 21. in 22. maja. V torek, 22. maja, bo imel sveto mašo ob pol osmih zjutraj v La Combelle, ob devetih pa v Charbonnier.

TUCQUEGNIEX-MARINE

Kakor smo upali, tako se je zgodilo. Naši bolniki so zapustili postelje in se preselili (podnevi seveda) v svoje vrtove uživati prijetno pomlad. Trenutno je v bolnici samo še ga. Završkova, upamo pa, da bo to poročilo brala že v svoji sobi doma.

O pokojnem organistu g. Biščaku berite članek na naslednji strani!

Omeniti moramo tu še mladega fanta Franceta Fajfarjevega, ki postaja vedno bolj cenjen prvak, obenem pa učitelj v igranju tenisa. Zopet eden izmed sto in sto, ki so v širnem svetu ponos našega sicer malega naroda.

CREUSE

Slovenci se bomo zbrali pri sveti maši na praznik Kristusovega vnebohoda (23. maja) v župni cerkvi v Clugnat ob 11. uri dopoldne.

LYON

Sveta maša za Slovence in Hrvate je vsako nedeljo in zapovedan praznik v kapeli pri sestrah Notre Dame de Pellevoisin, 10 rue Henri IV, Lyon 2° (v bližini železniške postaje Perrache) ob petih popoldne.

Malokdaj beremo novice iz drugega večjega mesta Francije, iz Lyona. Tudi tu nas je mala skupina Slovencev, a o nas ni bilo čuti že lep čas. No, upamo, da se bomo poboljšali in pošiljali redno poročila v Našo luč, ki je zelo priljubljeno branje naših rojakov, pa še Hrvatom damo nekaj izvodov, da jih preberejo.

Nič nismo omenili v lanskih številkah, da smo imeli lep in prijeten domač večer lani, 19. novembra, v župnijski dovrani St. Marie de Guillotière. Domači župnik nam je maševal, potem smo se pa veselo zavrteli v ritmu naše polke in valčka.

K temu so pripomogle buteljke rdečega in kranjske klobase. G. Lojze je poskrbel za zabavo tudi nekaj skečev. Škoda, da nas ni bilo več, kajti nekateri kar doma tičijo. No, upamo, da jih bo spomladansko sonce privabilo med nas. Udeleženci so želeli, da bi se večkrat dobili k podobnim večerom. No, rojaki, kar pridite k maši, po maši pa se bomo ob nedeljah dogovorili o našem delu. Preveč smo raztreseni po vsem mestu in okolici, da bi mogel vsakogar naš dopisnik obiskati.

Frančiškan p. Ferdo Čolak mašuje tu za slovenske in hrvaške izseljence. Pri maši beremo vedno berilo in evangelij v našem jeziku.

Že lani je umrl v Lyonu g. Viktor Budna, sin slovenskih staršev. Rojen je bil v Franciji, zato tudi ni čudno, da je le malo govoril slovensko, a ponosen je bil, da je lahko rekel: „Jaz sem Slovenec!“ Umrl je za rakom. Zapustil je tri otroke in ženo. Naše iskreno sožalje pokojnikovim svojcem.

Ni bila sama žalost pri nas v Lyonu. Veseli dogodok, rojstvo prvorojenke Nivès, so praznovali pri g. Emilu Curku. Gospodu Emilu in ženi Mariji naše tople čestitke, mali Nivès pa mnogo božjega blagoslova in zdravja.

Lansko leto se je poročil v Lyonu g. Francè Dolenc z domačinko iz Lyona. Čestitamo in želimo srečen zakon.

L. I.

Umrl je mož.

Organista in pevovodje Štefana Biščaka ni več med nami. Pred 78. leti je prijokal na svet v Dolenji Košani pri Sv. Petru na Krasu. Že v zgodnji mladosti je kazal ljubezen do glasbe ter veliko organizatorično možnost. Župnik in kaplan sta to kmalu zapazila ter mu poverila vodstvo orlovskega naraščaja, katerega aktivni načelnik je bil, dokler ga niso poslali v Ljubljano v šolo za organiste. Po treh letih učenja je dovršil še šestmesečni zadrudni tečaj. Prva njegova služba je bila v Ambrusu pri Žužemberku na Dolenjskem, kjer si je izbral za svojo življenjsko družico Verono Godec, vneto cerkveno pevko. V prvi svetovni vojni ga je Marija čudežno varovala na bojiščih, zlasti pa pri uporu v Judenburgu, ko je

Pokojni organist in pevovodja iz Amerike v Franciji s svojo še živečo ženo, Verono, cerkveno pevko in zgledno slovensko materjo.

že gledal smrti v oči. Po končani vojni se je vrnil v Ambrus, od koder ga je naš pokojni izseljenski duhovnik g. Kastelic izvalil v Francijo. Osemnajst let je orgljal ter učil cerkveni, svetni in tamburaški zbor v Aumetzu. Leta 1947 je zaprosil za pokojnino. Bil je namreč zaposlen tudi pri rudniku. Odšel je v domovino, toda ne počivat. V Ambrusu je zopet zbiral mladino, zopet so peli, zopet so tamburali.

Končno mu je opešalo srce, ki je tako ljubilo ne le svojo družino, ampak vse, ki so igrali ali peli pod njegovo spretno taktirko. Dne 8. marca tega leta so ga pokopali v Ambrusu. Neka Ambrušanka mi je pisala, da takega pogreba v Suhi krajini še ni bilo in ga menda tudi ne bo več.

Ko smo poslušali magnetofonski trak, na katerega so posneli petje žalostink pred hišo in na pokopališču, obrede v cerkvi, pretresljive govore (kar pet jih je bilo), tuljenje sirene iz gasilskega doma (bil je tudi član gasilskega društva), otožno zvonjenje in neutolažljiv jok, je tudi nas stiskalo

Jože Menard in Paulina Božič sta na božič 1967 v Liévinu prejela sv. zakon.

v grlu. Njegovi učenci so mu poslednjič zaigrali s tamburicami ob odprtem grobu.

Štefan je vedno želel, da ga cerkveno pokopljejo in celo trije duhovniki. Pogreb je vodil dekan iz Žužemberka v spremstvu treh drugih duhovnikov. Dekan je v cerkvi orisal Biščakovo kulturno delo v domovini in tujini.

Marsikaj bi mogli in morali še zapisati Tebi v spomin, dragi naš prijatelj. Povemo naj samo še to, da so, kakor v vsakega, ki javno deluje, tudi v Tebe tu in tam letele puščice nerazumevanja in

1. slika na levi: Darijo in Didier Perenič sta s ponosom spremljala svojega brata Danijela h krstu v Parizu. 2. slika na levi: Robert Kernc je ob krstu v Parizu postal božji otrok. 1. slika spodaj: Ob poroki Karla Prosenca in Lidije Nemeč je bilo pri Zlatičevih v Bouchelay veselo razpoloženje. Prvi pomladanski dan je k temu svoje prispeval, pa tudi žlahtna kapljica... 2. slika desno: Na tiho nedeljo so se zbrala slovenska dekleta iz Pariza k velikonočni obnovi v Versaillesu. Dobre volje, pa tudi resnosti ni manjkalo.

nevoščljivosti. Ti si šel vedno mirno in odločno dalje po začrtani poti. „Lajanje je tudi neke vrste pozdravljanje in priznanje“, si mi včasih rekel. Res lepe nauke in zgled si nam zapustil, Štefan. Sadove tvojega požrtvovalnega dela bo mladina v domovini in v Franciji (v Aumetzu in okolici) še dolgo, dolgo uživala. Tebi pa želimo bogato plačilo pri Bogu, za katerega si toliko storil. J. J.

Nemčija

MOERS-MEERBECK-PORENJE

V teku dveh mesecev smo tukaj nesli k večnemu počitku kar tri Slovenke.

22. januarja smo pokopali Marjeto Umek, doma blizu Celja. Pokojnica je dočakala visoko starost 88 in pol leta. Bila je zvesta bravka Naše luči. Potem je umrla Franciska Hubat, stara 87 let.

8. marca smo ob številni udeležbi pokopali ugledno mater Ano Tovornik, rojeno Maček. V mlajših letih pred vojno, ko smo imeli tukaj močno katoliško Društvo sv. Barbare in Rožnovensko bratovščino, je bila pokojnica pridna pevka pri naših cerkvenih pobožnostih.

Pred kratkim je zapustila svojce in se vlegla k večnemu počitku Marija Slatner. Bila je ugledna krščanska mati. Dočakala je 84 in pol leta. Zapuščala štiri sinove.

Vsem žalujočim sorodnikom naše sožalje!

Na tukajšnjem pokopališču počiva sedaj že več kot sto Slovencev in Slovenk.

PÖSARJE

V Piesbachu smo 18. marca pokopali go. Bosnar Marijo, roj. Bele. Doma je bila iz Zibike. Pred tremi leti je prišla v Nemčijo, kjer sta si z možem ustvarila nov dom. A komaj leto pozneje se je mož smrtno ponësrečil. Na zadnjo nedeljo v marcu smo v Lebachu darovali našo slovensko sv. mašo za pokoj obeh. Žalujoči hčerki in sorodnikom naše iskreno sožalje!

*U Kölnu
sta se
poročila
Ivan Kenk
iz Kostan-
jeka in
Vera
Zabavnik iz
Rinčetove
grave.*

*U Lever-
kusenu pri
Kölnu sta
sklenila
zakon
Leopold
Žičkar iz
Velikega
Podloga in
Marta
Uesal iz
Ravnega
Dola.*

PALATINAT (PFALZ)

V Wormsu smo imeli v zadnjem času kar dve poroki. 9. marca sta stopila pred oltar gđč. Stanka Povše in g. Ivan Čopec, 5. aprila pa Terezija Klakočar in Viktor Grilc. Bog daj srečo in blagoslov!

WURTEMBERG

Krsta: V družini Jožeta in Ivanke Vipavc so dobili hčerko, ki je bila krščena na cvetno nedeljo v župnijski cerkvi Hl. Geist in je dobila ime Magdica. Pridružila se je bratcu Peterčku in sestri Irenici. Čestitamo. — V Gaienhofenu ob Bodenskem jezeru smo krstili Tadejko Špiler, hčerkico Božidarja in Alojzije. Tople čestitke z željo, da bi Bog tudi hčerkici podaril tako lep glas, kot ga imata atek in mamica! To sta dokazala z lepimi dueti na krstnem slavlju.

Poroka: Pred oltar sta stopila v župnijski cerkvi St. Maria v Stuttgartu 29. marca Franc Polajžer in Terezija Jagodič, oba iz Kostrivnice pri Mariboru. Naše najboljše želje!

Smrtna nesreča: V ponedeljek, 11. marca, je v Eislingenu zahtevala prometna nesreča življenje našega fanta Ludvika Kralja, doma iz Rdečega kala na Dolenjskem. Kot so ugotovili, je nesrečo

zakrivil vozač avtomobila, ki je sedel vinjen za volanom. Ludvika, ki je šel peš po cesti, je avto tako močno sunil, da je zletel po tleh in se ni mogel več dvigniti. Prepeljali so ga v bolnico, kjer je še istega dne umrl. — Sorodnikom v domovini naše iskreno sožalje! Nam pa naj bo ta primer v opomin, da je tudi „dolgot našega življenja kratka“ in nas lahko vsak dan dohiti smrt s svojo koso. Ta prekriža vse naše načrte!

Skiopitično predavanje o Primorski: Pravijo, da ljubezen raste iz daljave. To ne velja le za osebno ljubezen, ampak tudi za ljubezen do naše lepe slovenske zemlje. Šele iz daljave vidiš, koliko lepega skriva v sebi naša domovina in kako drago ti je vse, kar je našega: ljudje, narava, zgodovina. To smo občutili ob skiopitičnem predavanju o slovenski Primorski (pod Italijo) po marčni mesečni maši v Ravensburgu. V dobri uri je naše oko užilo celo prgišče lepote Slovenske Benečije, okolice Gorice, doberdobske planote in Trsta. Ob gledanju krajev soške fronte iz prve svetovne vojne se nam je zazdelo, da slišimo iz daljave pesem „Oj, Doberdob, slovenskih fantov grob“, ki so jo naši očetje tako radi peli. Pri predavanju pa smo zvedeli tudi marsikaj zanimivega o življenju Slovencev pod Italijo danes.

BAUARSKA

Povsod na Bavarskem, kjer je le nekaj Slovencev, je bila v postu **priložnost za spoved v slovenščini**. Waldkraiburg, Pfronten-Steinach, Augsburg, Nürnberg, Zirndorf, Ingolstadt, Kempten, Garmisch-Partenkirchen, Weilheim, Traunreut, Freilassing, Lohhof in München — povsod se je bilo mogoče pripraviti na Veliko noč. Poleg tega je bil v Münchnu tik pred prazniki misijon, ki ga je vodil dr. Franček Šegula.

Precej se nas je zbralo k **skioptičnemu predavanju** 24. marca v prijetno dvorano v sestrski gimnaziji na Blumenstraße v Münchnu. Gledali smo najprej

U Düsseldorfu sta stopila na skupno življenjsko pot dva mlada Notranjca, Anton Uerbič z Brezovice in Gabrijele Zalar iz Borovnice. Na sliki ju vidimo po civilni poroki v družbi dobre nemške družine in slovenskega izseljenskega duhovnika, ki ju je potem poročil.

na platnu največje znamenitosti Münchna. V kratkem času smo zvedeli za več stvari, kot smo jih prej v več letih spoznali. Za tem smo pa gledali slike o pasijonskih igrah v Oberammergau. Te zadnje nam je posodil g. Vinko Zaletel. Slike in pa na trak posneto predavanje, ki je bilo res mojstrsko izdelano, so nas vpeljale v duha postnega časa.

Pri **debatni uri** v marcu smo se pogovorili o problemu današnje mladine. Skioptične slike so nam vprašanje približale, tako da je bil razgovor zanimiv in za vse poučen. Seveda bi bilo prav, da bi se takega razgovora udeležili predvsem starši, ki imajo odraščajočo mladino, saj je danes splošno prepričanje, kako je vzgoja težka. Morda bi prav taki razgovori marsikatero vzgojno vprašanje razčistili.

Krst: V Münchnu je bila krščena Tatjana Marija Ivanek. Želimo ji vse dobro na življenjsko pot!

Nizozemska

HEERLERHEIDE

Sporočam, da se naša skupina odpelje iz Aachna to leto 25. julija in se povrnemo 17. avgusta.

Prijavite se je treba do 25. junija na naslov F. Gril, Kampstraße 154, Heerlerheide, ali pa pri V. Robek, Oranje, Laan 77, Geleen.

Občni zbor Slovenskega društva sv. Barbare v Heerlerheide je za tekoče leto izbral sledeči odbor: G. Franc Gril, predsednik; g. Oton Januš, podpredsednik; g. Leon Kajbič, tajnik; g. Franc Grošelj, drugi tajnik; g. Štefan Povh, blagajnik; g. Anton Robek, drugi tajnik; g. Anton Kozole in g. Bogdan Omerzu sta preglednika, g. Zvonko Romih pa je zastavonoša.

Po slovenski službi božji, ki smo jo imeli 17. marca v Burscheidu pri Kölnu, smo se radi odzvali vabilu gostoljubnega Lojzeta Marčiča in njegove gospe Ivanke, ki imata svojo lastno hišo v Burscheidu. Lojze se po tovarniškem delu rad malo „raztrese“ s pridelovanjem „domače kapljice“, katere je deležen vsak, ki prestopi prag njegove hiše.

Na ohceti Ivana Vidmar iz dobrniške fare in Štefanije Kranjc iz Dovž pred enim letom v Gaildofu (Nemčija) je zagorela ljubezen tudi med Henrikom Razborškom iz Curnovca in Anico Leskovšek z Blatnega vrha (na levi). Danes sta tudi ta dva srečno poročena.

„Fantje se zbirajo 'z kranjske dežele,' tako zadoni pesem v farnem domu v Pfullingenu (Nemčija) po mesečni slovenski maši. Da znajo fantje dvigniti glas tudi brez piva, dokažejo prej v cerkvi. Sicer pa že drži, da pijača prej razahlja pevске strune.

Odboru iskreno čestitamo in želimo obilje uspehov v delu za slovensko skupnost na omenjenem področju. Toda najboljši odbor ne more nič brez zavernih članov. Vsi člani bi si morali vzgojiti v sebi **GLOBOK ČUT ZA ODGOVORNOST.**

Šmarnice bodo tudi letos vsak četrtek v majniku ob 19. uri pri sestrah v Heerlerheide. Pridite! „Spet kliče nas venčani maj“!

V soboto, 30. maja bo izjemoma služba božja v Heerlerheide pri sestrah ob 19.30. Vabljeni!

Veseli smo, da se je zdravje našemu zvestemu sodelavcu g. Francu Jančiču obrnilo na bolje in da spet more pridno vršiti svoje delo.

*Alojz Kravanja
iz Koritnice pri
Bovcu in Marija
Pušnik iz Rov pri
Celju sta se po-
ročila v
Frankfurtu.*

v Švica

Odbor za kulturno in družabno življenje Slovencev v Švici si je nadel odgovorno nalogo, da skrbi za ves naš živelj v tej deželi s tem, da jim nudi poleg telesnega razvedrila v domačem okolju vsaj od časa do časa tudi duševne in duhovne dobrine.

Ker še nimamo svojega stalnega duhovnika, smo se pridružili Hrvatski katoliški misiji, ki ima itak to skrb za vse katoličane iz Jugoslavije. Vsako nedeljo popoldne imamo ob štirih skupno mašo v cerkvi Katoliške francoske misije v Zürichu na Hottingerstraße 36. Po maši je vedno v prijetni dvorani pod cerkvijo domače razpoloženje ob petju, glasbi in kramljanju ter često ob kakšnem dia-predavanju ali kratkem filmu.

Vsako prvo nedeljo imamo Slovenci prav tam ob isti uri slovensko mašo, ker pride tedaj med nas vedno kakšen naprošeni slovenski duhovnik iz Švice ali iz sosednih držav. S tem je dana možnost našim ljudem, da se lahko z njim pogovore tudi v spovednici v materinščini in slišijo tudi celotne mašne molitve v domačem jeziku ter dajo izraza svojemu notranjemu razpoloženju z domačo cerkveno pesmijo, ki jo v tujini še posebno navdušeno prepevajo.

Kot bližnja priprava na Veliko noč je bila slovenska maša na cvetno nedeljo, 7. aprila, ko je prišel med nas iz Londona generalni direktor slovenskih izseljenskih duhovnikov msgr. Ignacij Kunstelj. S tem je bila dana možnost vsem našim ljudem, da so opravili tudi velikonočno spoved pri slovenskem duhovniku in se tako notranje najbolje pripravili na praznik vstajenja. Vsak udeleženec je dobil tudi pravo slovensko butarico, ki so bile poslane nalašč za to priložnost iz Ljubljane. Poleg tega je bilo na razpolago primerno število izvodov novega Malega svetega pisma, ki ga je pred božičem izdal nadškofijski ordinariat v Ljubljani v priredbi prof. dr. Aleksiča. Vsakemu izvodu je bila dodana podobica brezijanske Marije, Kraljice Slovencev, ki naj nas tudi v tujini ohranja pod svojim ljubečim in skrbnim materinskim varstvom Bogu in narodu.

Ob binškoštih bo slovenska nedelja na švicarskih Brezjah v Einsiedelnu. Že na binškošno soboto bomo prihajali tja, da bomo v salonu hotela Klostergarten skupaj preživeli prijeten domač slovenski večer ob petju in veselem razpoloženju. Na binškošno nedeljo bo potem dopoldne v baziliki slovenska maša s slovenskim ljudskim petjem. Popoldne pa bomo skupaj preživeli v spomladanski naravi ob bližnjem jezeru Sihlsee pod Glarnskimi Alpami, kot da bi bili pod našimi gorami, kjer bo po zgledu naših ameriških rojakov pomladanski piknik.

Naj bo še dodano, da v tujini nismo zavrgli vesele slovenske nravi, da se namreč radi tudi malo pozabavamo. Dokaz za to je, da se je naše zabave na pustno soboto v slovenski restavraciji v Zürichu

Švedska

Krst. Malmö. V soboto, dne 23. marca, je bil v katoliški cerkvi v Malmö krščen Robert Markoja. Oče Jože je doma iz Srednje Bistrice v Prekmurju, mati Marija, roj. Krامل, pa od Sv. Duha na Ostrem vrhu. Botra sta bila g. in ga. Filipi iz Malmö.

Novokrščencu in njegovim staršem želimo vse dobro in mnogo božje milosti!

Duhovna obnova. Kot smo še v eni „Naših luči“, omenili, se je v drugem in v tretjem tednu marca vršila duhovna obnova v Göteborgu in v Malmö. Udeležba je bila razmeroma dobra, čeprav bi bila lahko mnogo večja. Verjetno bi bila večja, če bi se duhovna obnova vršila tik pred veliko nočjo. To pa je nemogoče, ker imajo takrat župnije svoje stvari in cerkve niso proste.

Na vsak način si pa mnogi želimo, da bi se duhovne obnove še večkrat ponovile, če le mogoče, vsako leto.

Ob tej priliki se iskreno zahvaljujemo voditelju obnove misijonarju p. Janezu Sodji D. J. Zahvaljujemo se mu predvsem za njegove pridige, katerih misli nam bodo ostale globoko v naših dušah. Zahvaljujemo se mu pa tudi za njegovo potrpljenje z nami, ko smo včasih zamujali in ga motili. Naj mu ljubi Bog vse obilno poplača in mu nakloni mnogo uspehov pri njegovem misijonskem delu. Zahvaljujemo se tudi pevcem in vsem, ki so kakor koli pri organizaciji duhovne obnove pomagali.

Opozorilo. Slovenski izseljenski duhovnik ima za naprej po novih poštnih uredbah tale naslov: Jože Flis, Djurgardsvägen 32, 633 50 Eskilstuna. Ima pa tudi novo telefonsko številko: 016/113154.

(Am Wasser 55) udeležilo preko dvesto naših ljudi, ki so prišli dobesedno prav z vseh koncev Švice. Za jesen je prav tam predvidena vinska trgateg.

Odbor se trudi, da bi se čim več naših ljudi tu naročilo na Našo luč, ki bo vsak mesec prinašala poročila o vsem tem našem življenju v Švici. Uspeh je že sedaj kar ugoden, a v kratkem bomo pisмено povabili vse naše ljudi, za katere imamo naslove (okoli 500), da se v lastnem interesu nanjo naroče.

(Nadaljevanje poročil iz Francije)

OB LUKSEMBURGU

Obvestilo: Slovenci iz Alzaške, vedite, da bo sv. maša v Ruelisheim v kapelici Notre Dame du Chêne v nedeljo, 19. maja ob 4. popoldne. Pred mašo prilika za sv. spoved in pevska vaja. Pridite, izkažimo veselje naši nebeški Materi, pokažimo našo vdanost njej s petjem in molitvijo in z njo in vsemi svetniki vred priznajmo Jezusa za našega Boga in Zveličarja.

(„Otroci sonca“ — nadaljevanje s strani 25)

Geometer pa se je obrnil mirno proti učitelju Sivcu, ki mu je že ves čas govoril o svojem študijskem predmetu, o Prešernovih Poezijah in o govoru, ki ga je sestavljal za Prešernovo veselico. Sredi v pripovedovanju ga je prekinil Mlakar:

„Da ne pozabim, gospod učitelj, ker smo že tu, vas vabim že sedaj na prihodnji lov. Udeležil se ga bo tudi gospod glavar. Ne smete odreči. Govorila sva o vašem spisu. Gospod glavar se živo zanima za vas.“

Geometer se nasmehne. Povedati mu bom moral, duši verni, misli sočutno o Sivcu, naj jim ne zaupa. Nato pa zopet misli na tisto, kar se je pravkar zgodilo, ko je nevljudno odklonil svoj poset k Jamcu.

Hočeš, naj te spremljam? misli o Heleni. Babje muhe! Pojdi sama. Ti greš lahko. Jaz res ne morem. Pa kaj ti veš, zakaj ne morem! Mar kaj slutiš, kako je Jamcu pri srcu in kako malo mu boš ustregla s svojim obiskom in z darovi! Mir bi mu dala, siromaku, mir!

Helena ni poznala Poznikove notranjosti, ni vedela za posebno prijateljsko ljubezen, ki jo je čutil do Jamca. Njegove besede so jo bolele, jo poniževale. Bolestno se je razvnela:

Prav navadno robot človek si pa plitek. Zaradi koncipienta se jeziš. Očital bi rad, pa ne moreš. To je tvoje bahaško moško in odločno vedenje. K Jamcu nočeš. Morda si še nanj ljubosumen. Lej, saj si! Skupaj sva hodila v šolo in vedno, vedno se mi je smilil. Pa te oblasti nimaš

Aumetz: Za lačne v Indiji in drugod po svetu je bilo v mesecu marcu na pristojno mesto poslanih 128.98 FF.

V maju bomo ob nedeljah ob 2 popoldne imeli majniško pobožnost. Pridimo v velikem številu. Pokažimo našo ljubezen do Marije.

Zvesti raznašalki „Naše luči“, ge. Pišlarjevi, ki ji je 7. marca umrla v domovini mama, izrekamo naše iskreno sožalje.

Rechicourt: 23. decembra se je preselil v boljšo domovino po krajši in težki bolezni Carjaš Ivan. Pokojni je bil doma iz Prekmurja, vas Trnje. Komaj je bil star 57 let. V Franciji je bil od leta 1933. Zapušča ženo in 2 sina. Veliko ljudi ga je spremljalo na zadnji poti.

Joeuf: 3. marca je umrl Lorkovič Juraj, mož sestre pok. Carjaša. Bil je prej 6 mesecev v bolnišnici. Zapušča ženo, sina Ivana, hčerko Simono v Ameriki v Čikagu in ostalo sorodstvo v Karlovcu, odkoder je doma. Bil je star 68 let. Prejel je zakramente za umirajoče in imel lep pogreb.

nad menoj, da ne bi smela čustvovati ljubeče in usmiljeno z ubogimi in revnimi, z vsemi žalostnimi. Sovražim, lej, sovražim tvojo široko dobro voljo!

Čutila je, da jo zaliva bridkost brez konca; do skrajnosti bolna je odločila v mislih:

Iztrgala te bom iz srca! Počasi, vsak dan malo. Nisi moj! Pojdi k Zofiji, k veseli nemarnici, pojdi in ji roke polagaj ob pas pa kvantajta, kvantajta!

Slavica je vzkliknila začudeno ob njej:

„Kaj pa misliš? Vse čipke boš raztrgala pri prtju!“

*

Šli so k Jamcu: Helena, koncipient Povšič, stric Feliče in Slavica. Meta je nesla za njimi poln jerbas peciva, pečenja, masla, gnjati in vina. Vreme je bilo zoprno soparno, mrč je ležal ob lazeih, nebo je bilo umazano sivo. Noben ptič se ni oglasil v meji, nobena cvetka ni rastla po gladko pokošjenih lazih. Strašna dušeča tišina je ležala nad dolino. Srce se je tesnilo, noge bi se bile bolno pognale v breg, na vrh gore, v veter in šum in hlad. Izletniki so se zasopli: noge so težke, a znoja ni na čelo, roke peko in so mokre v dlaneh. Stali so na tistem mestu ceste, kjer je bil svoj čas Poznik dočakal Rebrnikovo Tildo, in so obstali. Slavica je tožeče zažvrgolela:

„Nič več ni tako lepo na svetu kakor včasih. Helena, ali se še spominjaš? Tu je prožil Jamčev oče možnarje o procesiji. Kako je bilo takrat lepo!“

Helena prikima.

„Spominjam se.“

„Mladostni spomini so najjačji,“ pripomni Povšič, „tudi jaz imam spomine.“

„Ah, kaj vi,“ vzklikne Slavica. „Mi govorimo sedaj o nas in rajnem Jamcu. Glejte! Tako jih je postavljaj v vrsto. Tam je imel smodnik in Tine mu ga je podajal. Ko je oče nabijal možnar, si je Tine nasul prahu v žep in ga nosil meni pa Heleni za marelice. Strašno je bil sneden nanje.“

Zasmejala se je in vzkliknila:

„Dobro, da sem se spomnila. Vprašala ga bom, če še ni pozabil.“

„Pulver und Blei,“ menca stric Feliče, „dem Herrn Obersten Matasovič sein Losungswort.“⁴³⁾

In nato prebujeno:

„Jamec? Ali mu ni vrglo naboja v obraz?“

„Vidite, striček,“ kliče Slavica, „še vi niste pozabili. Seveda ga je ubilo. V obraz mu je bušilo. Strašno ga je razmesarilo. Od takrat so možnarje prepovedali.“

„Pametna prepoved!“ meni Povšič.

„Ah, kaj še. Sitnost in nagajanje!“ ugovarja dekle. „Jamca je pijača, ne pa strel. Pijan pa s čikom v ustih je nabijal. Žganje, žganje, gospod koncipient, kaj smodnik! Žganje prepovejte!“

Helena se nasmehne:

„Učite se od našega modrijana, gospod koncipient!“

„Sporočil bom na merodajnem mestu,“ se sili koncipient s šegavostjo.

„Bitte sehr!“⁴⁴⁾ se mu popači Slavica.

„Tak pojdite,“ se je tedaj okrenila in priganjala Meta, ki je nosila jerbas. — Zavili so po stezi v stran s ceste k Jamčevi bajti. Jamčevka jih je zagledala.

„Ježeš, Marija,“ je vzkliknila, „Tine, obleci suknjo! Koširjevi gredo.“

Ženica si je s predpasnikom obrisala obraz in usta in pozdravila Meto:

„Za sveto božje ime, kaj pa si naložila?“

Meta je molče postavila jerbas na mizo pred hišo. Jamčevka je vneto pozdravljala obiskovavce. Heleno je naglo pograbila za roko in se sklonila, da ji jo poljubi. Helena se je ubranila, Slavica pa se je veselo smehljala. Feliče je stal ob strani in se priklanjal. Koncipient Povšič se je okrenil hladno proti trgu.

„Da ste se tako trudile,“ je govorila Jamčevka, „Bog plačaj, Bog plačaj.“ Nato je vpila proti

⁴³ *Pulver und Blei! Dem Herrn Obersten Matasovič sein Losungswort.* (nem.) Grom in strela! (dobesedno bi se reklo: Smodnik in svinec!) Geslo gospoda polkovnika Matasoviča.

⁴⁴ *Bitte sehr!* (nem.) Lepo prosim!

hiši: „Tine, Tine! Tak, kje si? Pridi, Koširjeve gospodične —“

Slok in rumen v obličju je stopil Tine iz hiše. Obraz se mu je pačil v prisiljenem smehljaju. Ustne so mu podrhtevale. Sram ga je bilo samega sebe, lastne bede, nečednega doma, zakajene bajte in zlasti preprostega stranišča ob bajti nad greznico. Z roko si je šel čez čelo, pozdravil živahno, a s hrapavim glasom.

Helena mu je stopila naproti in mu ponudila roko. Ni je vzel, neroden. Koncipient Povšič se je rahlo namrgodil.

„Gospod Tine,“ je rekla Helena, „papa nas je poslal. Danes je njegov god —“

„Lovrencij!“ je dejal živo bogoslovec, „prezrl sem. Sporočite mu, naj oprost, da nisem voščil.“

„Vi mu morate oprostiti,“ je menila Helena, „ki je na vas pozabil in vas sinoči ni povabil. Zato pa smo prinesli s seboj nekaj godu.“

„Bog plačaj dobremu gospodu,“ je rekla Jamčevka in zopet lovila Heleno za roko. „Pa saj

Polno prgišče lepote je Bog izlil na slovensko zemljo.

le Bog ve, koliko dobrega je že storil našemu Tinetu.“

Solze so jo polile. Sin pa je v zadregi buljil v tla. Od greznice je zaudarilo. Slavica se je okrenila mučno naglo. Jamec je stopil od bajte vstran proti klopi pod staro češpljo. Nehote je šla Helena za njim in drugi za njo.

„Sedite, prosim!“ je rekel Jamec. „Od tu je lep razgled. Tu sedim, kadar mi je dolgčas.“

Helena in koncipient sta sedla. Feliks je v zadregi stal ob strani. Ni vedel, kaj bi. Klop se mu ni zdela dovolj čedna. Slavica pa se je živahno zleknila v travo in vzkljnila:

„Tu pa, tu je res lepo! Gospod koncipient, dajte mi cigareto.“

„Ne kadim, gospodična.“

„Ah,“ je menila nejevoljno, „lep kavalir. Je pa že drugačen gospod geometer. On mi jih celo vije.“

Takoj nato je vzkljnila:

„Kako diši po medu!“

„Ajda,“ je povedal sproščeno Jamec.

Res je valovalo v močnih sunkih gori od laz, ki je bil odet v rožnate, četverokotne ajdove pasove. Jamcu je v tem vonju za spoznanje odleglo. Ugasnili so vonji siromaštva in greznice ob bajti. Bahato je polnilo zrak vzdušje jesenskega žita.

„Ajdovi štruklji,“ se je tedaj domislil po svoje Felice na glas. „Eine gute Hauskost.“⁴⁵⁾

„Kajneda, stric?“ se je okrenila Slavica.

Helena je vprašala bogoslovca:

„Gospod Tine! Ali vam je boljše?“

Bogoslovec je živo okrenil glavo. Spreletelo ga je. Tako dobro je zavelo iz njenih besed, od njenega deviškega in sladkega telesa. Sunkoma se je dvignil in dejal:

„Saj vidite, kako!“

Jamčevka in Meta sta bili zanesli jerbas v hišo. Jamčevka je govorila dekli, ki se je odpravljala, da se takoj vrne:

„Meta, za božjo ime, reci ji, reci Koširki, da ji do smrti ne pozabim. Pa bom že še sama prišla in se zahvalila. Moj Bog, kako dobri ljudje so na svetu.“

Tineta je posilil kašelj. Še bolj hripav mu je bil glas. Silil se je, da bi govoril hitro, mnogo, živo, kakor da je zdrav. Slavica se je nemirno dvignila iz trave. Bolelo jo je njegovo pohrkoavanje. Živo je čutila:

„Tak daj, odkašljaj se, potem govori! Ali se bom jaz zate?“

Jamčevka in Meta sta stopili iz hiše.

„Tudi samota vas preveč ubija,“ je rekla Helena Tinetu. On je menil:

„Sram me je ljudi.“

„Ali tudi nas?“ je vprašala.

„Tudi!“ je dejal trdno in trdo z medlim nasmehom in tožil navidezno podsmehljivo: „Gospodski, ki ste, pa nisem tak, kakor je geometer Poznik, ki ve po kmetiško in po vaše.“

„Ali vas geometer obiskuje?“ je vprašala tiho Helena.

Začudil se je, kako neki to vprašuje, in kratko potrdil.

Pristopila je Jamčevka in začela tožiti:

„Tak je, glejte! Nič se mu ne ljubi in odljuden je postal. Gospod dekan so že kar hudi nanj. Vabijo ga k sebi. Pa noče iti! Nikamor noče več. In varuje se prav nič. In še tobaka se mu hoče. Polega po travi, ti moj Bog, v travi, ki je tako nezdravo. O, saj je ne bo dočakal nove maše, je ne bo ne!“

Ženica si je s predpasnikom zakrila obraz.

„Sitni ste, mati!“ je vzkljnil sin. Slavica se je oddahnila.

„Prav res. Kaj pa čenčate? Zakaj je ne bi pel? Seveda jo bo. Jaz pa Helena bova družici in pri nas bo gostija. In veste kaj, mati? Če bo Tine hotel, pojdem mu za kuharico, da bo dobro jedel. Vi mu gotovo ne znate kuhati.“

„Saj mu ne, saj mu res ne,“ je tožila ženica, smešče se in vsa solzna. „Skoraj nič ne jé. Komaj pokusi.“

„Gospod Tine,“ jo je preglasila Slavica, „če me boste marali?“

„Za kuharico? Zakaj ne?“ se je trudil, da bi bil veder.

„Ampak, kanonična starost,“ se je skušal uveljaviti koncipient.

„Kakšna starost?“ je vprašala Slavica neprijetno iz svoje otroške nevednosti in pogledala prezirljivo pravdniku v obraz, ki ji je skušal nato vljudno in znanstveno pojasniti, kaj je mislil in rekel. Dekle se je še navidezno kujalo:

„Ta postava ni zame. Stimmt's, Herr Onkel?“

„Stimmt auffallend,“⁴⁶⁾ podvori gospod Felice.

„Bog se usmili,“ je zaklicala tedaj Jamčevka, „tu sedite, pa nimam toliko v glavi, da bi kaj ponudila. Malo kave bom skuhalo. Ali pa hočete morda sadja, češpelj —“

„Prav nič, mati,“ se dvigne Helena, „zdaj bomo morali iti. Le pogledjte, kje je že naša Meta.“

„Saj se še ne mudi. Ljubi Bog! Takoj bo kava. Potrpite!“

(Dalje prihodnjič)

⁴⁵ Eine gute Hauskost! (nem.) Dobra domača hrana!

⁴⁶ Stimmt's, Herr Onkel? (nem.) Ali ni tako, gospod stric? Stimmt auffallend! (nem.) Čudovito se ujema!

naša lučka

Šmarnice

Čudoviti so ti majniški večeri. Ko se stisne mrak in ljudje povečerjajo ter zavzvi pri cerkvi ali vaški kapeli „večno luč“, glej, se sredi vasi ob svetem znamenju zbere vsa vas. Modri očetje in živahni fantje, skrbne matere in smehljajoča se dekleta, stare babice s stolčki in živ vaški otroški drobiž.

Pred Marijino podobo prižgo sveče. Dekleta prično Marijino pesem, ki jo za njimi povzame staro in mlado. Sledi duhovno branje ali rožni venec z litanijami Matere božje. „Molec“, po navadi najuglednejši mož v vasi, ki moli tudi pri mrliču in je tudi sicer nekaj vaški „svečenik“, vodi vso pobožnost...

Skrivnosten je majniški večer. Na nebu žare biseri migljajočih zvezd, po sončnih tratah in mladem žitnem silju ubirajo svoj nočni spev črički, po cvetočih jablanah in hruškah žujljajo hrošči ali se spreletevajo prve šentjanžve muhe. V grmovju žgoli slavček in tudi vaški potok pošumljava in poživlja mehki božajoči majniški večer. Vse stvarstvo je kakor čudovita kitara, polna lepih melodij, ki spremljajo molitev in petje verne soseske.

Vse je kakor ena družina, zbrana okrog nebeške Matere Marije, pod katere varstvo se zateka. Zlasti lepe so šmarnice ob nedeljskih večerih, ko so pete litanije.

Metod Turnšek

Storžku zrastejo oslovski ušesa

Storžek je s tovariši začel v prečudno deželno igriško. Tam se je pet mesecev samo igral in zabaval. Potem pa je doživel presenečenje.

Presenečenje? Kakšno?

Presenečenje je bilo, ko se je Storžek zbudil in se je hotel popraskati po glavi, a je zapazil...

Uganite, kaj je zapazil?

Zapazil je v svoje največje začudenje, da so mu zrastle več kot ped dolga ušesa.

Saj veste, Storžek je imel sicer že od rojstva majcena, majcena ušesa, da se s prostim očesom niso niti videla. Misliti si zato morete, kako je ostrmel, ko je zapazil svoja ušesa, ki so se mu čez noč tako podaljšala... Bal se je, da bi ga kdo ne videl.

Hitro je šel, da bi si poiskal ogledalo, a ker ga ni dobil, je napolnil skledo z vodo, in ko se je pogledal vanjo, je videl, česar ne bi želel nikdar videti: videl je namreč svojo podobo, ozaljšano s sijajnim parom oslovskih ušes.

Mislite si sami žalost, sramoto in obup ubogega Storžka!

Začel je jokati, cviliti, tolči z glavo ob zid, a čim bolj je obupaval, tem bolj kosmata so postajala ušesa proti vrhu.

Na ta šum in predirljive klice je vstopila v sobo lepa Marmotica, ki je stanovala v zgornjem nadstropju. Ko je videla Storžka v taki besnosti, ga je vprašala z izklesano besedo:

„Kaj ti je, dragi podsobar?“

„Bolam sem, Marmotica moja, zelo bolan in bolezen je taka, da me je kar strah... Se razumeš kaj na utripanje žile?“

„Malce.“

„Poslušaj tedaj, če bi imel slučajno mrzlico.“

Marmotica je dvignila desno roko in ko je ugotovila, kako bije Storžku žila, je vzdihnila in rekla: „Prijetelj, zelo mi je žal, da ti moram povedati slabo vest.“

„Ta bi bila?“

„Grozno grdo mrzlico imaš!“

„Kakšna mrzlica je to?“

„Oslovska.“

„Take mrzlice ne razumem,“ je odgovoril Storžek, a jo je predobro razumel.

„Potem ti jo razložim,“ je pristavila Marmotica.

„Vedi tedaj, da v dveh ali treh urah ne boš več ne lutka ne deček...“

„Kaj pa bom?“

„V dveh ali treh urah boš pravi pravcati osel, kot so osli, ki jih jašejo kmetice, ki tvorijo z njimi mleko v Trst...“

„O, jaz revež, o, jaz revež!“ je zatulil Storžek in se grabil za obe ušesi z obema rokama in jih je besen vlekel in mečkal, kot bi bila ušesa koga drugega.

„Dragi moj,“ je povzela Marmotica, da bi ga potolažila, „kaj hočeš? Tako ti je usojeno. Tako je pisano v zakonih pameti: vsi malopridni otroci, ki ne marajo za knjige, šolo in učitelje in samo preigravo svoje dneve ob igračah in zabavah, postanejo prej ali slej osli.“

„Ali je prav zares tako?“ je ihteč vprašal Storžek.

„Tako je in nič drugače. In zdaj je jok zaman. Moral bi bil na to prej misliti!“

Lorenzini-Lovrenčič

Vrabček

*Urabček, mlad lenuh,
vrabček potepuh,
culico je nosil,
milosti je prosil:
„Urabček, revež jaz,
prosim, prosim vas!“*

*Lastovka gospa
mimo je prišla
in se posmejala,
vbogajme nič dala:
„Zdrav si, čvrst in mlad,
služil bi enkrat!“*

*Nič se ni kesal,
dalje se podal,
šel za plotom krast je,
toda ujel se v past je.
Urabček, revež ti,
kak' se ti godi?*

Glas v gozdu

Mali Jurče še ni poznal odmeva, ki človeka opo-
naša. Nekoč zakliče na travniku: „Hop, hop!“

Kmalu se mu v bližnjem gozdu tudi oglasi: „Hop,
hop!“

„Kdo si pa?“

Tudi v gozdu reče: „Kdo si pa?“

Jurček se zadere: „Ti si bedak!“

„Bedak, bedak!“ se mu povrne iz gozda.

Nato se Jurče razsrdi in kliče vedno grše besede
v gozd. Vse se mu oglasijo v odgovor. Meni, da je
kak pobalin v gozdu. Teče v gozd, preišče vse ko-
te, da bi ga poplačal, pa ne more ga najti.

Potem dirja Jurče domov in potoži materi, kako
ga je zmerjal hudoben fant, skrit v gozdu.

Mati pa pravijo: „Zdaj si jo pač izkupil, zdaj.
Sam sebe si zatožil. Veš, da nisi nič drugega slišal
kot sam svoje besede. Ali veš, kako si večkrat gle-
dal svojo podobo v vodi? Ravno tako si svoj lastni
glas slišal v gozdu. Ko bi bil zaklical lepo besedo
v gozd, bi se bila tudi lepa vrnila iz gozda.“

Anton Martin Slomšek

Razgovor

„Mamica, ali je res v očescu luknjica?“

„Res, res! V očescu je majhna, majhna luknjica,
prav v sredi. Pravijo ji zenica.“

„Aha, zato pade smet v oči!“

„Zato! Pa ne le smet, tudi večje reči pridejo v
oči: drevesa, gore, nebo, mamica, atek...“

„Pa oči ne počijo?“

„O ne! Očesca so okenca obraza. Obraz pa je ka-
kor hiša. Glej, ta tvoja usteca so vrata. Če nič
ne vstopa, so zaprta. Kakšenkrat pa se odpro. Pa
vstopajo kruhek, potica, najrajši pa slaščice. Iz-
stopajo pa besede, druga za drugo, kakor ptički,
ki jih izpustimo iz kletke. Nad vrati pa je zvo-
nik, ki pozvoni ‚din, din‘, če ga malo stresemo
To pomeni: ‚Ali je fantek doma?‘ Če je doma, po-
vcdo okenca. Kakšenkrat pa so okenca zaprta.
To pomeni, da gospodarja ni doma. Odšel je sa-
njat kam daleč. Večkrat pa so okenca odprta,
fantka pa le ni doma. To je tedaj, kadar sedi fan-
tek v sobi pred odprto računico na mizi. ‚Trikrat
tri je... je...‘ pravijo usteca. Fantek pa nič ne
vidi, nič ne sliši, fantka ni doma. Ni ga, pa ga ni.
Ne vem, zakaj.“

„Jaz pa vem.“

„No, pa povej!“

Zato, ker mu je mi-
mo okenca tam zunaj
zletela prva lastov-
ka.“

Poj in pazi!

*Trije pevci se ustopijo tako, da imajo glave tesno
skupaj in se gledajo. Peti morajo splošno znano
pesem tako, da poje vsak po vrsti le po tri besede
in da nadaljuje z nadaljnjimi tremi besedami vsak
naslednji, pa brez odmora vmes.*

*Prvi torej poje: „Slišala sem ptičko...“, drugi:
„...pet, zapela je...“, tretji: „...kuku, k'tera
more...“, spet prvi: „le to bit'...“, drugi: „...da
poje tak'...“ itd.*

*Spočetka bi človek ne verjel, kako težko je pevcu
paziti na tri besede, ko ga prevzema misel na na-
pev. Ko se zgodi napaka, je treba petje prekiniti,
grešniku pa se zapiše ena točka v slabo. Potem se
začne od kraja, kar traja tako dolgo, dokler ne od-
poje pesmi od začetka do konca brez napake.*

Uganke

*Zlatega zajčka sem ujel,
zlatega zajčka v srebrno nastavo.
On pa, ne bodi len, hop, hop,
skoči na steno, s stene na strop.*

(„Zajček“)

*Bela golobica,
črn vran —
krog zemljé se lovita
noč in dan.*

(Dan in noč)

*Jaz pravim, da so mejčice,
v mejčah črne ptičice;
čepijo, molčijo,
nas peti učijo.*

(1010)

POSTALA SEM NOU
ČLOVEK

„Sem slovensko dekle. U M. živim šele pol leta. Dobra dva meseca sem preživela popolnoma osamljeno, v tuji deželi, med tujimi ljudmi. Nisem imela sreče, da bi spoznala kakšnega Slovenca, čeprav jih je tukaj veliko. Usako nedeljo sem jokala. Domotožje in osamljenost sta me potrla.

Nekega dne sem dobila veliko pismo. Radovedno sem ga odprla

in se do solz razveselila. U njem je bila „Naša luč“ in še dodatni list, ki sta ga napisala naša slovenska dušna pastirja. Seznanila sta me s slovenskim verskim življenjem v M., v pismu sta opisala pot do cerkve, kjer imamo slovensko mašo.

Z veseljem sem začela tja hoditi. Postala sem nov človek, zopet veselega in nasmejanega obraza. Spoznala sem se s Slovenci iz najrazličnejših krajev domovine. Ničesar več ne pogrešam. Bogu hvala za to, našima dušnima pastirjema pa za požrtvovalnost in skrb za nas Slovence.“ — N. K., M.

NASLOVNA STRAN
„NAŠE LUČI“

„Naslovnna stran je seveda zelo težavna zadeva, ker vsem okusom ni mogoče ustreči. Je sicer moderna, a za preprostega človeka preveč abstraktna. Sam si njen pomen takole predstavljam: Plamen na ovitku spodaj pomeni luč vere, na kateri naj sloni vse naše ravnanje. Domače besede in tuške okoli tega plamena pomenijo Slovence v tujini, rdeči nageljni pa našo slovensko domovino. Plamen je torej „Naša luč“, ki Slovence na tujem povezuje med seboj in vse skupaj s Slovenijo.“ — M. A., T.

novosti

Fran Detela, ZBRANA DELA — Mohorjeva družba v Celju je izdala doslej pet knjig Detelovih zbranih del. Izšel bo še šesti del. Detela je velik poznavavec slovenskega človeka in njegove preteklosti. Skozi vse zgodbe zveni vedno ista misel, kako usodno je, če se človek ob velikih prevratih napačno odloči, ako se izneveri poštenju in pravici. Take iznevere so uničevale posameznike in mogočne rodove, stoletne ustanove in domove. Junaki povesti nam oživljajo dobo, ko smo v Ljubljani dobili škofijo, in ljudi, ki so jo ustvarili. Pokaže nam prvega ljubljanskega škofa Žiga Lamberga.

Ivan Pregelj, ZBRANA DELA — Tudi dela Ivana Preglja izhajajo pri Mohorjevi založbi v Celju in tudi njegovih del je doslej izšlo že pet knjig. Pregelj posega v zgodovino našega naroda in v Tolmincih, Štefanu Golji in njegovih ter v Matkovi Tini prikazuje nesrečni kmečki upor in njegove posledice. Iz pretresljive usode upornih voditeljev in iz trpljenja tolminskega ljudstva odmeva neudušljiv klic po človekovih pravicah. V Bogovcu Jerneju nam Pregelj oriše zaton protestantske dobe na Slovenskem. Opiše nam tudi dve pomembni osebnosti 18. stoletja, duhovnika Petra Pavla Glavarja in goriškega zdravnika Antona Muznika. Njegovi spisi dihajo ljubezen do domače zemlje in do vsega, kar je slovensko.

MEDDOBJE, X, št. 1—3 — Pri Slovenski kulturni akciji v Buenos Airesu v Argentini so izšle prve tri številke desetega letnika revije

Meddobje. V tem skupnem snopiču so na 160 straneh prispevki: France Dolinar, Dr. Janko Kralj v Rimu 1943—1944; Karel Mauser, Pesmi; Vinko Beličič, Sončnice; Milena Šoukal, Beseda; France Papež, Eliotov Umor v katedrali; Jošt Žabkar, O razvoju metafizike; Tine Debeljak, Ivana Frankója pesnitev „Ivan Višenski“ in naša pokoncilska sodobnost; Ruda Jurčec, Post skriptum II. Sledita še zaglavji Knjige in Zapiski. Umetnostne priloge sta prispevala Francè Gorše in Francè Ahčin. — Cena temu zvezku je 3 dolarje, 1200 lir, 12 NF, 10 DM, 60 šilingov.

SLOVENSKE RADIJSKE ODDAJE

KÖLN — Ob torkih, četrkih in sobotah od 16,20 do 16,50 (na kratkih valovih 41 in 31 m). Na sporedu so dnevne svetovne novice, politične razlage, razgovori, zanimivosti iz kulturnega in gospodarskega življenja. Poleg tega imajo Slovenci v Nemčiji možnost, da preko kölnskega radia pošiljajo domačim voščila, pozdrave in glasbo po želji. Dopise pošljite na naslov: DEUTSCHE WELLE, 5 Köln, Brüderstr. 1 (Südosteuroparedaktion).

VATIKAN — V nedeljah ob 11,45 (valovi 25,67 — 31,10 — 196 m), v ponedeljkih ob 21,30 (valova 48,47 — 196 m), v četrkih ob 18,45 (valovi 31,10 — 41,21 — 48,47 — 196 m), v petkih ob 21,30 (na valovih kot v ponedeljkih), v sobotah ob 18,45 (na valovih kot v četrkih).

Radio LONDON BBC — oddaja vsak dan ob 19. uri na valovih 49, 41, 31, 25; ob nedeljah ob 16.30 na valovih 41, 31, 25.

WASHINGTON — Glas Amerike: vsak dan zjutraj ob 6 (valovi 31 — 41 — 49 m).

bande ensanchode

Rep. Jan
Arens

Pogovor z beavci

Ko je bila moja hčerka tri leta stara, je bil rojen njen bratec. Iz bolnice nisem prinesla domov samo fantka, ampak tudi novo celuloidno punčko in vse, kar je zanj treba: oblekice, plenice, banjo za kohanje, puder itd. Kadar sem morala otročka previjati, ni stala hčerka poleg brez dela, ampak je previjala svojo punčko. Tako je pozabila, da ni več samo ona predmet materine ljubezni. — I. S., K.

Ko ni mogla naša mala med mnogimi gumbi električnih zvoncev pri hišnih vratih najti pravega, sem narisala z lakom za nohte na naš gumb veliko rdečo piko. Sedaj se deklica ne moti več, pa tudi nevolja sosedov je mimo. — K. E., C.

Če se Martinu (štiri leta) poja- vi kolcanje, mu dam z žličko dve kapljici limoninega soka. Kolca- nje takoj preneha. — M. S., O.

Noben otrok ne pomaga rad stalno le pri drugotnih opravilih, kot n. pr. pri brisanju posode. Naši deklici, sedem in devetletna, morata sem in tja vso kuhinjo

sami pospraviti. Izredno ponosni sta, ko je delo pri kraju. — G. D., H.

Našemu sinu smo zelo olajšali ponavljanje tujih besed. On bere iz knjige besede pred mikrofona magnetofona. Po vsaki besedi počaka dve sekundi in pove nato slovenski pomen besede. Ko se je besede naučil, zavrti magnetofonski trak in vsako pot, ko sledi tuji besedi na traku kratek odmor, pove on pomen besede. Takoj zatem sliši s traku pravi pomen besede. Tako lahko kontrolira svoje znanje in še v počitnicah rad na ta način ponavlja besede. — C. S., F.

PREVODE DOKUMENTOV ZA POROKO VAM PRESKRBIJO SLOVENSKI DUHOVNIKI

Za sklenitev zakona potrebujete razne dokumente. Slovenski duhovniki vam radi poskrbijo krstne in samske liste, pa tudi njih prevode v nemščino. Obrnite se vedno na vam najbližnjega duhovnika!

Milena GRATZA, 8 München 27, Kufsteinerstr. 2/III, tel. 48 69 01.

Slovensko-hrvatski sodnijsko-občinski TOLMAČ prevaja vse vrste dokumentov in razne listine v nemščino in obratno hitro in zanesljivo. MARTIN SAPOTNIK, 413 Moers-Meerbeck, Luisen Str. 23, Rhld.

razno

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih oglasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 30 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 1 avstrijski šil. (2 bfr, 0,20 NF, 0,15 DM ali enako vrednost v drugi valuti). Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v znamkah pristojbino za dvoje pisem v tujino. Če tega ne stori, ne dobi odgovora. Pisem uredništvo oglaševalcem ne posreduje.

JANKOVIČ, 17 rue Belgrade, 54 Tucquegnieux, Francija, je zaprisežen prevajavec in piše tudi razne prošnje. Pišite mu!

PREVAJALSKA DRUŽBA V NEMČIJI. Dokumente iz slovenščine in srbohrvaščine prevaja ter piše prošnje dipl. filolog JOSEPH ARECH, 8 München 54, Lauingerstr. 42, tel. 54 13 702.

SLOVENSKI IN SRBOHRVATSKI PREVODI, sodno overovljeni: sodni prevajavec in tolmač

VIPA VC JOŽE, 7 Stuttgart-S., Nemčija, Export-Import podjetje, na Böblingerstraße 164 (tel. 60-43-62), vam solidno postreže in vam nudi kmetijske stroje, kosilnice, traktorje od najlažjih do najtežjih, škropilnice znamk „Irus“, „Schanzlin“ in drugih, gasilne brizgalne, radijske in televizijske aparate, magnetofone, kino- in fotografske aparate, pralne stroje, hladilnike in gospodinjske stroje vseh vrst, šivalne stroje vseh znamk in pletilne stroje svetovno priznane znamke „Kaysar“ (netto DM 490.—), elektr. strojčke za popravilo nogavic „Kolibri“ (DM 280.—), motorne žage, stroje za predelovanje lesa, betonske mešalce z električnim, bencinskim ali dizlovim motorjem ter pošilja na zaželeno naslove in v vse države. Generalno zastopstvo za šivalne stroje Pfaff.

Slovenski delavci v Zahodni Nemčiji pustijo letno državi mnogo denarja, ker ne poznajo davčnih predpisov ali ker jih poznajo premalo. Sestavljamo prošnje za povrnitev preveč vplačanega davka za vse zahodnonemške finančne urade. Pomagamo pri iskanju manjkajočih dokumentov. Zadnji datum za vložitev prošenj, če sta oba zakonca zaposlena, je 31. maj 1968. Ponovno preiščemo primere, ko ni bil denar zadostno povrnjen, in prav tako zavrnjene prošnje, čeprav jih nismo mi sestavili, kolikor je to pravno sploh možno. — Josef CHURIC, 43 Essen, Adolf-Schmidt-Straße 2, W-Deutschland.

BREG PRI PREDDVORU — Prebivavci Brega pri Preddvoru so pred kratkim prostovoljno zgradili zasilni most čez reko Korkro, ker je prejšnjega odnesla zadnja velika voda.

CELJE — Čeprav ureditvena dela še niso zaključili, je olepševalno in turistično društvo odprlo preurejeno gostišče na starem gradu. Vse kaže, da bo to gostišče med najlepšimi v Celju in okolici.

CELJE — V založbi celjske delavske univerze je izšel priročnik za delovna razmerja od A do Ž,

novice od doma

ki ga bodo lahko koristno uporabljali vsi, ki se kjerkoli srečujejo s predpisi o delovnih razmerjih, bodisi pri sestavljanju pravilnikov, bodisi pri urejanju pravnih vprašanj. Priročnik bo tudi pripomoček delavcem, ki uveljavljajo svoje pravice iz delovnih razmerij.

DOLENJSKE TOPLICE — Zdravilišče Dolenjske toplice se je pridružilo Otočcu s prav tako lepo izdelanim prospektom. Tako sta ti dve gostinski podjetji vložili nekaj tudi za propagando, kar se jima bo gotovo obrestovalo.

GORNJA RADGONA — Nova trgovska hiša v Gornji Radgoni, ki jo gradi trgovsko podjetje „Sloga“, je pod streho. V nadstropju bodo razstavni in prodajni prostori za pohištvo in opremo, spodaj pa bo konfekcija. Novo trgovino bodo predvidoma odprli konec maja.

HRASTNIK — V steklarni so v prejšnjem mesecu za 8 odstotkov presegle izvozne obveznosti. Januarja so prodali kupcem v tujini za več kot 179.000 dolarjev izdelkov in februarja, kljub manjšemu številu delovnih dni, za 177.000 dolarjev. V strukturi izvoza je na prvem mestu ZR Nemčija, za njo pa so se uvrstile ZDA.

JESENICE — S tretjim mestom na tradicionalni holmenkollnski tekmi je slovenski skakavec Ludvik Zajc dosegel čoslej nedvomno največji uspeh našega skakalnega športa. Pred več kot 100.000 Norvežani (tako strokovnega občinstva ni nikjer drugje na svetu) je 25-letni Jeseničan dokazal, da njegova uvrstitev na letošnjih olimpijskih igrah in lansko 8. mesto v Holmenkollnu nista bili naključni. Seveda — konkurenca je bila letos v tej zibelki smučarskih skokov še imenitnejša — zbrana je bila prav vsa svetovna elita.

JESENICE — V delavskem domu je bila razstava o delu splošnega gradbenega podjetja „Sava“, ki je s to razstavo proslavila 15-letnico stanovanjske graditve. Podjetje „Sava“ je v zadnjih letih usposobilo letno od 200 do 250 stanovanj na Jesenicah, v Ljubljani, Kranjski gori, Bohinju in drugih krajih.

KIDRICEVO — Samoupravni organi tovarne glinice in aluminija v Kidričevem so sprejeli sklep, da bodo že letos začeli kreditirati stanovanjsko graditev ali nakup stanovanj tudi zasebnim graditeljem. Graditelji bodo lahko najeli pet do petdeset tisoč novih dinarjev kredita za dobo dvajsetih let. Med zaposlenimi je za ta posojila veliko zanimanje.

KOPER — Koprsko avtoturistično podjetje „Slavnik“ se odgovarja o možnostih za občutno modernizacijo svojih vozil. Letos nameravajo kupiti 22 novih sodobnih avtobusov znamke „Mercedes“ ter pet avtobusov TAM za mestni promet.

KOPER — V luki Koper so začeli zabijati pilote za pristajalni most, kjer bodo verjetno že zredi leta lahko pristajale večje petrolejske ladje. Pristajalni most bo imel temelje do 40 m globine. Ob tem mostu bodo v prvi fazi lahko pristajale ladje od 35 do 40 tisoč ton nosilnosti.

KRANJ — V kranjskem cestnem podjetju so mnenja, da so običajne zimske poškodbe na cestah tedaj, če pride na 1 km ceste 25 kvadratnih metrov jam in kotanj. Letos pa je na nekaterih cestah kar 80 kvadr. metrov lukenj in po več sto kvadratnih metrov razpok. Zlasti so prizadete ceste Kranj-Skofja Loka, Kranj-Jezersko, Skofja Loka-Poljane in Skofja Loka—Železniki.

KRŠKO — V tovarni celuloze in papirja v Krškem so v prvih dveh mesecih letošnjega leta naredili 30.456 ton papirja, lesovine in celuloze; na ta način so prekoračili plan za 3,2 odstotka. Povečana proizvodnja gre letos predvsem na račun modernizacije papirne proizvodnje, saj je ta blizu 1300 ljudi zaposljujoča tovarna v januarju in februarju naredila skoraj 7000 ton roto papirja.

LESCE — V turističnem društvu v Lescah, ki je med največjimi in najbolj uspešnimi na Gorenjskem, bodo letos posvetili največ pozornosti nadaljnji ureditvi campinga Šobec.

LJUBLJANA — Skupščina občine Center je sprejela odlok o upravnih taksah, po katerem občani ne bodo več plačevali za potni list vsega skupaj 22.500 starih din, temveč bodo plačali za sam potni list 2500, za podaljševanje veljavnosti 6500 in za vizum za več potovanj 2000 starih dinarjev. Mestnemu svetu bo skupščina predlagala, da naj vse ljubljanske občine sprejmejo enak odlok, tako da bodo te takse enotne za vse ljubljansko območje.

LJUBLJANA — Od 15. aprila letos je za navadna pisma v notranjem prometu treba plačati 0,50 din, za dopisnice pa 0,30 din. V notranjem prometu je za pisma

od 20 do 50 gramov teže treba plačati 0,80 din, za pisma od 50 do 250 gramov teže pa je treba za vsakih začetih 50 gramov plačati po 0,25 din. Podražile so se tudi poštne storitve v mednarodnem prometu, in sicer povprečno za 50 %.

LJUBLJANA — V atriju ljubljanskega magistrata so odprli razstavo in s tem javno razgrnili tri zaključene načrte, ki obravnavajo poglobljena prometna vprašanja v Ljubljani, t. j. potek bodočih avtocest skozi Ljubljano, rešitev prometnega središča v mestnem jedru (prometna glava) ter ureditev Prešernove ceste s postopno obnovo.

LJUBLJANA — V klubski sobi hotela Lev so odprli razstavo velike hotelske zgradbe, ki jo namerava hotel Lev zgraditi v Bohinju. Razstavili so načrte, makete in vso drugo dokumentacijo, vključno fotografije lokacije na Vrtovinu, kjer naj bi stala ta največja zgradba v Bohinju in okolici. Novi hotel bo imel po načrtu 186 postelj. Če bo vse potekalo po načrtu, bodo hotel dogradili konec decembra 1969. Proti tej graditvi je nastal hud časopisni boj, v katerem prijatelji narave zahtevajo, da ostane Bohinjsko jezero z bližnjo okolico v neoskrunjeni naravni lepoti.

LJUBLJANA — V marcu so objavili statistično poročilo o motorizaciji v Sloveniji. V letu 1967 so registrirali 40.664 mopedomov (do 50 cm³), 27.972 motociklov (leta 1966 še 29.893), 85.014 osebnih avtomobilov (leta 1966 68.022) in 11.052 tovornjakov. Od tovornjakov jih pripada 4.132 zasebnikom, 6.920 pa jih je v družbeni lasti. Največ osebnih avtomobilov je na ljubljanskem področju, potem sledi Maribor, Kranj, Celje, Nova Gorica, Koper, Novo Mesto, Domžale, Ptuj in na zadnjem mestu Radovljica. Število avtobusov se je dvignilo na 1.362.

LJUBLJANA — Tu je bil ustanovni občni zbor društva zasebnih obrtnikov, ki bo zastopalo bli-

zu 5000 obrtnikov ljubljanskega območja. V pravilih društva med drugim piše, da je namen društva aktivno delovanje za strokovni in gospodarski napredek zasebnega obrtništva in za njegovo vključitev v gospodarsko življenje Slovenije.

LJUTOMER — V Ljutomeru še vedno primanjkuje stanovanj. Zato bodo v prvi polovici letošnjega leta sezidali dvajsetstanovanjski blok, stanovanjsko občinsko podjetje pa bo začelo z graditvijo dveh manjših blokov.

MARIBOR — Odbor rancarije 1968 je sklenil, da bo poleg karavane prijateljstva priredil v septembru vinsko tovarniško pot Dunaj — Gradec — Maribor — Ljubljana — Koper — Trst. S tem želijo obuditi spomin na prevažanje vina v starih časih. Pričakujejo, da si bo to mednarodno turistično prireditev ogledalo veliko ljudi v vseh krajih, skozi katere pelje ta pot.

MIRNA PEČ — Načrte za novo osemletko je novomeško gradbeno podjetje „Pionir“ pripravilo že leta 1965, vendar kaže, da bodo šolo začeli graditi šele letos, in še to v etapah. Celotna stavba bo veljala okrog 200 milijonov Sdin, kar je precej več, kot je bilo predvideno. V šoli bodo imeli tudi več posebnih učilnic, kuhinjo z jedilnico, knjižnico, čitalnico in druge prostore.

MORAVČE — Avto-moto društvo Moravče je ob podpori krajevne skupnosti sklenilo zgraditi v tem kraju bencinsko črpalko. Predvidoma bo dograjena že letos. V Moravčah je okoli 400 motornih vozil.

NOVA GORICA — Ogenj je zajel prvo nadstropje starega trakta tovarne obutve „Jadran“ v Mirnu pri Novi Gorici. Preden so gasivci s te in one strani meje ukrotili plamene, so ti uničili že večino skladiščnih prostorov, modelarnico in izrezovalnico ter ogromno surovin in več strojev. Po nestrokovni oceni je škoda za

okrog pet milijonov novih dinarjev.

NOVO MESTO — Novomeška tovarna zdravil „Krka“ je prejšnji mesec prvič v svojem obstoju dosegla mesečno proizvodnjo v vrednosti več kot milijardo starih dinarjev. Poleg proizvodnje je bila v februarju zelo uspešna tudi prodaja.

OBSOTELJE — Za graditev vodovoda v Obsotelju, ki bi zajel kraje Imeno, Olimlje in Podčetrtek, je predračun 50 milijonov starih dinarjev. Precej denarja bodo prispevali občani, delno pa tudi občinska skupščina Šmarje in delovne organizacije. Doslej je v teh krajih večkrat primanjkovalo vode, pa tudi povsem čista ni bila. Prebivavci upajo, da bodo dela končana že letos.

PIRAN — Že lani je podjetje „Slovenija-cesta“ popravilo del ceste iz Portoroža v Piran. Letos nameravajo v kratkem popraviti še preostali del — od ladjedelnice do Pirana. Tudi drugi del ceste bodo temeljito preuredili. Računajo, da bodo vsa dela končana še pred glavno turistično sezono.

PRAGERSKO — V pragerski opekarni so lani izdelali med drugim 15 milijonov kosov opeke. Proizvodnjo so modernizirali in so tako tudi podaljšali proizvodno sezono. Pri tem je opekarna opustila nekatere glinokope in se preusmerila samo na enega. Ker so izdelki pragerske opekarne skorajda najcenejši na našem trgu, nimajo težav s prodajo. Del opeke prodajajo tudi na Hrvaško.

PRISTAVA — Tudi prebivavci Pristave so se kot občani v mnogih drugih krajih šmarske občine odločili za graditev vaškega vodovoda, ki ga že dolga leta pogrešajo. Pri delih bo vsakdo prispeval 20 delovnih ur, dali pa bodo tudi denarne prispevke.

SEŽANA — Na sestanku odbora za ustanovitev kraške turistične zveze je bil sprejet tudi sklep o pripravi programa dela te zveze.

NAŠA LUČ, mesečnik za Slovence na tujem. — Letnik 17. List ureja uredniški konzorcij. Odgov. urednik: dr. Janko Hornböck. Založba: Družba sv. Mohorja. Tisk: Tiskarna Družbe sv. Mohorja. Vsi v Celovcu. — Opremo platnic je izdelal Klavdij Palčič. — List izide desetkrat v letu (vsak mesec razen julija in avgusta). — Naročnina je za naročnike v Avstriji letno 45 šilingov, za naročnike izven Avstrije 110 belgijskih frankov, 10 francoskih frankov, 10 švicarskih frankov, 8 nizozemskih goldinarjev, 10 nemških mark, 1200 italijanskih lir, 16 angleških šilingov, 12 norveških kron, 10,50 švedskih kron, 2,50 ameriških dolarjev, 2,50 avstralskih dolarjev, 2,50 kanadskih dolarjev. — Razlika v cenah je pogojena zaradi neenakih poštnin v posameznih državah in različnih deviznih preračunavanj. Naročnike sprejemajo poverjeniki in uprava Naše luči. Uredništvo in uprava: Viktringer Ring 26, 9020 Klagenfurt, Austria.

SLOVENSKI DUŠNI PASTIRJI IN URADI

ANGLIJA — Franc Bergant, Offley Road 62, London S. W. 9
(Tel. 01-735-66 55).

AVSTRIJA — Ciril Lavrič, Röm.-kath. Pfarramt Haid, 4052 Ansfelden
(O.-O.). — Korotan, Albertgasse 48, 1080 Wien VIII. —
Janez Hafner, Theodor-Körnerstraße 111, 8010 Graz. —
Anton Miklavčič, Kapellengasse 15, 9800 Spittal/Drau.
(Tel. 04762/33462). — P. Štefan Kržišnik, Stift, 6422
Stams.

BELGIJA — Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, Liège, (Telefon
04/23 39 10). — Kazimir Gaberc, 19 rue Louis Empain,
Marcinelle (Hainaut), (Telefon 07/36 77 54).

ITALIJA — Slovenski dušnopastirski urad — Dr. Pavel Robič, via dei
Colli 8, Roma.

FRANCIJA — Nace Čretnik, 4 rue S. Fargeau, 75 Paris 20, (Tel.
636-80-68). — Bogdan Makovec, 7 rue Gutenberg, 75
Paris 15, (Tel. 250-89-93). — Stanislav Kavalarič, 17 rue
Claude Debussy, 62 Liévin (Pas-de-Calais). — Anton
Dejak, 33 rue de la Victoire, 57 Aumetz. — Stanko
Grims, 1 rue du Dauphiné, 57 Merlebach. — P. Jakob
Vučina, 6 rue de France, 06 Nice.

NEMČIJA — Lojze Škraba, 42 Oberhausen-Sterkrade, Mathilde-
straße 18. (Telefon 62676). — Ivan Ilko, 43 Essen-
Altenessen, Schonnefeldstraße 36. (Telefon 291305). —
Dr. Franček Prijatelj, 68 Mannheim, Augusta Anlage 52.
(Telefon 479 44). — Dr. Franc Felc, 7 Stuttgart-S,
Kolbstr. 15/l. (Tel. 72278). — Ciril Turk, 73 Esslingen,
Häuserhaldenweg 36. (Tel.: Stuttgart 353177). — Dr.
Janez Zdešar in dr. Branko Rozman, Schubertstraße 2/l,
8 München 15. (Telefon 53 64 53).

NIZOZEMSKA — Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, Luik, Belgie.

ŠVEDSKA — Jože Flis, Djurgardsvägen 32, 633 50 Eskilstuna.
(Telefon 016/11 31 54).